

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Č. j.: MPSV-2017/220436-992

**Věc: Analýza vývoje zaměstnanosti a nezaměstnanosti
v 1. pololetí 2017**

Obsah:

- I. Hlavní tendence ve vývoji zaměstnanosti a nezaměstnanosti
- II. Zaměstnanost
- III. Nezaměstnanost
- IV. Politika zaměstnanosti
- V. Mezinárodní srovnání zaměstnanosti a nezaměstnanosti
- VI. Očekávání ve vývoji zaměstnanosti a nezaměstnanosti

Listopad 2017

Analýza vývoje zaměstnanosti a nezaměstnanosti v 1. pololetí 2017

I. Hlavní tendence ve vývoji zaměstnanosti a nezaměstnanosti	2
II. Zaměstnanost	7
1. STAV A VÝVOJ ZAMĚSTNANOSTI	7
2. STRUKTURA ZAMĚSTNANOSTI V SEKTORECH, ODVĚTVÍCH A PODLE KLASIFIKACE ZAMĚSTNÁNÍ.....	14
3. VZDĚLANOSTNÍ STRUKTURA ZAMĚSTNANOSTI	16
4. REGIONÁLNÍ ZAMĚSTNANOST	18
5. INSOLVENCE	22
III. Nezaměstnanost	24
1. STAV A VÝVOJ NEZAMĚSTNANOSTI.....	24
2. TOKY NEZAMĚSTNANOSTI	32
3. STRUKTURA UCHAZEČŮ O ZAMĚSTNÁNÍ	34
4. REGIONÁLNÍ NEZAMĚSTNANOST	45
IV. Politika zaměstnanosti	50
1. ZAMĚŘENÍ POLITIKY ZAMĚSTNANOSTI.....	50
2. VÝDAJE NA POLITIKU ZAMĚSTNANOSTI	51
3. AKTIVNÍ POLITIKA ZAMĚSTNANOSTI REALIZOVANÁ ÚP ČR.....	52
4. SYSTÉM INVESTIČNÍCH POBÍDEK.....	66
5. PROJEKTY FINANCOVANÉ Z PROSTŘEDKŮ EVROPSKÉHO SOCIÁLNÍHO FONDU	67
V. Mezinárodní srovnání zaměstnanosti a nezaměstnanosti	86
VI. Očekávání ve vývoji zaměstnanosti a nezaměstnanosti.....	93

Metodické poznámky
Seznam použitých zkratk

Přílohy

Zdroj dat: MPSV (pokud není uvedeno jinak)
Údaje platné k 11. říjnu 2017

I. Hlavní tendence ve vývoji zaměstnanosti a nezaměstnanosti

- **V 1. pololetí 2017** dosáhl podle výsledků Výběrového šetření pracovních sil ČSÚ (VŠPS) průměrný **počet zaměstnaných** ve všech sférách národního hospodářství **5 183,2 tis. osob**. Jejich počet meziročně **vzrostl** absolutně **o 75,6 tis.**, v relativním vyjádření **o 1,5 %**. Podle výsledků za jednotlivá čtvrtletí představoval meziroční nárůst v 1. čtvrtletí 1,6 %, ve 2. čtvrtletí zpomalil na 1,3 %.
- **Na zvýšení zaměstnanosti** se podílely nepatrně více **ženy**, jejich počet **se zvýšil** o 39,5 tis. **na 2 285,5 tis.**, počet zaměstnaných **mužů se zvýšil** o 36,2 tis. **na 2 897,8 tis.** **Zastoupení žen** mezi zaměstnanými se **zvýšilo** ze 44,0 % **na 44,1 %**.
- Zaměstnanost **v primárním sektoru** se v meziročním srovnání nezměnila. V tomto sektoru pracovalo **145,1 tis. osob**. Jeho **podíl** na celkové zaměstnanosti zůstal na hodnotě **2,8 %**.
- K celkovému nárůstu zaměstnanosti přispěl **sekundární sektor** (průmysl a stavebnictví), v němž **zaměstnanost meziročně vzrostla** o 33,1 tis. **na 1 972,8 tis. osob**. **Podíl** tohoto sektoru **mírně vzrostl** (o 0,1 p. b.) **na 38,1 %**. **Na nárůstu** se podílel **průmysl**, kde se **zvýšil** počet zaměstnaných osob o 26,1 tis. **na 1 586,7 tis.**, **podíl průmyslu** na celkové zaměstnanosti **se nezměnil** a představoval **30,6 %**. Zaměstnanost ve **stavebnictví** vzrostla o 7,0 tis. **na 386,2 tis. osob**. **Podíl** stavebnictví na celkové zaměstnanosti se zvýšil (o 0,1 p. b.) **na 7,5 %**.
- **Významnou roli** na vývoji zaměstnanosti sehrál **terciární sektor služeb**, kde se zaměstnanost zvýšila o 42,7 tis. **na 3 065,4 tis. osob**. **Podíl terciárního sektoru** na celkové zaměstnanosti se nepatrně snížil (o 0,1 p. b.) **na 59,1 %**.
- Počet **zaměstnanců**, kteří tvoří **nejpočetnější skupinu zaměstnaných** (82,7 %), se zvýšil o 50,1 tis. **na 4 287,7 tis.**, **vyšší byl nárůst počtu žen** (o 32,9 tis. **na 1 984,1 tis.**), nárůst **počtu mužů byl mírnější** (o 17,2 tis. **na 2 303,6 tis.**).
- **Celkový počet podnikatelů vzrostl** o 25,6 tis. **na 895,4 tis.** **Výrazně vzrostl počet podnikatelů bez zaměstnanců**, a to o 23,9 tis. **na 703,8 tis.** Počet

podnikatelů **se zaměstnanci** se zvýšil pouze mírně (o 3,8 tis. na 162,3 tis.) a počet pomáhajících rodinných příslušníků nepatrně poklesl. **Podíl podnikatelů** včetně pomáhajících rodinných příslušníků na celkové zaměstnanosti se meziročně zvýšil (o 0,3 p. b.) na **17,3 %**.

- Počet **osob pracujících na dobu neurčitou** (zaměstnanců s pracovními úvazky na dobu neurčitou nebo jako podnikatel) **se zvýšil** o 72,5 tis. na **4 755,2 tis. osob**. **Počet osob pracujících na dobu určitou** (včetně práce dočasné, příležitostní a sezónní a dalších časově omezených smluv) mírně **vzrostl** o 3,5 tis. na **426,7 tis.**
- **Vzrostl** počet osob pracujících **na plnou pracovní dobu**, a to o 41,0 tis. na **4 809,6 tis.**, počet pracujících **na kratší dobu se zvýšil** o 34,7 tis. na **373,6 tis. osob** (jednalo se zejména o ženy, jejichž počet vzrostl o 28,1 tis. na 275,2 tis.).
- **Největší** meziroční **nárůst zaměstnanosti** byl zaznamenán u pracujících s bydlištěm **v Hl. m. Praze** (o 27,7 tis.), **Moravskoslezském** (o 11,9 tis.) a **Středočeském kraji** (o 9,4 tis. osob). Zaměstnanost meziročně nepatrně **poklesla v Pardubickém, Jihomoravském, Libereckém a Ústeckém kraji**.
- S absolutním nárůstem zaměstnanosti **rostla i míra zaměstnanosti (MZ)** Celková **MZ** osob ve věku **15+** **se zvýšila** o 0,9 p. b. na **58,1 %**, osob ve věku **15–64 let** o 1,7 p. b. na **73,1 %**.
- V návaznosti na hlavní cíle **Strategie Evropa 2020** si **ČR** do roku 2020 stanovila jako **národní cíle v oblasti zaměstnanosti** zvýšení celkové míry zaměstnanosti ve věkové skupině 20–64 let na 75 %, zvýšení MZ žen v této věkové skupině na 65 % a MZ starších pracovníků (55–64 let) na 55 %. MZ obyvatelstva **ve věku 20-64 let** se v 1. pololetí 2017 meziročně **zvýšila** o 1,8 p. b. na **77,9 %**, **MZ žen** ve stejném věku **vzrostla** o 2,0 p. b. na **69,9 %**, **MZ** ve věkové skupině **55-64 let vzrostla** o 3,9 p. b. na **61,2 %**. Cíle jsou tedy aktuálně plněny u všech třech ukazatelů.
- Obecná míra nezaměstnanosti (metodika ILO) v 1. pololetí 2017 se v důsledku poklesu nezaměstnaných o 48,8 tis. meziročně snížila z 4,1 % na 3,2 % (o 0,9 p. b.).
- **Průměrný podíl nezaměstnaných osob**, tj. počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let k obyvatelstvu stejného věku **v 1. pololetí 2017**

poklesl na 4,7 %, meziročně byl nižší o 1,2 p. b. **K 30. 6. 2017 se snížil na hodnotu 4,0 %** a proti červnu 2016 byl nižší také o 1,2 p. b.

- **Průměrný počet** uchazečů o zaměstnání **se** v hodnoceném období **snížil** o 83,3 tis. **na 350,1 tis., na konci června jich bylo evidováno 297,4 tis.,** o 86,9 tis. (tj. o 22,6 %) **méně** než před rokem.
- **Počty nahlášených volných pracovních míst se** v průběhu pololetí plynule **zvyšovaly, na konci června** jejich počet dosáhl **183,5 tis.** a byl o 49,6 tis. meziročně **vyšší**. Jejich **průměrný počet** v 1. pololetí 2017 (**153,4 tis.**), byl proti 1. pololetí 2016 **vyšší** o 34,8 tis.
- Počet **uchazečů o zaměstnání** připadající **na 1 volné pracovní místo (2,3)** byl ve srovnání s 1. pololetím 2016 (3,7) **nižší. K 30. 6. 2017** dosáhl tento ukazatel hodnoty **1,6**, zatímco na konci června 2016 to bylo 2,9 uchazeče na 1 VPM.
- **Podporu v nezaměstnanosti (PvN) k 30. 6. 2017 pobíralo 75,4 tis. uchazečů** o zaměstnání, o 10,6 tis. osob **méně** než před rokem. **Průměrný počet uchazečů o zaměstnání s nárokem na PvN v 1. pololetí 2017** meziročně **poklesl** o 9,0 tis. **na 96,7 tis.**
- **Podíl uchazečů o zaměstnání s PvN** k tomuto datu **vzrostl na 25,3 %** (k 30. 6. 2016 činil 22,4 %) a **průměrný podíl** na celkové registrované nezaměstnanosti za celé pololetí se meziročně **zvýšil** z 24,4 % **na 27,6 %**.
- **Průměrná výše PvN za 1. pololetí 2017 vzrostla o 285 Kč** (o 4,5 %) **na 6 552 Kč.** Průměrná podpora **k 30. 6. 2017 činila 6 814 Kč** a byla **meziročně vyšší o 424 Kč** (o 6,6 %).
- **K 30. 6. 2017** bylo v evidenci ÚP ČR **49,3 tis.** uchazečů o zaměstnání – **osob se zdravotním postižením (OZP)**, tj. o 6,4 tis. méně než před rokem. **Podíl OZP** na celkovém počtu nezaměstnaných na konci června 2017 vzhledem k pomalejšímu poklesu meziročně **vzrostl** ze 14,5 % **na 16,6 %**.
- **Počet uchazečů ve věku 50 a více let v polovině roku** meziročně **poklesl** celkem o 19,4 tis. osob **na 106,6 tis.** Jejich **podíl** na celkovém počtu uchazečů **se** však **zvýšil** o 3,0 p. b. **na 35,8 %**.

- Věková kategorie uchazečů **do 25 let** zaznamenala pokles **o 14,9 tis. osob**, **k 30. 6. 2017** jich bylo evidováno **33,3 tis.** Její **podíl** na celkovém počtu nezaměstnaných **11,2 %** byl ve srovnání s polovinou roku 2016 nižší o 1,3 p. b.
- **Absolventů škol** všech stupňů vzdělání **a mladistvých** po ukončení základní školy bylo **k 30. 6. 2017** evidováno **10,5 tis.**, což je **o 4,1 tis. méně** než před rokem. **Jejich podíl** na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání **se meziročně snížil** pouze mírně, z 3,8 % **na 3,5 %**.
- Počet uchazečů o zaměstnání evidovaných **déle než 12 měsíců** meziročně **poklesl** o 46,7 tis. (tj. o 28,6 %) **na 116,7 tis.**, jejich podíl na celkové nezaměstnanosti se snížil z 42,5 % **na 39,2 %**. Z nich 69,1 % tvoří ti, kteří jsou v evidenci ÚP ČR **déle než 24 měsíců** i přesto, že se jejich počet výrazně **snížil** o 33,5 tis. (o 29,4%) **na 80,6 tis.**
- K 30. 6. 2017 byl zaznamenán meziroční **pokles** uchazečů o zaměstnání **ve všech vzdělanostních kategoriích**. **Absolutně nejvíce se snížil** počet uchazečů o zaměstnání **s vyučením** (o 32,0 tis.), **se základním vzděláním** vč. neukončeného (o 24,2 tis.) a **se středním odborným vzděláním s maturitou** (o 14,6 tis.) Relativně podprůměrný **pokles** byl patrný pouze u uchazečů o zaměstnání **se základní vzděláním** vč. neukončeného (o 20,4 %) a **vysokoškolským vzděláním** (o 19,9 %).
- **Uchazeči s vyučením** (101,8 tis.) i nadále zůstali **nejpočetnější kategorií** a představují **34,2 %** všech uchazečů o zaměstnání. Druhou nejpočetnější skupinou jsou stále uchazeči **se základním vzděláním** vč. neukončeného (94,4 tis. osob), kteří tvoří na celkové nezaměstnanosti **31,7 %**.
- **Průměrný počet** evidovaných **žen v 1. pololetí 2017 dosáhl 176,2 tis.**, oproti předchozímu roku je to **méně** o 41,4 tis. **Mužů** bylo v průměru **174,0 tis.**, což je **méně** o 41,8 tis. **Průměrný podíl žen** na celkovém počtu registrovaných nezaměstnaných se nepatrně **zvýšil na 50,3 %** (v 1. pololetí 2016 – 50,2 %). **K 30. 6. 2017** bylo evidováno **139,1 tis. mužů a 158,3 tis. žen**.
- **Podíl nezaměstnaných osob vyšší než celorepublikový průměr** (4,0 %) byl k 30. 6. 2017 zaznamenán **v pěti krajích**. Nejvyšší byl v **Ústeckém** (6,4 %) a **Moravskoslezském kraji** (6,2 %).

- Největší **pokles počtu uchazečů o zaměstnání** zaznamenali v Ústeckém, Moravskoslezském, Středočeském a Jihomoravském kraji, relativně **nejvýraznější** byl v **Karlovarském** (o 30,5 %), **Plzeňském** (o 28,9 %) a **Pardubickém kraji** (o 27,5 %).
- Výdaje ze **státního rozpočtu (SR) související** s výplatou podpor v nezaměstnanosti v **1. pololetí 2017** dosáhly **4 331 407 tis. Kč** a byly ve srovnání s výdaji v 1. pololetí 2016 (4 483 289 tis. Kč) o **151 882 tis. Kč**, tj. o **3,4 % nižší**.
- Na **aktivní politiku zaměstnanosti (APZ)** bylo v hodnoceném období na MPSV a ÚP ČR vynaloženo **2 230 909 tis. Kč**. Ve srovnání s 1. pololetím 2016 **klesly výdaje** na APZ o **1 502 183 tis. Kč**, tj. o **40,2 %**. Nejvíce využívanými nástroji byly veřejně prospěšné práce, rekvalifikace a společensky účelná pracovní místa.
- V rámci státní politiky zaměstnanosti bylo ze státního rozpočtu jako **příspěvek zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % osob se zdravotním postižením** vynaloženo **2 669 871 tis. Kč**, o **409 189 tis. Kč**, tj. o **18,1 %**, více než v 1. pololetím 2016.
- Na výplatu mzdových nároků zaměstnancům při platební neschopnosti zaměstnavatele, tj. **insolvenci**, bylo vynaloženo **96 819 tis. Kč**, meziročně **méně o 22 751 tis. Kč**, tj. o **19,0 %**.

II. Zaměstnanost

1. Stav a vývoj zaměstnanosti

Část II.1 až II.4 je zpracována na základě údajů z Výběrových šetření pracovních sil (VŠPS - ČSÚ)¹. Hodnoty za 1. pololetí 2016 a 2017 jsou spočteny jako průměry jednotlivých čtvrtletí. Všechny údaje z výběrového souboru VŠPS jsou převažovány na věkovou strukturu obyvatelstva podle demografické projekce.

Ekonomická aktivita obyvatel ČR ve věku 15 a více let tab. č. 1

	1. pololetí 2016			1. pololetí 2017			rozdíl 2017-2016			Index17/16
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem
	v tis.			v tis.			v tis.			(%)
Populace 15+ celkem	8928,3	4353,1	4575,2	8927,8	4354,5	4573,3	-0,5	1,4	-1,9	100,0
z toho: 15–64 let	6982,4	3543,2	3439,2	6928,2	3519,5	3408,7	-54,2	-23,7	-30,5	99,2
20–64 let	6524,2	3308,1	3216,1	6468,7	3283,6	3185,2	-55,5	-24,5	-30,9	99,1
Ekonomicky aktivní celkem (zaměst.+nezam.)	5328,1	2968,7	2359,4	5354,9	2974,4	2380,5	26,8	5,7	21,1	100,5
z toho: 15–64 let	5203,8	2897,6	2306,2	5231,7	2903,4	2328,2	27,9	5,8	22,0	100,5
20–64 let	5178,8	2883,9	2294,9	5205,6	2888,6	2316,9	26,8	4,7	22,0	100,5
55–64 let	819,1	467,0	352,0	841,9	474,1	367,8	22,8	7,1	15,8	102,8
Zaměstnaní v NH	5107,6	2861,6	2246,0	5183,2	2897,8	2285,5	75,6	36,2	39,5	101,5
z toho: 15–64 let	4984,1	2790,9	2193,2	5061,0	2827,2	2233,9	76,9	36,3	40,7	101,5
20–64 let	4964,3	2779,8	2184,5	5040,7	2814,7	2226,0	76,4	34,9	41,5	101,5
55–64 let	783,5	446,6	336,9	818,4	462,8	355,6	34,9	16,2	18,7	104,5
Nezaměstnaní	220,5	107,1	113,4	171,7	76,6	95,0	-48,8	-30,5	-18,4	77,9
z toho: 15–64 let	219,7	106,7	113,0	170,6	76,3	94,4	-49,1	-30,4	-18,6	77,7
20–64 let	214,4	104,1	110,3	164,9	74,0	90,9	-49,5	-30,1	-19,4	76,9
55–64 let	35,6	20,4	15,1	23,5	11,3	12,2	-12,1	-9,1	-2,9	66,0
Ekonomicky neaktivní	3600,3	1384,4	2215,9	3572,9	1380,1	2192,8	-27,4	-4,3	-23,1	99,2
z toho: 15–64 let	1778,6	645,6	1133,0	1696,5	616,0	1080,4	-82,1	-29,6	-52,6	95,4
20–64 let	1345,4	424,2	921,2	1263,1	394,9	868,2	-82,3	-29,3	-53,0	93,9
55–64 let	547,6	199,2	348,4	494,3	179,4	314,9	-53,3	-19,8	-33,5	90,3
důchodci v předčas. důchodu	27,1	14,0	13,1	20,3	9,0	11,3	-6,8	-5,0	-1,8	74,9
důchodci v řádném důchodu	2220,5	858,5	1362,1	2234,5	873,4	1361,0	14,0	14,9	-1,1	100,6
invalidní důchodci	239,7	129,0	110,7	228,3	118,6	109,7	-11,4	-10,4	-1,0	95,2
žáci zákl. školy	70,3	39,1	31,2	72,4	41,6	30,8	2,1	2,5	-0,4	103,0
učení bez maturity	72,9	47,1	25,8	73,5	50,2	23,3	0,6	3,1	-2,5	100,8
střední škola	300,0	144,1	155,9	292,9	137,2	155,7	-7,1	-6,9	-0,2	97,6
vysokoškolské studium *)	266,4	110,9	155,5	253,6	109,2	144,4	-12,8	-1,7	-11,1	95,2
doktorské studium	3,9	2,6	1,3	3,9	1,9	1,9	0,0	-0,7	0,6	100,0

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

*) včetně konzervatoří a VOŠ

¹ Některé údaje nemusí odpovídat hodnotám obdobných ukazatelů z jiných statistických zdrojů. Např. údaje o ekonomicky neaktivních přesně nekorespondují s údaji podle statistiky MŠMT, resp. MPSV – ČSSZ zejména proto, že žáci, studenti nebo důchodci, kteří v referenčním týdnu splňovali kritérium pro zařazení mezi osoby v zaměstnání nebo nezaměstnané, nejsou vykazováni jako ekonomicky neaktivní (viz Metodické poznámky).

Poznámka: Případné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od celkového počtu souvisejí se zaokrouhlováním hodnot na jedno desetinné místo.

Počet obyvatel starších 15 let se v 1. pololetí 2017 ve srovnání s 1. pololetím 2016 **téměř nezměnil a dosáhl 8 927,8 tis.**, ale **ve věkové skupině 15–64 let**, rozhodující pro zaměstnanost, opět výrazně **poklesl, a to o 54,2 tis. na 6 928,2 tis.** **Pokles** obyvatel v produktivním věku byl zaznamenán v mladších věkových skupinách **20 až 39 let** - celkem **o 82,6 tis.**, především ve věku 20–24 let a 35–39 let, kde pokles činil 35,1 tis., resp. 35,4 tis. Počet obyvatel **vzrostl** ve věkové skupině **40–54 let** o 57,6 tis., a to ve všech pětiletých kohortách (ve skupině 40-44 let zahrnující větší část silné populační vlny ze 70. let minulého století o 29,9 tis., ve věku 45–49 let o 19,0 tis. a ve věku 50–54 let o 8,6 tis.). Počet obyvatel **poklesl** i ve skupině **55-64 let** - celkem o 30,4 tis. Pokles v této kategorii a nárůst počtu obyvatel ve věku **65+ let** o 53,6 tis. je důsledkem postupného přesunu silné poválečné vlny do poproduktivního věku, a také prodlužující se délky života.

Věková struktura obyvatelstva 15+ (v tis.)

tab. č. 2

Věkové skupiny	1. pololetí 2016			1. pololetí 2017			rozdíl 2017-2016			Index 17/16 (%)
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	
15-24	1039,4	532,4	507,0	1005,6	515,2	490,4	-33,8	-17,2	-16,6	96,7
25-39	2298,8	1180,7	1118,2	2251,4	1156,6	1094,7	-47,4	-24,1	-23,5	97,9
40-54	2277,4	1163,8	1113,6	2335,0	1194,2	1140,8	57,6	30,4	27,2	102,5
55-64	1366,7	666,3	700,5	1336,3	653,5	682,8	-30,4	-12,8	-17,7	97,8
65+	1946,0	809,9	1136,1	1999,6	835,0	1164,6	53,6	25,1	28,5	102,8
15+	8928,3	4353,1	4575,2	8927,8	4354,5	4573,3	-0,5	1,4	-1,9	100,0
15-64	6982,4	3543,2	3439,2	6928,2	3519,5	3408,7	-54,2	-23,7	-30,5	99,2
20-64	6524,2	3308,1	3216,1	6468,7	3283,6	3185,2	-55,5	-24,5	-30,9	99,1

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Počet ekonomicky aktivních osob (EAO), tj. souhrn zaměstnaných a nezaměstnaných se **zvýšil** o 26,8 tis. na **5 354,9 tis.** **Vzrostly především počty ekonomicky aktivních žen** o 21,1 tis. na **2 380,5 tis.**, zatímco nárůst počtu mužů (o 5,7 tis. na 2 974,4 tis.) byl mírnější. Pozitivní vývoj ekonomiky se na trhu práce projevil zejména **nárůstem počtu zaměstnaných** (o 75,6 tis.), který byl větší než **pokles počtu nezaměstnaných** (úbytek 48,8 tis.). K nárůstu zaměstnanosti přispěly nepatrně více ženy (nárůst o 39,5 tis.), nárůst počtu zaměstnaných mužů byl o něco pomalejší (nárůst o 36,2 tis.).

Celkový **počet ekonomicky neaktivních poklesl** o 27,4 tis. na **3 572,9 tis.** **Snížil se především počet ekonomicky neaktivních žen** (o 23,1 tis.).

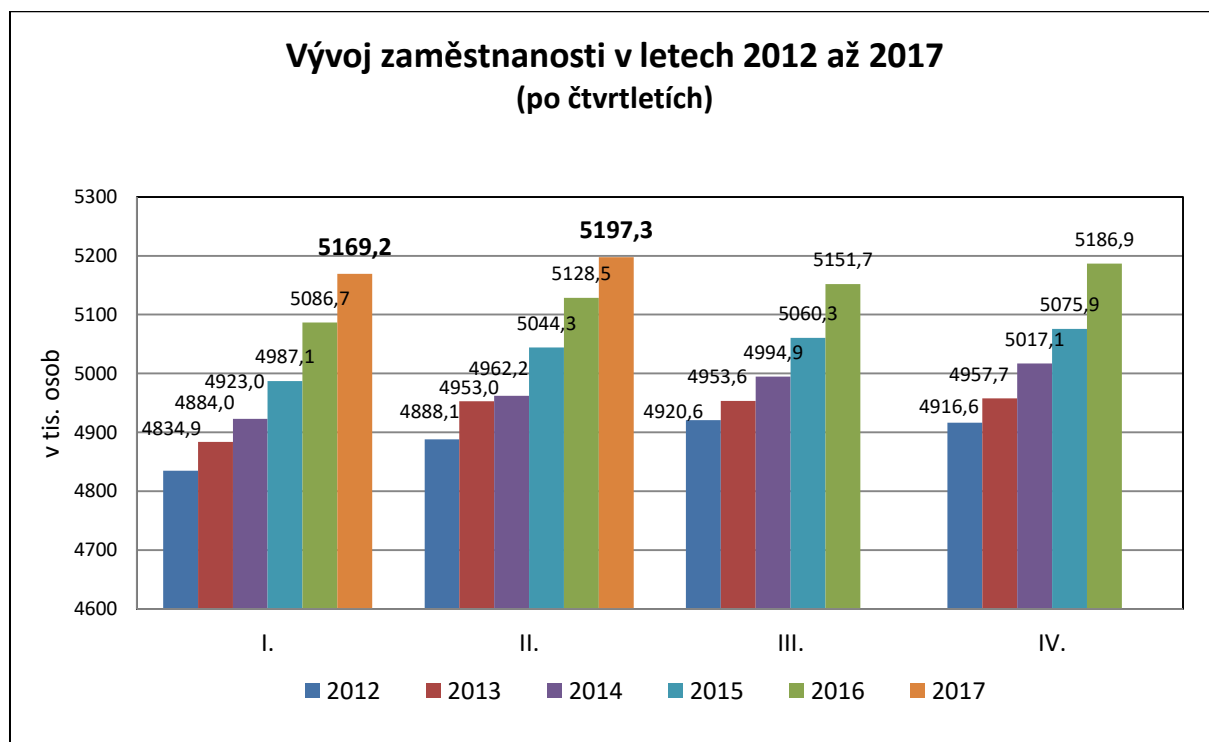
Snížení počtu neaktivních v nejmladších věkových skupinách produktivního věku se projevilo v poklesu počtu osob v kategorii **připravujících se na povolání** (pokles celkem o 17,3 tis.). V této skupině se nejvíce snížily počty ekonomicky neaktivních studujících na vysoké škole (o 12,8 tis.), zejména žen (o 11,1 tis.). Nepatrně vzrostly pouze počty osob v učení bez maturity a žáků 2. stupně základních škol, a to výhradně v mužské části populace. Mezi studujícími na středních a vysokých školách stále mírně převažují ženy (53,2 % resp. 56,9 %), v učení bez maturity představují muži 68,3 % všech studujících.

Pokles ekonomicky neaktivních ve věkové skupině 55–64 let (o 53,3 tis.) souvisí s prodlužující se věkovou hranicí odchodu do důchodu. V kategorii neaktivních **důchodců** vzrostl počet řádných starobních důchodců o 14,0 tis., počet invalidních důchodců poklesl o 11,4 tis., počet předčasných důchodců se snížil o 6,8 tis. K nárůstu počtu řádných starobních důchodců došlo i proto, že při dosažení 65 let se automaticky přeřazuje invalidní důchod na starobní.

Průměrný **počet zaměstnaných** ve všech sférách národního hospodářství **v 1. pololetí 2017** dosáhl **5 183,2 tis. osob**, což je vůbec nejvyšší hodnota od roku 1993. Jejich počet meziročně **vzrostl o 75,6 tis.**, tj. **o 1,5 %**.

Podle výsledků za jednotlivá čtvrtletí 2017 představoval meziroční nárůst zaměstnanosti v 1. čtvrtletí 1,6 %, ve 2. čtvrtletí zpomalil na 1,3 %.

graf č. 1

Věková struktura zaměstnaných (v tis.)

tab. č. 3

Věkové skupiny	1. pololetí 2016			1. pololetí 2017			rozdíl 2017-2016			Index 17/16 (%)
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	
Celkem	5 107,6	2 861,6	2 246,0	5 183,2	2 897,8	2 285,5	75,6	36,2	39,5	101,5
15–24	293,1	179,0	114,1	289,3	174,0	115,3	-3,8	-5,0	1,2	98,7
25–39	1 849,3	1 084,2	765,1	1 830,2	1 074,7	755,6	-19,1	-9,5	-9,5	99,0
40–54	2 058,1	1 081,1	977,0	2 123,1	1 115,7	1 007,4	65,0	34,6	30,4	103,2
55–64	783,5	446,6	336,9	818,4	462,8	355,6	34,9	16,2	18,7	104,5
65+	123,5	70,7	52,8	122,2	70,6	51,6	-1,3	-0,1	-1,2	98,9
15–64	4 984,1	2 790,9	2 193,2	5 061,0	2 827,2	2 233,9	76,9	36,3	40,7	101,5
20–64	4 964,3	2 779,8	2 184,5	5 040,7	2 814,7	2 226,0	76,4	34,9	41,5	101,5

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Vývoj zaměstnanosti z hlediska její věkové struktury se od vývoje věkové struktury obyvatelstva **výrazněji neliší**. **Opačný vývoj** byl zaznamenán pouze ve skupině **55–64 let**, v níž při poklesu obyvatelstva o 30,4 tis. **počet zaměstnaných vzrostl o 34,9 tis.** Tento vývoj ovlivnily zejména osoby **ve věku 60–64 let**, u nichž nárůst zaměstnanosti (celkem o 33,6 tis.) souvisí především **s delším setrváním v zaměstnání** z důvodu prodlužující se věkové hranice pro odchod do důchodu (u mužů se zvýšila zaměstnanost 17,9 tis., u žen o 15,7 tis.).

K poklesu zaměstnanosti ve věku 15–24 let o 3,8 tis. došlo v důsledku **poklesu zaměstnanosti mužů** (o 5,0 tis.), počet zaměstnaných žen nepatrně vzrostl. Ve věkové kategorii **25–39 let poklesla zaměstnanost** o 19,1 tis., přičemž **počet zaměstnaných mužů a žen byl shodný**. Počet pracujících žen v nejmladším produktivním věku je stále nižší než počet mužů v tomto věku (podíl žen na celkové zaměstnanosti v tomto věku představuje cca 40 %, zatímco celkový podíl zaměstnaných žen představuje 44,1 %).

Zaměstnanost v nejstarších kategoriích věku 65+ na rozdíl od předchozích dvou let nepatrně poklesla. Zaměstnanost v této věkové kategorii a kategorii 60–64 let ovlivňují také pracující důchodci. Počet pracujících důchodců v řádném důchodu v 1. pololetí 2017 meziročně vzrostl pouze o 6,9 tis. na 201,8 tis., zatímco v 1. pololetí 2016 tento nárůst proti roku 2015 představoval 18,5 tis.).

Na růstu zaměstnanosti se podílely nepatrně vyšší měrou opět ženy, jejich počet **se zvýšil** o 39,5 tis. **na 2 285,5 tis.** Počet zaměstnaných **mužů se zvýšil**

o 36,2 tis. na **2 897,8 tis.** Zastoupení žen mezi zaměstnanými se v důsledku toho nepatrně zvýšilo ze 44,0 % na **44,1 %**².

Souběžně s absolutním nárůstem zaměstnanosti rostla i **míra zaměstnanosti** (MZ). Celková MZ osob ve věku **15+** se zvýšila o 0,9 p. b. na **58,1 %**, osob ve věku **15–64 let** o 1,7 p. b. na **73,1 %**.

V návaznosti na hlavní cíle **Strategie Evropa 2020** si **ČR** stanovila **do roku 2020** dosažení těchto **národních cílů**: zvýšení celkové míry zaměstnanosti ve věkové skupině 20–64 let na 75 %, zvýšení MZ žen v této věkové skupině na 65 % a MZ starších pracovníků (55–64 let) na 55 %.

Nad hranicí stanovených cílů jsou v současné době všechny ukazatele. Celková míra zaměstnanosti obyvatelstva **ve věku 20-64 let** se především díky rostoucí zaměstnanosti žen a starších pracovníků meziročně zvýšila o 1,8 p. b. na **77,9 %**.

MZ **žen** ve věku 20–64 let vzrostla o 2,0 p. b. na **69,9 %** (MZ mužů v tomto věku vzrostla o 1,7 p. b. na 85,7 %). MZ věkové skupiny **55–64 let se zvýšila** o 3,9 p. b. na **61,2 %** především v souvislosti s prodlužující se hranicí pro odchod do důchodu. V rámci této skupiny nejrychleji rostla MZ osob ve věku 60–64 let (celkem o 5,3 p. b., mužů o 5,8 p. b. a žen o 4,7 p. b.).

Poslední dostupné údaje o míře zaměstnanosti za členské státy EU podle údajů EUROSTATu jsou uvedeny v části V. Mezinárodní srovnání.

Míra zaměstnanosti podle věku (v %)

tab. č. 4

Věkové skupiny	1. pololetí 2016			1. pololetí 2017		
	Celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
15-24	28,2	33,6	22,5	28,8	33,8	23,5
25-39	80,4	91,8	68,4	81,3	92,9	69,0
40-54	90,4	92,9	87,7	90,9	93,4	88,3
55-64	57,3	67,0	48,1	61,2	70,8	52,1
15+	57,2	65,7	49,1	58,1	66,5	50,0
15-64	71,4	78,8	63,8	73,1	80,3	65,5
20-64	76,1	84,0	67,9	77,9	85,7	69,9

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Pokračoval nárůst počtu **zaměstnanců**, kteří tvoří **nejpočetnější skupinu zaměstnaných** (82,7 %). Jejich počet vzrostl o 50,1 tis. na **4 287,7 tis.** Ve srovnání se stejným obdobím let 2015 a 2016 (kdy se počty zaměstnanců zvýšily o více než

² Podrobnější údaje o struktuře zaměstnaných mužů a žen jsou v přílohách č. 4a, b, c

90 tis.) nebyl nárůst tak výrazný. **Vyšší byl nárůst počtu žen**, a to o 32,9 tis. na 1 984,1 tis., počet mužů se zvýšil o 17,2 tis. na 2 303,6 tis. Mezi zaměstnanými ženami je 86,8 % zaměstnankyň, mezi zaměstnanými muži tvoří zaměstnanci 79,5 %.

Počty zaměstnaných podle postavení v hlavním zaměstnání

tab. č. 5

Zaměstnaní v NH	1. pololetí 2016		1. pololetí 2017		rozdíl 17-16 (tis.)	index 17/16 (%)
	v tis.	%	v tis.	%		
Celkem	5 107,6	100,0	5 183,2	100,0	75,6	101,5
z toho:						
zaměstnanci	4 237,6	83,0	4 287,7	82,7	50,1	101,2
podnikatelé bez zaměstnanců	679,9	13,3	703,8	13,6	23,9	103,5
podnikatelé se zaměstnanci	162,3	3,2	166,1	3,2	3,8	102,3
pomáhající rodinní příslušníci	27,6	0,5	25,5	0,5	-2,1	92,4

Zdroj: ČSÚ – VŠPS; Pozn.: data za ženy a muže jsou uvedena v příloze č. 4a

Pokles **celkového počtu podnikatelů** (včetně pomáhajících rodinných příslušníků) se zastavil. V 1. pololetí 2017 jejich počet vzrostl o 25,6 tis. **na 895,4 tis.** Výrazně se na nárůstu podíleli **podnikatelé bez zaměstnanců**, jejichž počet **se zvýšil** o 23,9 tis. **na 703,8 tis.** Počet **podnikatelů se zaměstnanci** mírně **vzrostl na 166,1 tis.** a počet **pomáhajících rodinných příslušníků se snížil na 25,5 tis.**³ **Na nárůstu** celkového počtu podnikatelů se podíleli **především muži** (nárůst celkem o 18,9 tis., z toho podnikatelé bez zaměstnanců o 17,1 tis.), zatímco celkový počet podnikajících žen vzrostl o 6,5 tis.

Podíl podnikatelů na celkové zaměstnanosti se meziročně zvýšil o 0,3 p. b. na **17,3 %**. Mezi zaměstnanými muži je 20,5 % podnikatelů a mezi ženami 13,2 %, (zatímco v 1. pololetí 2016 to bylo 20,1 % resp. 13,1 %).

Z hlediska odvětvové příslušnosti byl **vyšší podíl podnikatelů** (na celkové zaměstnanosti v rámci odvětví) v odvětví „činnosti v oblasti nemovitosti“ 45,5 % a „profesní, vědecké a technické činnosti“ 43,0 % (meziroční pokles o 1,8 p. b., resp. 3,7 p. b.), ve velkém odvětví **stavebnictví se zvýšil podíl podnikatelů na 41,7 %** (o 0,6 p. b.).

Pokračoval trend **nárůstu počtu osob pracujících na dobu neurčitou** (zaměstnanců s pracovními úvazky na dobu neurčitou nebo jako podnikatel).

³ Část Zaměstnanost v analýze je zpracována na základě údajů z Výběrových šetření pracovních sil ČSÚ. Podle statistiky ČSSZ k 30. 6. 2017 meziročně poklesl počet osob samostatně výdělečně činných vykonávajících tuto činnost jako hlavní o 1,5 tis. na 585,3 tis., zatímco počet těch, pro které je tato činnost vedlejší, vzrostl o 2,9 tis. na 406,8 tis.

V 1. pololetí 2017 se jejich počet zvýšil o 72,5 tis. na **4 755,2 tis. osob** (počet mužů vzrostl o 35,7 tis., počet žen se zvýšil o 36,9 tis.), a to zejména díky růstu počtu zaměstnanců o 46,9 tis. na 3 859,7 tis.

Počty zaměstnaných ve vybraných skupinách

tab. č. 6

Zaměstnaní v NH	1. pololetí 2016		1. pololetí 2017		rozdíl 17-16 (tis.)	index 17/16 (%)
	v tis.	%	v tis.	%		
Celkem	5 107,6	100,0	5 183,2	100,0	75,6	101,5
v tom:						
- mající druhé (další) zaměstnání	117,0	2,3	117,0	2,3	0,0	100,0
- úvazek na dobu neurčitou nebo jako podnikatel	4 682,7	91,7	4 755,2	91,7	72,5	101,5
- úvazek na dobu určitou	423,2	8,3	426,7	8,2	3,5	100,8
- na plnou pracovní dobu	4 768,6	93,4	4 809,6	92,8	41,0	100,9
- na kratší pracovní dobu	338,9	6,6	373,6	7,2	34,7	110,2
- podzaměstnaní	46,9	0,9	44,8	0,9	-2,1	95,5

Zdroj: ČSÚ – VŠPS; Pozn.: data za ženy a muže jsou uvedena v příloze č. 4a

Počet osob pracujících na dobu určitou včetně práce dočasné, příležitostní a sezónní a dalších časově omezených smluv **mírně vzrostl** o 3,5 tis. na **426,7 tis.**, a to především nárůstem počtu žen (o 3,2 tis.).

Pokračující příznivý ekonomický vývoj se projevil dalším **nárůstem počtu osob pracujících na plnou pracovní dobu**, jejichž počet se zvýšil o 41,0 tis. na **4 809,6 tis.** osob. Na tomto nárůstu se větší měrou podíleli **muži** (nárůst o 29,6 tis., počet žen vzrostl o 11,4 tis.). Zatímco nárůst počtu pracujících na plnou pracovní dobu zpomalil, **počet osob pracujících na kratší pracovní dobu se zvýšil** o 34,7 tis. na **373,6 tis. osob**, přitom se jednalo **zejména o ženy**, jejichž počet se **zvýšil** o 28,1 tis. na **275,2 tis.** (73,7 % všech pracujících na kratší pracovní dobu).

Počet **podzaměstnaných** (jimiž jsou podle metodiky ILO všechny osoby, které pracují ve svém hlavním zaměstnání na částečný úvazek nebo méně než 40 hodin týdně, přejí si pracovat vyšší počet hodin než ve stávajících zaměstnáních a jsou schopny vykonávat větší počet hodin) opět nepatrně **poklesl na 44,8 tis. osob**. Počet podzaměstnaných **mužů** se snížil na **10,1 tis.**, počet podzaměstnaných **žen** poklesl na **34,7 tis.**

Pokud jde o **druhé (další) zaměstnání**, v meziročním srovnání nedošlo k žádným změnám. Souběžně s hlavním zaměstnáním mělo druhé (další) zaměstnání (stejně jako v 1. pololetí 2016) **117,0 tis. osob**, **58,1 %** z nich **tvoří muži**.

Nejvíce osob pracovalo v odvětví **profesních, vědeckých a technických činnosti** (16,2 tis.) a **vzdělávání** (20,3 tis.). Z hlediska věku převládali lidé **ve věku 40–44 let** (22,7 tis.) a **35–39 let** (20,3 tis.).

Postavení osob v druhém zaměstnání je **odlišné** od struktury v hlavním zaměstnání. **Převažovali podnikatelé** (včetně pomáhajících rodinných příslušníků), jejich **počet činil 66,6 tis. a zaměstnanců bylo 50,3 tis.**

2. Struktura zaměstnanosti v sektorech, odvětvích a podle klasifikace zaměstnání

Zaměstnanost v **primárním sektoru** v 1. pololetí 2017 zůstala stejná jako v 1. pololetí předchozího roku. V tomto sektoru bylo zaměstnáno **145,1 tis. osob.** **Stejný** zůstal i **podíl** sektoru na celkové zaměstnanosti, a to **2,8 %**.

Příznivá ekonomická situace se projevila pokračujícím **růstem zaměstnanosti v sekundárním sektoru** (průmysl a stavebnictví). **Zaměstnanost v tomto sektoru meziročně vzrostla** o 33,1 tis. na **1 972,8 tis. osob.** **Podíl** sektoru na celkové zaměstnanosti nepatrně **vzrostl** (o 0,1 p. b.) na **38,1 %**.

Sektorová struktura zaměstnanosti

tab. č. 7

Zaměstnaní v NH	1. pololetí 2016		1. pololetí 2017		rozdíl 17-16 (tis.)	index 17/16 (%)
	v tis.	%	v tis.	%		
Celkem	5 107,6	100,0	5 183,2	100,0	75,6	101,5
I. sektor	145,1	2,8	145,1	2,8	0,0	100,0
II. sektor	1 939,7	38,0	1 972,8	38,1	33,1	101,7
<i>v tom stavebnictví</i>	379,2	7,4	386,2	7,5	7,0	101,8
III. sektor *)	3 022,7	59,2	3 065,4	59,1	42,7	101,4

Zdroj: ČSÚ – VŠPS; Pozn.: data za ženy a muže jsou uvedena v příloze č. 4a

*) vč. nezjištěné sektorové příslušnosti

Pro vývoj zaměstnanosti v tomto sektoru měl rozhodující význam **nárůst zaměstnanosti v průmyslu**, kde vzrostl počet pracujících o 26,1 tis. na **1 586,7 tis.**, **podíl průmyslu** na celkové zaměstnanosti ovšem zůstal na hodnotě **30,6 %**. **K nárůstu přispěl zejména zpracovatelský průmysl** (zvýšení o 26,3 tis. na 1 447,7 tis. osob), zaměstnanost naopak poklesla v sekci těžba a dobývání (o 8,4 tis. na 32,5 tis.) a nepatrně také v sekci výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla.

Po dlouholetém poklesu ve **stavebnictví** se zaměstnanost v tomto odvětví v 1. pololetí 2017 meziročně **zvýšila** o 7,0 tis. **na 386,2 tis. osob.** Podíl stavebnictví na celkové zaměstnanosti nepatrně vzrostl (o 0,1 p. b.) na **7,5 %**.

Velký význam pro nárůst celkové zaměstnanosti měl terciární sektor služeb, v němž se v 1. pololetí 2017 zaměstnanost zvýšila o 42,7 tis. **na 3 065,4 tis. osob.** Nejvýraznější **nárůst** zaznamenala **sekce profesní, vědecké a technické činnosti** (o 24,1 tis.), **zdravotní a sociální péče** (o 13,1 tis.) a **vzdělávání** (o 10,6 tis.). Naopak zaměstnanost **poklesla** zejména **v sekcích ubytování a stravování** (o 16,2 tis.) a **velkoobchod a maloobchod, opravy motorových vozidel** (o 14,9 tis. osob).

Podíl terciárního sektoru na celkové zaměstnanosti **se přesto snížil** (o 0,1 p. b.) **na 59,1 %**.

Struktura zaměstnanosti podle klasifikace zaměstnání (CZ-ISCO)

tab. č. 8

Zaměstnaní v NH	1. pololetí 2016		1. pololetí 2017		rozdíl 17-16 (tis.)	index 17/16 (%)
	v tis.	%	v tis.	%		
Celkem	5 107,6	100,0	5183,2	100,0	75,6	101,5
z toho:						
1 Zákonodárci a řídící pracovníci	277,3	5,4	253,7	4,9	-23,6	91,5
2 Specialisté	778,0	15,2	792,7	15,3	14,7	101,9
3 Techničtí a odborní pracovníci	873,3	17,1	918,5	17,7	45,2	105,2
4 Úředníci	468,2	9,2	499,1	9,6	30,9	106,6
5 Pracovníci ve službách a prodeji	782,1	15,3	781,1	15,1	-1,0	99,9
6 Kvalifikovaní dělníci v zemědělství	65,7	1,3	70,7	1,4	5,0	107,6
7 Řemeslníci a opraváři	866,6	17,0	859,1	16,6	-7,5	99,1
8 Obsluha strojů a zařízení	699,0	13,7	711,3	13,7	12,3	101,8
9 Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	282,4	5,5	279,2	5,4	-3,2	98,9

Zdroj: ČSÚ – VŠPS; Pozn.: data za ženy a muže jsou uvedena v příloze č. 4c

Změny v sektorové struktuře zaměstnanosti ovlivnily i strukturu zaměstnanosti podle **vykonávaného zaměstnání** (klasifikace zaměstnání CZ-ISCO). V některých profesích se již projevuje nedostatek volné pracovní síly. Nejvíce **vzrostl** počet zaměstnaných **ve třídě 3** - techničtí a odborní pracovníci (o 45,2 tis.), třídě 4 – úředníci (o 30,9 tis.), třídě 2 - specialisté (o 14,7 tis.) a třídě 8 - obsluha strojů a zařízení (12,3 tis.). Nejvýraznější **pokles** zaměstnanosti zaznamenala **třída 1** – zákonodárci a řídící pracovníci (o 23,6 tis.). Snížil se také počet pracujících ve

třídě 7 – řemeslníci a opraváři (o 7,5 tis.) a nepatrně také ve třídě 9 – pomocní a nekvalifikovaní pracovníci a třídě 5 - pracovníci ve službách a prodeji.

Zastoupení jednotlivých tříd zaměstnání se však výrazněji nezměnilo. Absolutně nejvíce osob pracovalo **ve třídě 3** – techničtí a odborní pracovníci (**17,7 %**), po ní následovala **třída 7 – řemeslníci a opraváři (16,6 %)**, následovaná třídami 2 a 5 (15,3 %, resp. 15,1 %). **Nejvíce mužů** (26,3 % z celkového počtu zaměstnaných mužů) pracovalo i nadále ve **třídě 7**, **nejvíce žen** (22,1 % z celkového počtu zaměstnaných žen) bylo zařazeno stále ve **třídě 5** - pracovníci ve službách a prodeji (podrobněji viz příloha č. 4c).

3. Vzdělanostní struktura zaměstnanosti

V 1. pololetí 2017 se (mezi zaměstnanými ve věku 15–64 let) meziročně zaměstnanost **snížila** pouze **u osob se středním vzděláním bez maturity** (o 35,2 tis.).

Pozitivní skutečností je nárůst počtu zaměstnaných **se základním vzděláním a bez vzdělání** (o 12,9 tis., tj. o 6,5 %) a se **středním vzděláním s maturitou** (o 42,1 tis., tj. o 2,3 %). Nejvíce (o 57,1 tis., tj. o 4,9 %) vzrostla opět zaměstnanost osob **s vysokoškolským vzděláním**.

Vzdělanostní struktura zaměstnaných (15-64 let)

tab. č. 9

Zaměstnaní v NH	1. pololetí 2016		1. pololetí 2017		rozdíl 17-16 (tis.)	index 17/16 (%)
	v tis.	%	v tis.	%		
Celkem	4 984,1	100,0	5 061,0	100,0	76,9	101,5
v tom:						
základní a bez vzdělání	198,9	4,0	211,8	100,0	12,9	106,5
střední bez maturity	1 772,4	35,6	1 737,2	100,0	-35,2	98,0
střední s maturitou	1 844,9	37,0	1 887,0	100,0	42,1	102,3
vysokoškolské	1 167,5	23,4	1 224,6	100,0	57,1	104,9

Zdroj: ČSÚ – VŠPS; Pozn.: data za ženy a muže jsou uvedena v příloze č. 4b

Z údajů o vzdělanostní struktuře v jednotlivých věkových skupinách je patrné, že **nejvyšší zastoupení vysokoškolsky vzdělaných osob** je mezi zaměstnanými osobami **ve věku 65 a více let** (33,8 %), což ovšem souvisí s tím, že v poproduktivním věku často zůstávají v zaměstnání spíše lidé v profesích méně náročných na fyzickou zdatnost, ale s požadovaným vyšším formálním vzděláním.

Mezi zaměstnanými v produktivním věku je nejvíce vysokoškolsky vzdělaných osob ve věkových skupinách 25–39 let (31,7 %) a je zřejmé, že zastoupení má s rostoucím věkem klesající tendenci.

Vzdělanostní struktura zaměstnané populace 15+ podle věku v 1. pololetí 2017 (v %)

tab. č. 10

Věk	Zaměstnaní celkem	Vzdělání			
		základní a bez vzdělání	střední		vysokoškolské
			bez maturity	s maturitou	
15-24 let	100,0	10,5	32,9	47,6	9,0
25-39 let	100,0	3,6	27,1	37,5	31,7
40-54 let	100,0	3,6	37,9	37,8	20,7
55-64 let	100,0	4,7	41,7	31,7	21,8
65+ let	100,0	4,1	24,2	37,9	33,8

Zdroj: ČSÚ – VŠPS; Pozn.: data za ženy a muže jsou uvedena v příloze č. 4b

Při podrobnějším zkoumání vzdělanostní struktury zaměstnaných je patrné, že **nejvyšší podíl vysokoškolsky vzdělaných osob mají věkové skupiny 25–29 let (34,0 %) a 30–34 let (33,5 %)**, když podíl těchto věkových skupin na celkové zaměstnanosti představuje 10,1 %, resp. 11,3 %. Naproti tomu ve věkové skupině **35–39 let** je podíl na celkové zaměstnanosti vyšší (13,8 %) **a vysokoškolské vzdělání má** v této skupině pracujících pouze **28,6 %**. **Ještě výraznější je to ve skupině 40–44letých**, kam spadá část populačně silných ročníků ze 70. let minulého století. Jejich **podíl na celkové zaměstnanosti byl 16,1 %**, ale **podíl vysokoškoláků** v ní byl proti mladším věkovým skupinám ještě nižší (**22,4 %**), ve srovnání s mladší věkovou skupinou 25–29 let nižší o téměř 12 p. b. Tento jev souvisí s většími možnostmi vysokoškolského studia současné mladé generace ve srovnání s početně silnou generací ze 70. let, která však bude významně ovlivňovat celkovou zaměstnanost v příštích 20-25 letech. Významnou roli bude mít tudíž celoživotní vzdělávání, protože rozpor mezi populačně silnými ročníky starších třicátníků a mladších čtyřicátníků s nižším podílem vyššího stupně vzdělání a početně slabšími mladšími ročníky s vysokým podílem vysokoškolského vzdělání se nadále prohlubuje.

Srovnání vzdělanostní struktury zaměstnaných mužů a žen je uvedeno v příloze č. 4b.

4. Regionální zaměstnanost

Nejvyšší meziroční **nárůst zaměstnanosti** v absolutním vyjádření byl v 1. pololetí 2017 zaznamenán v **Hl. m. Praze** (o 27,7 tis.), **Moravskoslezském** (o 11,9 tis.) a **Středočeském kraji** (o 9,4 tis. osob). Relativně nejvíce (o 4,2 %) vzrostla zaměstnanost také v Hl. m. Praze, následoval Královéhradecký kraj (o 3,2 %) a Kraj Vysočina (o 2,6 %). Zaměstnanost meziročně nepatrně **poklesla v Pardubickém, Jihomoravském, Libereckém a Ústeckém kraji.**

Zaměstnanost a míra zaměstnanosti v jednotlivých krajích ČR

tab. č. 11

	Zaměstnanost 15+ (v tis.)			Míra zaměstnanosti 20-64 (v %)		
	1. pololetí 2016	1. pololetí 2017	rozdíl 17-16 (tis.)	1. pololetí 2016	1. pololetí 2017	rozdíl 17-16 (p. b.)
Celkem	5107,6	5183,2	75,7	76,1	77,9	1,8
Hl. m. Praha	657,7	685,4	27,7	79,4	82,4	3,0
Středočeský kraj	650,5	659,9	9,4	77,6	79,2	1,6
Jihočeský kraj	307,7	313,7	6,0	76,6	78,5	1,9
Plzeňský kraj	285,6	290,8	5,2	77,4	79,1	1,7
Karlovarský kraj	147,1	148,1	1,0	76,5	78,2	1,7
Ústecký kraj	380,1	379,5	-0,7	72,8	73,9	1,1
Liberecký kraj	207,9	206,9	-1,0	75,4	75,7	0,3
Královéhradecký kraj	261,5	269,8	8,2	76,1	79,2	3,1
Pardubický kraj	254,4	252,0	-2,4	78,6	78,4	-0,2
Kraj Vysočina	239,4	245,7	6,2	74,8	77,6	2,7
Jihomoravský kraj	578,3	576,5	-1,8	76,9	77,7	0,9
Olomoucký kraj	297,0	302,0	5,0	74,2	76,6	2,4
Zlínský kraj	277,4	278,1	0,7	74,9	76,1	1,2
Moravskoslezský kraj	563,0	574,9	11,9	72,7	75,5	2,7

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Míry zaměstnanosti (vypočtené jako podíl zaměstnaných ve věku 20-64 let k bydlícím obyvatelům ve stejném věku – ukazatel Strategie Evropa 2020) **vyšší než je průměrná míra zaměstnanosti** za ČR (77,9 %), dosáhlo **sedm krajů**. **Nejvyšší** byla v **Hl. m. Praze** (82,4 %), Královéhradeckém a Středočeském kraji (shodně 79,2 %) a v Pardubickém kraji (79,1 %). **Nejnižší** je v **Ústeckém kraji** (73,9 %). Druhá nejnižší je i přes výrazný nárůst zaměstnanosti v **Moravskoslezském kraji** (75,5 %). Stejnou hodnotu dosáhla míra zaměstnanosti i v **Libereckém kraji**. Meziročně **vzrostla** ve všech krajích **kromě Pardubického kraje** (pokles o 0,2 p. b. na 78,4 %). Nejvýraznější nárůst byl patrný v **Královéhradeckém kraji** (o 3,1 p. b.),

Hl. m. Praze (o 3,0 p. b.), v Kraji Vysočina a Moravskoslezském kraji (v obou o 2,7 p. b.).

V Pardubickém kraji se počet pracujících snížil jak v důsledku poklesu počtu zaměstnanců, tak i poklesu celkového počtu podnikatelů (vč. pomáhajících rodinných příslušníků). **V Jihomoravském a Libereckém kraji** sice vzrostl počet zaměstnaných v postavení zaměstnanců, ale pokles celkového počtu podnikatelů byl větší. **V Ústeckém kraji** naopak výrazněji poklesl počet zaměstnanců, než činil nárůst počtu podnikatelů.

Počet zaměstnanců se nejvíce zvýšil v Hl. m. Praze (o 16,3 tis.), Středočeském (o 8,8 tis.) a Jihomoravském kraji (o 7,8 tis.). **Nejvýraznější nárůst podnikatelů** byl zaznamenán také **v Hl. m. Praze** (o 11,4 tis.), dále v Moravskoslezském (o 7,6 tis.) a Ústeckém kraji (o 7,3 tis.).

Krajem **s nejvyšším podílem podnikatelů** podobně jako v předchozím roce zůstává **Středočeský kraj** (22,1 % z celkové zaměstnanosti) před Hl. m. Prahou (20,7 %) a Ústeckým krajem (19,7 %).

Nejvyšší podíl zaměstnaných v postavení zaměstnanců na celkové zaměstnanosti byl zaznamenán v **Karlovarském kraji** (86,6 %) a dále v Moravskoslezském a Plzeňském kraji (oba 85,4 %).

Nejvýznamněji k nárůstu zaměstnanosti **ve zpracovatelském průmyslu** přispěl **Karlovarský, Pardubický, Liberecký a Olomoucký kraj**. **V Karlovarském kraji** se růst v tomto odvětví o 6,2 tis. projevil zejména nárůstem zaměstnaných jako techničtí a odborní pracovníci, obsluha strojů a zařízení a pomocní a nekvalifikovaní pracovníci. Při poklesu celkové zaměstnanosti (o 2,4 tis.) vzrostla **v Pardubickém kraji** zaměstnanost ve zpracovatelském průmyslu o 6,1 tis. Nejvíce se zvýšil počet zaměstnaných osob v kategorii obsluha strojů a zařízení. **V Libereckém kraji** (při nepatrném poklesu celkové zaměstnanosti) se na nárůstu ve zpracovatelském průmyslu o 5,7 tis. podíleli především pracovníci obsluhy strojů a zařízení a specialisté, **v Olomouckém kraji**, kde zaměstnanost v tomto odvětví vzrostla o 4,5 tis., se zvýšily počty technických a odborných pracovníků.

Nárůst zaměstnanosti ve stavebnictví byl zaznamenán **v osmi krajích, největší ve Středočeském** (o 3,8 tis.), Olomouckém kraji (o 3,0 tis.) a Libereckém kraji (o 2,5 tis.). **Pokles** ve zbývajících šesti krajích byl **pouze nepatrný**, největší v Hl. m. Praze.

Na nárůstu zaměstnanosti v terciárním sektoru se v ČR podílely především početně větší sekce zdravotní a sociální péče a vzdělávání. Výraznější nárůst v sekci **zdravotní a sociální péče** byl zaznamenán zejména v **Hl. m. Praze** (o 13,0 tis.) a v **Moravskoslezském kraji** (o 7,7 tis.), v sekci **vzdělávání v Plzeňském kraji** (o 4,7 tis.).

V zastoupení primárního sektoru na celkové zaměstnanosti došlo ke změnám, před Kraj Vysočina, v němž bylo zastoupení tohoto sektoru dlouhodobě nejvyšší (a kde pokles zaměstnanosti činil 5,1 tis. a podíl tohoto sektoru se snížil na 4,4 %), se dostal **Pardubický (5,2 %) a Jihočeský kraj (5,0 %)**. **V Hl. m. Praze** byl i nadále nejnižší podíl sekundárního sektoru (16,9 %), ale **nejvyšší podíl sektoru terciárního (82,8 %)**. Rozdílný vývoj zaměstnanosti v jednotlivých krajích **se nejvíce projevil v zastoupení sekundárního sektoru**. V Libereckém kraji, kde byl podíl tohoto sektoru dlouhodobě nejvyšší, po přechodném poklesu v 1. pololetí 2016 sice vzrostl (na 48,1 %), ale v pomyslném žebříčku klesl až za **Kraj Vysočina (48,4 %) a Zlínský kraj (48,3 %)**. Tyto tři kraje patří spolu s Pardubickým naopak ke krajům s nejnižším podílem terciárního sektoru, viz příloha č. 3a.

Podíl počtu pracujících podle klasifikace zaměstnání v 1. pololetí 2017 v krajích (v %)

tab. č. 12

CZ-ISCO	ISCO 1	ISCO 2	ISCO 3	ISCO 4	ISCO 5	ISCO 7	ISCO 8	ISCO 9
Celkem	4,9	15,3	17,7	9,6	15,1	16,6	13,7	5,4
Hl. m. Praha	7,1	28,2	21,6	12,4	13,4	9,3	4,5	3,1
Středočeský	5,7	13,8	18,2	11,0	15,8	16,4	12,9	4,4
Jihočeský	3,2	11,1	16,9	8,6	16,6	18,1	16,8	5,5
Plzeňský	3,8	12,3	18,1	8,9	14,7	18,2	16,4	5,8
Karlovarský	6,1	8,4	14,9	8,4	17,9	16,6	17,1	8,4
Ústecký	3,6	10,2	16,0	8,8	19,1	18,4	17,2	4,9
Liberecký	6,3	13,6	14,1	7,9	12,9	18,0	18,6	7,3
Královehradecký	5,2	12,7	19,0	9,4	14,4	17,4	14,0	6,5
Pardubický	3,5	11,7	18,4	10,7	13,3	16,5	17,8	5,6
Kraj Vysočina	3,5	12,2	14,5	7,0	15,5	20,7	18,8	5,1
Jihomoravský	6,0	19,2	16,7	10,2	13,2	15,9	10,9	6,1
Olomoucký	4,3	11,5	17,2	8,1	15,3	19,3	15,2	6,2
Zlínský	3,9	13,3	16,0	8,2	15,0	20,4	15,1	5,9
Moravskoslezský	3,5	14,4	18,5	8,8	15,7	17,3	15,0	5,9

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Vysvětlivky:

- CZ-ISCO1 - Zákonodárci a řídicí pracovníci
 2 - Specialisté
 3 - Techničtí a odborní pracovníci
 4 - Úředníci
 5 - Pracovníci ve službách a prodeji
 7 - Řemeslníci a opraváři
 8 - Obsluha strojů a zařízení, montéři
 9 - Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci

Vzhledem k rozdílnému vývoji v jednotlivých sektorech a odvětvích se meziročně změnila i struktura zaměstnanosti podle zastoupení skupin zaměstnání v jednotlivých krajích. Z tabulky č. 12 je patrné, že **Hl. m. Praha** má nadále nejvyšší zastoupení (69,4 %) ve skupinách zaměstnání spadajících do **třídy 1 až 4** (zákonodárci a řídicí pracovníci, specialisté, techničtí a odborní pracovníci, úředníci). Nejvyšší podíl zaměstnaných ve skupině zaměstnání **třídy 7** (řemeslníci a opraváři) a **třídy 8** (obsluha strojů a zařízení, montéři) má **Kraj Vysočina** (20,7 %, resp. 18,8 %). Na prvním místě mezi všemi kraji v republice v zastoupení skupin zaměstnání spadajících do **třídy 5** (pracovníci ve službách a prodeji) zůstává **Ústecký kraj** (19,1 %). Do **třídy 9** (pomocní a nekvalifikovaní pracovníci) je nejvíce pracujících zařazeno v **Karlovarském kraji** (8,4 % všech zaměstnaných v kraji).

Vzdělanostní struktura zaměstnané populace 15+ ČR v 1. pololetí 2017 v krajském členění v %

tab. č. 13

Kraj	Vzdělání			
	základní a bez vzdělání	střední		vysokoškolské
		bez maturity	s maturitou	
Celkem	4,2	34,1	37,3	24,4
Hl. m. Praha	2,2	16,1	37,4	44,2
Středočeský	3,4	34,2	40,4	22,0
Jihočeský	4,2	36,6	39,3	19,9
Plzeňský	5,0	37,9	35,6	21,4
Karlovarský	8,5	41,6	34,6	15,3
Ústecký	7,6	39,2	37,7	15,5
Liberecký	6,6	40,7	33,7	19,0
Královéhradecký	3,8	36,1	39,7	20,4
Pardubický	4,3	37,9	36,7	21,0
Kraj Vysočina	3,2	40,3	37,5	18,9
Jihomoravský	3,2	32,7	34,9	29,2
Olomoucký	4,1	37,6	38,4	20,0
Zlínský	4,0	38,8	36,3	20,9
Moravskoslezský	4,3	36,5	36,4	22,8

Zdroj: ČSÚ – VŠPS

Odvětvová a profesní struktura zaměstnanosti je úzce spojená se **vzdělanostní strukturou** obyvatelstva. Největší podíl zaměstnaných **se základním vzděláním** stále zůstává v **Karlovarském a Ústeckém kraji** (8,5 %, resp. 7,6 %). Naopak **podíl zaměstnaných s vysokoškolským vzděláním** byl v 1. pololetí 2017 **nejvyšší v Hl. m. Praze** (44,2 %) a Jihomoravském kraji (29,2 %). S tím souvisí vysoký podíl zaměstnaných ve třídách 5, 7, 8 a 9 (vyžadujících nižší kvalifikaci) v Karlovarském (60,0 %) a Ústeckém kraji (59,7 %). Ještě o něco vyšší podíl je v Kraji Vysočina, kde je ovšem druhý nejvyšší podíl osob se středoškolským vzděláním bez maturity). Naopak vysoký podíl ve třídách 1 až 4 je v Hl. m. Praze (69,4 %) a Jihomoravském kraji (52,1 %).

5. Insolvence

Podle zákona č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, mohou zaměstnanci zaměstnavatele, který je v platební neschopnosti, požádat kteroukoliv krajskou pobočku Úřadu práce ČR (ÚP ČR) nebo kontaktní pracoviště krajské pobočky ÚP ČR, o uspokojení splatných mzdových nároků, které jim nebyly zaměstnavatelem vyplaceny. Ve smyslu výše zmíněného zákona je zaměstnavatel v platební neschopnosti, jestliže neuspokojil splatné mzdové nároky zaměstnanců, a to dnem následujícím po dni, kdy na něho bylo vyhlášeno moratorium před zahájením insolvenčního řízení, nebo po dni, kdy byl na něho podán insolvenční návrh u příslušného soudu v České republice, nebo u nadnárodního zaměstnavatele také dnem, kdy byl prohlášen za platebně neschopného u příslušného orgánu v jiném členském státě Evropské unie. Žádosti zaměstnanců o uspokojení mzdových nároků vyřizují krajské pobočky ÚP ČR. Zaměstnanci mohou požádat o uspokojení mzdových nároků odpovídající maximálně 3 měsíčním mzdám. V období od 1. 5. 2016 do 30. 4. 2017 mohla být zaměstnanci vyplacena za 1 měsíc maximálně částka 39 701 Kč. Od 1. 5. 2017 (do 30. 4. 2018) činí tato maximální částka 41 384 Kč.

Zatímco v 1. pololetí 2016 podali zaměstnanci 275 zaměstnavatelů na pracoviště ÚP ČR 1 758 žádostí a pracovníci ÚP ČR vyřídili 2 379 žádostí, **v 1. pololetí 2017** byly tyto počty nižší, bylo podáno **1 273 žádostí zaměstnanců**

170 zaměstnavatelů a pracoviště **ÚP ČR vyřídila** (včetně žádostí z předchozích období) **1 925 žádostí**.

Nejvíce podaných žádostí bylo u ÚP ČR – krajské pobočce pro hlavní město Prahu – 291, dále krajské pobočce v Českých Budějovicích – 220, krajské pobočce v Pardubicích – 181, krajské pobočce v Brně – 160 a krajské pobočce v Ostravě – 128 žádostí. **Nejnižší počet podaných žádostí vykázal ÚP ČR - krajská pobočka v Hradci Králové – 4 podané žádostí**.

U **vyřízených žádostí** bylo pořadí krajských poboček ÚP ČR následující: největší objem připadal v 1. pololetí 2017 na pobočku pro **hl. m. Prahu – 433**, následovala krajská pobočka v Karlových Varech – 421 a krajská pobočka v Českých Budějovicích – 280 vyřízených žádostí.

Nejvíce žádostí v 1. pololetí 2017 **podali zaměstnanci z firem PROKOP INVEST, a.s., Pardubice (139), PAVLOV TREJD BUSINESS a.s., Praha (80), Vimperská masna, a.s., Vimperk (48) a Exiteria a.s., Brno (41 podaných žádostí)**.

Výše **výdajů** ze státního rozpočtu na insolvenční, které **v 1. pololetí 2017** dosáhly **96 819 tis. Kč**, byly oproti stejnému období předchozího roku (119 569 tis. Kč) **o 22 750 tis. Kč, tj. o 19,0 %, nižší. Nejvyšší objem finančních prostředků** byl v 1. pololetí 2017 vyplacen **v Karlovarském (19 239 tis. Kč), Pardubickém kraji (16 614 tis. Kč) a Hl. m. Praze (15 043 tis. Kč)**.

V 1. pololetí 2017 bylo do příjmů státního rozpočtu přijato vymožené **plnění za předchozí výplaty insolvenční** z minulých let ve výši **33 279 tis. Kč. Celkem bylo za dobu účinnosti tohoto zákona žadatelům za jejich zaměstnavatele vyplaceno cca 4 980 mil. Kč**. Do státního rozpočtu bylo od roku 2000 postupně vráceno celkem **1 077 mil. Kč, tj. 21,6 % z celkových prostředků vyplacených ÚP ČR za zaměstnavatele**.

III. Nezaměstnanost

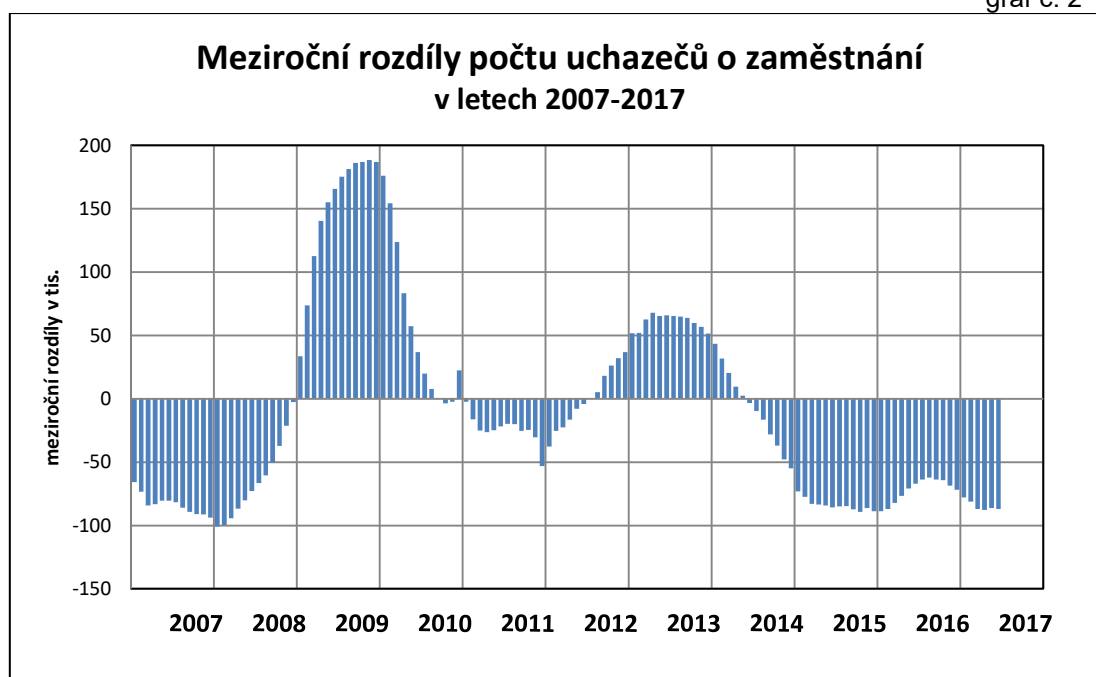
1. Stav a vývoj nezaměstnanosti

Díky příznivému vývoji ekonomiky a růstu poptávky po pracovní síle pokračoval v 1. pololetí 2017 pokles registrované nezaměstnanosti patrný od druhé poloviny roku 2014. **Průměrný počet uchazečů o zaměstnání (UoZ) klesl v tomto období na 350,1 tis. a meziročně byl nižší o 83,3 tis. Průměrný počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let, rozhodujících pro výpočet podílu nezaměstnaných osob na obyvatelstvu⁴, dosáhl 327,0 tis. a byl meziročně nižší o 88,4 tis.**

K 30. 6. 2017 se počet uchazečů o zaměstnání snížil na 297,4 tis., přičemž meziroční pokles činil 86,9 tis. Dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let bylo 274,5 tis., ve srovnání s koncem června 2016 byl tento počet nižší o 91,1 tis.

Jak je patrné z následujícího grafu, na rozdíl od 1. pololetí předchozího roku pokles registrované nezaměstnanosti opět nepatrně zrychlil.

graf č. 2

⁴ Podíl nezaměstnaných osob, tj. počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 – 64 let k obyvatelstvu stejného věku, počínaje lednem 2013 nahradil míru registrované nezaměstnanosti, podrobněji viz Metodické poznámky; důvody změny ukazatele a zpětně spočtená časová řada od roku 2005 je na adrese http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/zmena_metodiky

Uchazeči o zaměstnání, volná místa a podíl nezaměstnaných osob

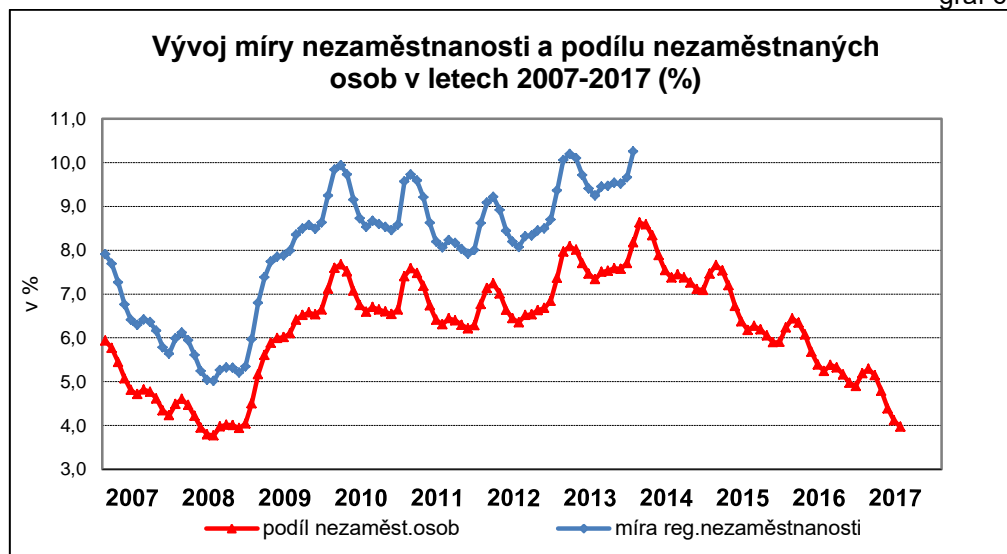
tab. č. 14

	1. pol. 2016 průměr	31. 12. 2016	1. pololetí 2017						1. pol. 2017 průměr
			31.1.	28.2.	31.3.	30.4.	31.5.	30.6.	
Uchazeči o zaměstnání (v tis.)	433,4	381,4	389,4	380,2	356,1	327,2	308,5	297,4	350,1
z toho – ženy	217,6	192,0	190,4	185,4	177,0	167,7	161,3	158,3	176,2
– muži	215,8	189,4	199,0	194,8	179,1	159,5	147,2	139,1	174,0
– ženy (v %)	50,2	50,3	48,9	48,8	49,7	51,2	52,3	53,2	50,3
– muži (v %)	49,8	49,7	51,1	51,2	50,3	48,8	47,7	46,8	49,7
– dosažitelní	415,4	360,2	367,2	356,8	332,1	303,8	284,9	274,5	327,0
– ženy	207,9	180,6	178,5	173,0	164,1	155,2	148,6	146,1	163,8
– muži	207,4	179,6	188,6	183,9	168,0	148,6	136,2	128,4	163,2
Pobírající PvN (v tis.)	105,7	103,0	116,3	113,3	83,4	83,4	78,1	75,4	96,7
z toho – ženy	51,4	50,1	51,8	49,7	46,5	43,2	42,8	42,3	46,7
– muži	54,3	52,9	64,5	63,6	36,9	40,2	35,4	33,0	50,0
Pobírající PvN na celk. počtu uchazečů (v %)	24,4	27,0	29,9	29,8	23,4	25,5	25,3	25,3	27,6
– ženy (v %)	23,6	26,1	27,2	26,8	26,3	25,8	26,5	26,7	26,5
– muži (v %)	25,2	27,9	32,4	32,7	20,6	25,2	24,0	23,7	28,7
Průměrná výše Pvn (v Kč)	6267	6457	6517	6516	6396	6599	6740	6814	6552
z toho – ženy	5669	5857	5870	5888	5879	6008	6064	6118	5943
– muži	6833	7025	7037	7007	6846	7234	7557	7706	7120
Volná pracovní místa (v tis.)	118,6	132,5	135,5	143,1	150,9	159,1	174,0	183,5	153,4
Počet uchazečů na 1 VPM	3,7	2,9	2,9	2,7	2,4	2,1	1,8	1,6	2,3
Podíl nezaměstnaných osob (v %)	5,9	5,2	5,3	5,1	4,8	4,4	4,1	4,0	4,7
z toho – ženy	6,0	5,3	5,2	5,1	4,8	4,6	4,4	4,3	4,8
– muži	5,8	5,1	5,4	5,2	4,8	4,2	3,9	3,7	4,6

Pozn.: drobné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od uvedeného celkového počtu souvisí se zaokrouhlením hodnot na jedno desetinné místo

Vývoj podílu nezaměstnaných osob (PNO) měl obvyklý průběh, po nárůstu na přelomu let se postupně snížil až na 4,0 % na konci 1. pololetí 2017, oproti červnu 2016 byl nižší o 1,2 p. b. Stejný meziroční pokles o 1,2 p. b. byl zaznamenán i u průměrné hodnoty tohoto ukazatele za celé pololetí, který se meziročně snížil z 5,9 % na 4,7 %.

Pokles PNO kromě poklesu počtu uchazečů o zaměstnání ovlivnil také počet a podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání, kteří tvořili 92,3 % všech uchazečů o zaměstnání (zatímco před rokem to bylo 95,1 %). Přibylo zejména těch UoZ, kteří jsou nedosažitelní z důvodu práceneschopnosti. Opačným směrem na vývoj PNO působil pokles počtu obyvatel ve věku 15–64 let (mezi červnem 2016 a červnem 2017 o cca 0,8 %).

Podporu v nezaměstnanosti (PvN) k 30. 6. 2016 pobíralo 75,4 tis. uchazečů o zaměstnání, o 10,6 tis. osob **méně** než před rokem. **Podíl** uchazečů o zaměstnání **s PvN** k tomuto datu **vzrostl** vzhledem k výraznějšímu meziročnímu poklesu celkového počtu UoZ **na 25,3 %** (k 30. 6. 2016 činil 22,4 %).

Průměrný počet uchazečů o zaměstnání s nárokem na PvN v 1. pololetí 2016 dosáhl 105,7 tis., v hodnoceném období **poklesl na 96,7 tis.**, tj. o 9,0 tis. **Průměrný podíl** na celkové registrované nezaměstnanosti **představoval 27,6 %** a byl ve srovnání se stejným obdobím 2016 (24,4 %) **vyšší** o 3,2 p. b.

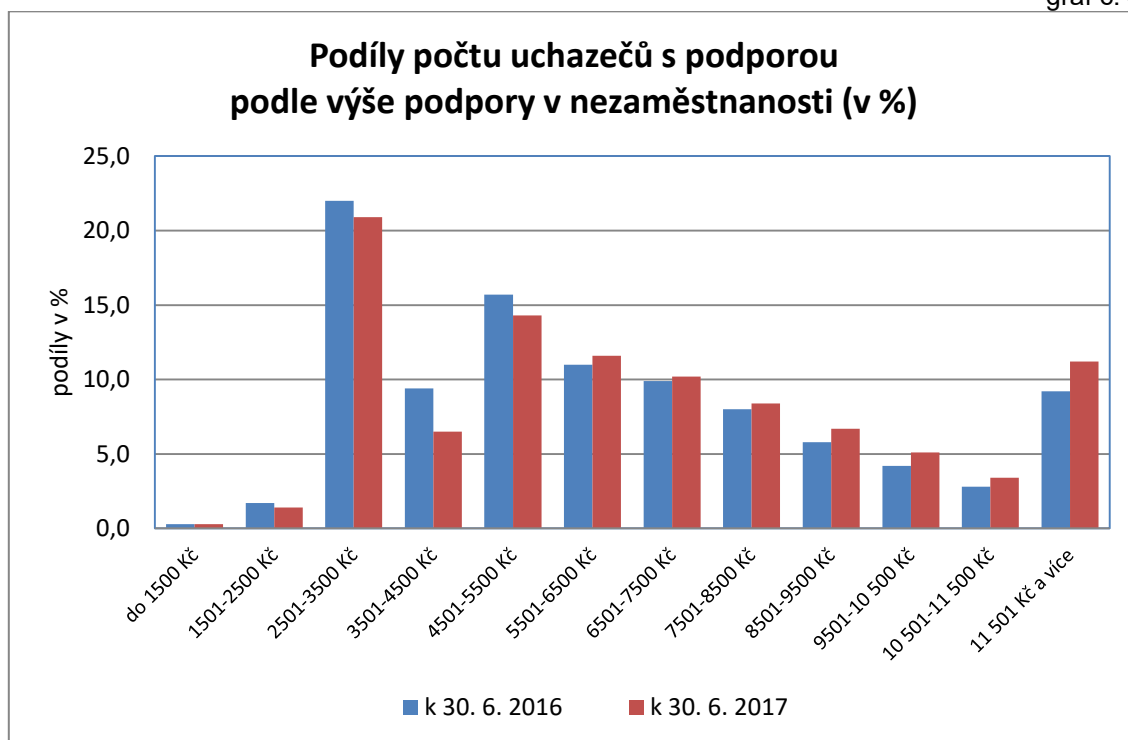
Jedním z faktorů, které ovlivňují počet uchazečů o zaměstnání s nárokem na podporu v nezaměstnanosti, je počet nově přicházejících osob do evidence. Jejich počet se při významném poklesu nezaměstnanosti ve srovnání s předchozím rokem výrazněji nesnížil (viz část III. 2. Toky nezaměstnanosti). Dalším faktorem je věkové složení uchazečů o zaměstnání. Uchazeči o zaměstnání ve věku 50 let a více mají delší podpůrnou dobu. Jejich počet se sice snížil, ale pokles byl ve srovnání s mladšími uchazeči o zaměstnání pomalejší, tudíž jejich podíl na celkovém počtu UoZ vzrostl (viz část III. 3. Struktura uchazečů o zaměstnání).

Průměrná výše PvN za 1. pololetí 2017 vzrostla o 285 Kč (o 4,5 %) na **6 552 Kč**. Průměrná podpora **k 30. 6. 2017 činila již 6 814 Kč** a byla meziročně **vyšší o 424 Kč** (o 6,6 %). Vzhledem k rozdílům v úrovni výdělků byla průměrná podpora v nezaměstnanosti k tomuto datu **u žen** (6 118 Kč) **nižší o 20,6 % než u mužů** (7 706 Kč), což je ovšem méně než před rokem, kdy tento rozdíl činil 21,7 %. **Maximální PvN ve výši 0,58 násobku průměrné mzdy** (v národním hospodářství

za 1. - 3. čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, ve kterém byla podána žádost o Pvn) pobíralo v červnu 2017 sice nepatrně **méně uchazečů o zaměstnání** (3,1 tis.) než před rokem (3,3 tis.), **jejich podíl** na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání pobírajících Pvn **se meziročně zvýšil z 3,8 % na 4,1 %**.

Nárůst průměrné výše podpory souvisel kromě zmiňovaného rostoucího podílu věkově starších uchazečů o zaměstnání také s nárůstem výdělků obecně (včetně minimální mzdy).

graf č. 4

Z výše uvedeného grafu a následující tabulky je patrné, že počet uchazečů o zaměstnání s podporou v nezaměstnanosti **s vyšší podpory v rozmezí do 5 500 Kč poklesl**, zatímco v rozmezí **od 5 501 Kč počet příjemců vzrostl**. Podíl osob s **podprůměrnou podporou v nezaměstnanosti meziročně poklesl z 57,5 % na cca 55,1 %**.

Rozdělení počtu uchazečů o zaměstnání podle výše PvN

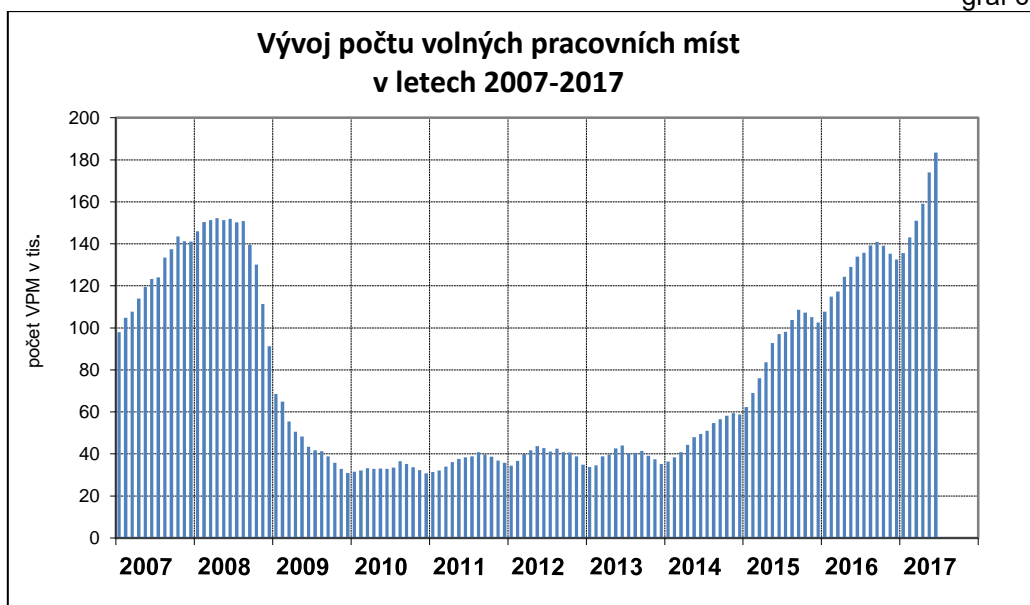
tab. č. 15

	k 30. 6. 2016		k 30. 6. 2017		meziroční rozdíl	
	v tis.	v %	v tis.	v %	v tis.	v %
Uchazeči s Pvn	86,0	100,0	75,4	100,0	-10,6	-12,3
z toho:						
do 1500 Kč	0,3	0,3	0,2	0,3	-0,1	-33,3
1501-2500 Kč	1,4	1,7	1,1	1,4	-0,3	-21,4
2501-3500 Kč	18,9	22,0	15,8	20,9	-3,1	-16,4
3501-4500 Kč	8,1	9,4	4,9	6,5	-3,2	-39,5
4501-5500 Kč	13,5	15,7	10,8	14,3	-2,7	-20,0
5501-6500 Kč	9,5	11,0	8,8	11,6	-0,7	-7,4
6501-7500 Kč	8,5	9,9	7,7	10,2	-0,8	-9,4
7501-8500 Kč	6,9	8,0	6,3	8,4	-0,6	-8,7
8501-9500 Kč	5,0	5,8	5,0	6,7	0,0	0,0
9501-10500 Kč	3,6	4,2	3,8	5,1	0,2	5,6
10501-11500 Kč	2,4	2,8	2,6	3,4	0,2	8,3
11501 Kč a více	7,9	9,2	8,4	11,2	0,5	6,3

Pozn.: drobné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od uvedeného celkového počtu souvisí se zaokrouhlením hodnot na jedno desetinné místo

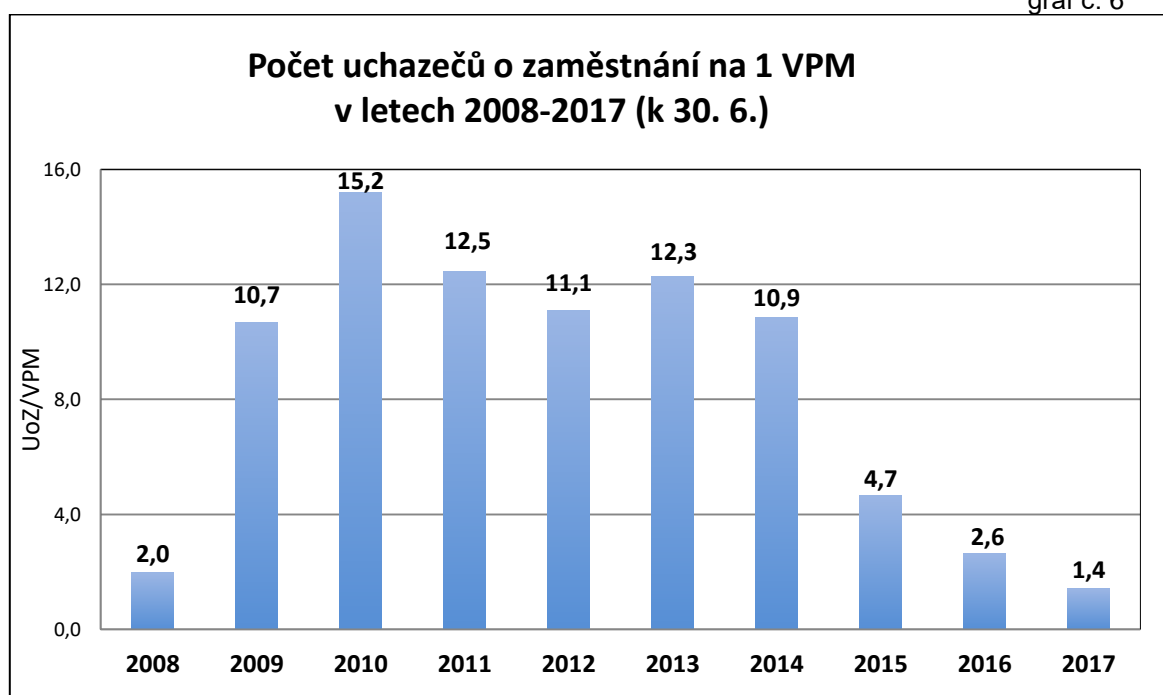
Po obvyklém sezónním poklesu na přelomu let se **počty volných pracovních míst (VPM)** nahlášených zaměstnavateli **na ÚP ČR v 1. pololetí 2017 dále plynule zvyšovaly**. Jejich **průměrný počet 153,4 tis.** byl proti 1. pololetí 2016 vyšší o 34,8 tis. Dynamika nárůstu byla ještě výraznější než v 1. pololetí 2016, což je patrné i z údajů **ke konci června 2017**, kdy ÚP ČR evidoval již celkem **183,5 tis. VPM**, o 49,6 tis. více než před rokem.

graf č. 5

Vzhledem k výraznému nárůstu počtu hlášených VPM a poklesu počtu uchazečů o zaměstnání se **převaha nabídky pracovní síly nad poptávkou** po ní také výrazně snížila. **Na 1 volné pracovní místo připadalo v průměru pouze 2,3 uchazečů o zaměstnání**, zatímco v 1. pololetí 2016 jich bylo 3,7. Výrazný byl i rozdíl hodnot tohoto ukazatele na konci pololetí, **k 30. 6. 2017** dosáhl hodnoty **1,6**, zatímco na konci června 2016 to bylo 2,9 uchazeče na 1 VPM. Současná hodnota tohoto ukazatele se tak dostala pod hodnotu z předkrizového období, když v roce 2008 připadali na jedno VPM v průměru dva UoZ (kdy bylo do té doby historicky nejvíce VPM při zákonné povinnosti zaměstnavatelů volná místa na ÚP nahlásit). Situace v regionech je ovšem rozdílná, počet uchazečů o zaměstnání připadajících na jedno VPM se pohybuje od 0,7 v Hl. městě Praze a Pardubickém kraji až po 3,6 v Ústeckém a 4,2 v Moravskoslezském kraji (viz část III.4. Regionální nezaměstnanost).

graf č. 6

Z hlediska odvětvové struktury byla největší poptávka po pracovnících na konci 1. pololetí 2017 zejména **ve zpracovatelském průmyslu** (23,1 %), dále **v odvětví velkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidel** (6,7 %) a **ve stavebnictví** (6,0 % všech VPM nahlášených na ÚP ČR).

V nabídce volných pracovních míst nahlášených na ÚP ČR **k 30. 6. 2017** představovala místa určená **pro řemeslníky a opraváře, obsluhu strojů a zařízení**

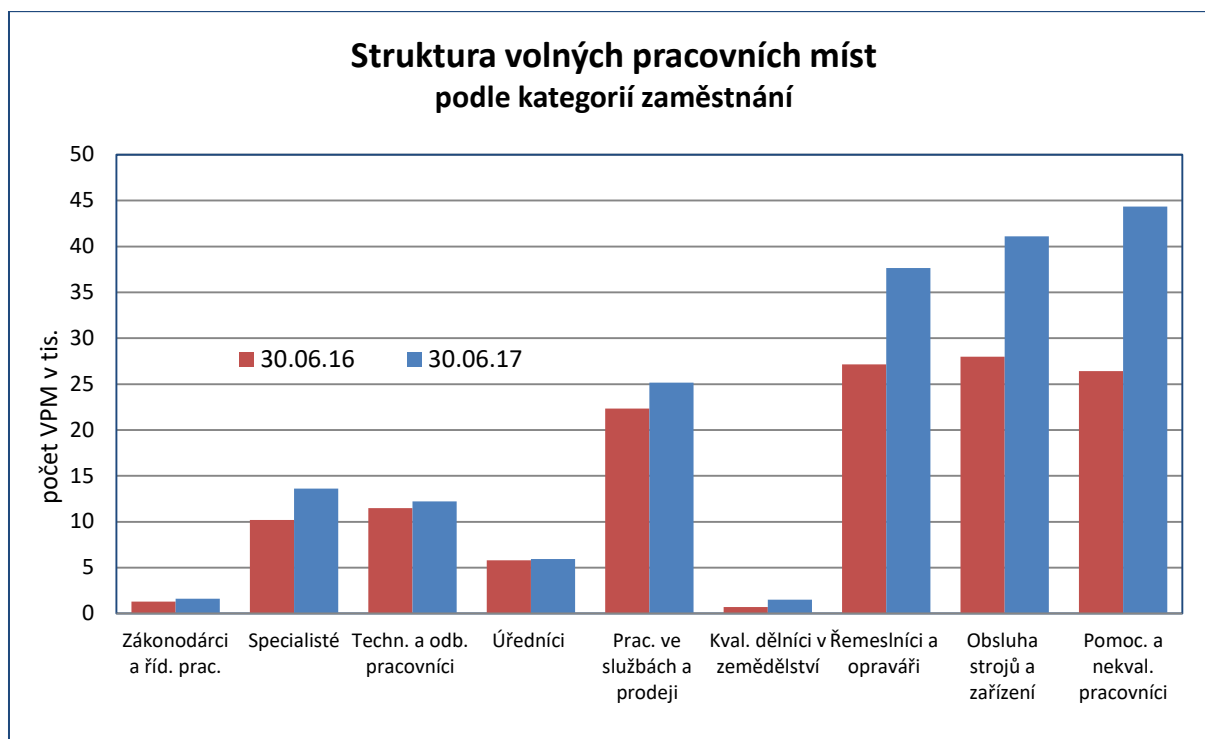
a montéry (klasifikace zaměstnání CZ-ISCO hlavní třídy 7 – 8), celkem **42,9 %** (v 1. pololetí 2016 41,2 %). Převažovala volná místa pro montážní dělníky výrobků a zařízení, pro řidiče nákladních automobilů, autobusů a tramvají, kováře a nástrojáře, řemeslníky a kvalifikované pracovníky hlavní stavební výroby pracovníky, slévače a svářeče a obsluhy pojezdových zařízení. Ve třídě 7 je neobsazených více než 12 měsíců 22,1 % VPM, ve třídě 8 je to 20,7 % VPM.

Podíl volných pracovních míst pro **řídící pracovníky, specialisty, technické a odborné pracovníky a úředníky** (CZ-ISCO hlavní třída 1 - 4) **poklesl z 21,5 % na 18,2 %**. Nejvýznamnější podíl v rámci těchto tříd měla místa pro analytiky a vývojáře softwaru a počítačových aplikací, pro techniky ve fyzikálních a průmyslových oborech, pracovníky informačních služeb, odborné pracovníky v oblasti pojišťovnictví a pro makléře. Nejobtížněji se obsazují volná pracovní místa ze třídy 2 - specialisté, v nabídce na ÚP ČR je až 27,0 % míst déle než rok.

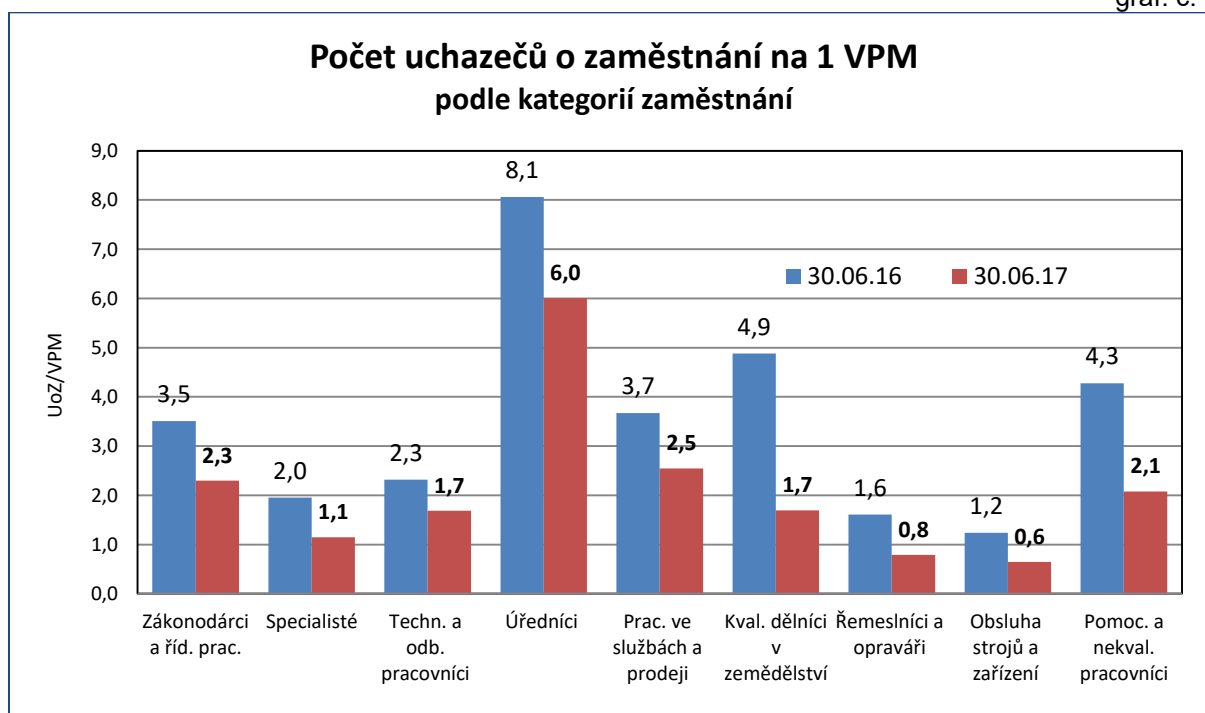
Místa pro **pracovníky ve službách a prodeji** (CZ-ISCO hlavní třída 5) tvořila v celkovém počtu volných míst **13,7 %** (v 1. pololetí 2016 16,7 %), šlo zejména o místa pro kuchaře a pomocné kuchaře, pracovníky v oblasti ochrany a ostrahy, provozovatele maloobchodních a velkoobchodních prodejen, číšníky, servírky a barmany, kadeřníky a kosmetiky, pro pracovníky osobní péče ve zdravotní a sociální oblasti.

U volných míst pro **pomocné a nekvalifikované pracovníky** (CZ-ISCO hlavní třída 9) tento podíl meziročně vzrostl z 19,7 % **na 24,2 %**. Poptávka byla po pomocných pracovnících v oblasti těžby a stavebnictví, ve výrobě, po uklízečích a pomocnících v domácnostech, hotelích, administrativních a průmyslových objektech, pomocných pracovnících v zemědělství, lesnictví a rybářství a v dopravě a skladování, po pomocných pracovnících při přípravě jídla, po pomocných pracovnících s odpady. Téměř dvě třetiny těchto míst je obsazeno do 3 měsíců, déle než 12 měsíců zůstává v nabídce ÚP ČR pouze 15,6 %.

Meziročně absolutně nejvíce **vzrostl počet volných míst** v třídě 9 - **pomocní a nekvalifikovaní dělníci** (z 26,4 tis. na 44,3 tis.), v třídě 8 - **obsluha strojů a zařízení** (z 28,0 tis. na 41,2 tis.) a v třídě 7 - **řemeslníci a opraváři** (z 27,2 tis. na 37,7 tis.). **V relativním vyjádření byl největší nárůst zaznamenán** (pokud pomineme početně malou třídu 6 - kvalifikovaní dělníci v zemědělství s 1,5 tis. VPM) také ve výše uvedených třídách, a to **v nejpočetnější třídě 9** (o 67,8 %), v třídě 8 (o 46,8 %) a třídě 7 (o 38,6 %).

Nejvyšší převis nabídky práce nad poptávkou po pracovnících je patrný v početně malé třídě 4 – **úředníci** (6,0 UoZ na 1 VPM). Více než 2 UoZ na 1 VPM připadá ve třídě 5 – **pracovníci ve službách a prodeji** (2,5), v početně malé třídě 1 – **zákonodárci a řídicí pracovníci** (2,3) a v nejpočetnější v třídě 9 - **pomocní a nekvalifikovaní pracovníci** (2,1).

V souvislosti s významně rostoucí poptávkou po pracovní síle připravilo MPSV ve spolupráci s ÚP ČR již v předchozím roce samostatný podrobný materiál „Analýza nabídky a poptávky na trhu práce“, který rozebírá nejzávažnější problémy související s problematikou nesouladu poptávky a nabídky na trhu práce, specifika nejčastěji poptávaných profesí zaměstnavateli, bariéry přijetí zaměstnání na straně nejpočetnějších skupin uchazečů o zaměstnání, popis struktury dlouhodobě nezaměstnaných osob, jako i návrhy opatření v oblastech podpory vyššího souladu nabídky a poptávky na trhu práce. Do aktualizovaného materiálu byla převzata relevantní opatření z materiálu Aktivizační opatření k řešení nepříznivé situace na trhu práce. Materiál je v pravidelných intervalech vyhodnocován a předkládán pro informaci vládě ČR a RHSD.

2. Toky nezaměstnanosti

Vývoj přírůstků a úbytků počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP ČR v období let 2007 – 2017 znázorňuje následující graf.

Pokles nezaměstnanosti ovlivnil především nižší počet nově přicházejících uchazečů o zaměstnání do evidence ÚP ČR. Strukturální problémy na trhu práce dokládá počet těch uchazečů o zaměstnání, kteří z evidence odešli, včetně těch,

kteří se zaměstnali. Jejich počet byl při příznivém vývoji ekonomiky a vysoké poptávce pro pracovní síle ve srovnání s 1. pololetím 2016 nižší.

V 1. pololetí 2017 se do evidence ÚP ČR nově zaevidovalo 250,8 tis. osob, tj. o 23,1 tis. méně než v 1. pololetí 2016. Přišlo především méně mužů, a to o 13,3 tis., zatímco počet nově zaregistrovaných žen byl meziročně nižší o 9,8 tis.

Z evidence ÚP ČR v průběhu roku 1. pololetí 2017 bylo **vyřazeno**⁵ celkem **334,7 tis. osob**, jejich počet byl **nižší** oproti 1. pololetí 2016 (342,7 tis.) **o 8,0 tis.**, většinu tvořili **muži** (5,9 tis.).

Počet těch, kteří se prokazatelně zaměstnali, činil **224,1 tis.** a byl i přes zlepšující se nabídku práce meziročně **o 12,6 tis. osob nižší**. Počet těch, kteří se uplatnili na trhu práce **pomocí pracovníků ÚP ČR, se téměř nezměnil, počet těch, kteří si našli práci sami nebo začali podnikat bez podpory ÚP ČR, poklesl o 11,9 tis.** Ve větší míře se na trhu práce uplatnili muži (120,6 tis., tj. 53,8 % celkového počtu zaměstnaných).

Toky evidované nezaměstnanosti (v tis. osob)

tab. č. 16

	1. pololetí 2016			1. pololetí 2017		
	Celkem	I.Q	II.Q	Celkem	I.Q	II.Q
nově evidovaní	273,9	148,5	125,4	250,8	140,4	110,3
z toho ženy	128,9	66,7	62,2	119,1	63,7	55,4
muži	145,0	81,8	63,2	131,7	76,7	54,9
vyřazení celkem	342,7	158,6	184,1	334,7	165,7	169,0
z toho:						
umístění ÚP ČR	56,3	22,6	33,7	55,6	24,4	31,3
umístění jinak	180,4	86,5	93,8	168,5	86,4	82,0
vyřazení pro nespolutráci	41,3	18,1	23,2	47,9	22,8	25,1
vyřazení - ženy	154,9	75,2	79,7	152,8	78,7	74,0
z toho:						
umístěné ÚP ČR	28,9	12,2	16,7	28,5	13,0	15,6
umístěné jinak	78,3	40,3	38,0	74,9	40,6	34,4
vyřazené pro nespolutráci	12,9	5,7	7,2	15,2	7,3	7,8
vyřazení - muži	187,8	83,4	104,4	181,9	87,0	95,0
z toho:						
umístění ÚP ČR	27,4	10,4	17,0	27,1	11,4	15,7
umístění jinak	102,0	46,2	55,8	93,5	45,9	47,7
vyřazení pro nespolutráci	28,5	12,5	16,0	32,7	15,5	17,2

Pozn.: drobné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od uvedeného celkového počtu souvisí se zaokrouhlením hodnot na jedno desetinné místo

⁵ Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti rozlišuje v § 29 ukončení evidence a v § 30 vyřazení z evidence. V tomto materiálu jsou pod pojmem **vyřazení z evidence** považovány obě formy odchodu z evidence.

Podíl všech umístěných z celkového počtu vyřazených uchazečů o zaměstnání meziročně mírně poklesl na 67,0 % (v 1. pololetí 2016 činil 69,1 %).

Uchazečů **vyřazených pro nespolupráci** ⁶ s ÚP bylo 47,9 tis. (15,2 tis. žen a 32,7 tis. mužů), tj. meziročně více o 6,6 tis. **Vyřazeno z ostatních důvodů** ⁷ bylo **62,7 tis. osob** (34,2 tis. žen a 28,6 tis. mužů), což je pouze o 2,0 tis. méně než v 1. pololetí 2016.

3. Struktura uchazečů o zaměstnání

Pracoviště ÚP ČR věnují zvýšenou pozornost při zprostředkování zaměstnání především těm uchazečům o zaměstnání, kteří jsou znevýhodněni při hledání pracovního uplatnění zejména kvůli jejich zdravotnímu stavu, věku, péči o dítě, nedostatečnému vzdělání nebo chybějící praxi, což obvykle vede k delšímu setrvání v evidenci uchazečů o zaměstnání.

S poklesem nezaměstnanosti poklesly v 1. pololetí 2017 také počty uchazečů o zaměstnání i v těchto na trhu práce znevýhodněných skupinách (výjimkou byla pouze početně malá skupina UoZ ve věku 65 a více let). Pokles byl ovšem v mnoha případech pomalejší než pokles celkového počtu uchazečů o zaměstnání, takže se jejich podíly mezi nezaměstnanými zvýšily (osoby se zdravotním postižením, UoZ ve věku do 20 let a 50 a více let, osob s nejnižším vzděláním, ženy). Pozitivní skutečností je snížení počtu i podílu UoZ do 25 let, osob, které přišly do evidence ÚP ČR po mateřské a rodičovské dovolené, a dlouhodobě nezaměstnaných (včetně velmi dlouho nezaměstnaných – 24 měsíců a více).

➤ Uchazeči o zaměstnání se zdravotním postižením

Na konci 1. pololetí 2017 bylo v evidenci ÚP ČR **49,3 tis.** uchazečů o zaměstnání – **osob se zdravotním postižením (OZP)**, tj. **o 6,4 tis. méně** než před rokem.

⁶ např. odmítnutí nástupu vhodného zaměstnání, dohodnuté rekvalifikace, neposkytnutí součinnosti při vypracování individuálního akčního plánu, jeho neplnění, odmítnutí podrobit se vyšetření zdravotního stavu, maření součinnosti s krajskou pobočkou ÚP ČR (§30 (2), §31 zákona o zaměstnanosti).

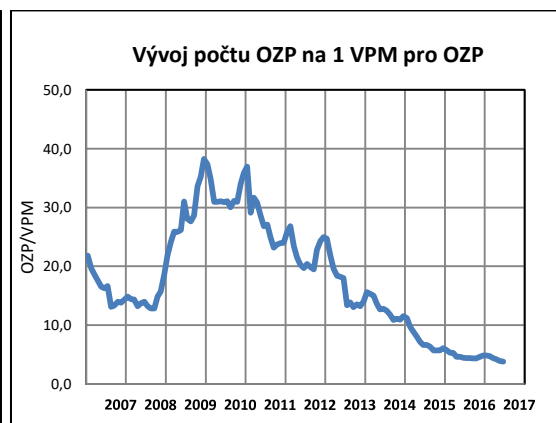
⁷ tj. uchazeči o zaměstnání, kteří písemně požádali o ukončení evidence na ÚP ČR (např. z důvodu nástupu na rodičovskou dovolenou nebo odchodu do důchodu), vyřazení z důvodu nástupu na soustavnou přípravu na povolání, vykonávající nelegální práci, ve vazbě po dobu delší než 6 měsíců nebo nastoupili výkon trestu odnětí svobody, stali se plně invalidními podle § 39 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, písemně požádali o ukončení evidence na ÚP ČR, změnili trvalé bydliště, dále přirozený úbytek, apod.

Zatímco celkový počet uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP ČR meziročně poklesl o 22,6 %, počet uchazečů - OZP byl meziročně nižší pouze o 11,4 %. **Podíl OZP** na celkovém počtu nezaměstnaných na konci června 2016 proto meziročně **vzrostl ze 14,5 % na 16,6 %**.

graf č. 10

graf č. 11

V průběhu hodnoceného období však zpomalil nárůst **volných pracovních míst** vhodných **pro OZP**. K **30. 6. 2017** jich bylo nahlášeno **13,1 tis.** Jejich počet ve srovnání s polovinou roku 2016 byl vyšší pouze o 641. Ze všech volných míst hlášených na ÚP představovala místa pro OZP 7,1 %, zatímco v červnu 2016 tvořila 9,3 % celkového počtu zaměstnavateli nahlášených VPM.

Průměrný měsíční počet uchazečů – OZP v 1. pololetí 2016 dosáhl 58,1 tis., v 1. pololetí 2017 poklesl na 52,8 tis., průměrný počet volných míst vhodných pro tuto kategorii vzrostl z 11,4 tis. na 12,1 tis. V **1. pololetí 2017** připadalo **na jedno volné pracovní místo** vhodné i pro tuto skupinu **průměrně 4,4 OZP**, zatímco v 1. pololetí 2016 to bylo v průměru 5,1 OZP. K **30. 6. 2016** poklesla hodnota tohoto ukazatele ze 4,5 na konci června 2016 **na 3,8**. Vzhledem ke zpomalení nárůstu VPM a k pomalejšímu poklesu UoZ z řad OZP se tento ukazatel nabídky a poptávky nesnížil tak výrazně jako v předchozím roce (viz graf č. 11).

➤ **Věková struktura uchazečů o zaměstnání**

Z hlediska věku jsou nejvíce znevýhodněnými skupinami nejmladší a nejstarší věkové kategorie.

Počet uchazečů ve věku **50 a více let** v polovině roku 2017 meziročně **poklesl** celkem o 19,4 tis. **na 106,6 tis.** Pokles o 15,4 % byl pomalejší než pokles celkového

počtu uchazečů o zaměstnání, proto **podíl** této věkové skupiny na celkovém počtu uchazečů **vzrostl** o 3,0 p. b. **na 35,8 %**. **Nepatrný nárůst** (o 0,3 tis.) zaznamenala kategorie **65 a více let** (je to jediná věkové kategorie, u níž došlo k meziročnímu nárůstu počtu uchazečů o zaměstnání).

Struktura uchazečů o zaměstnání podle věku

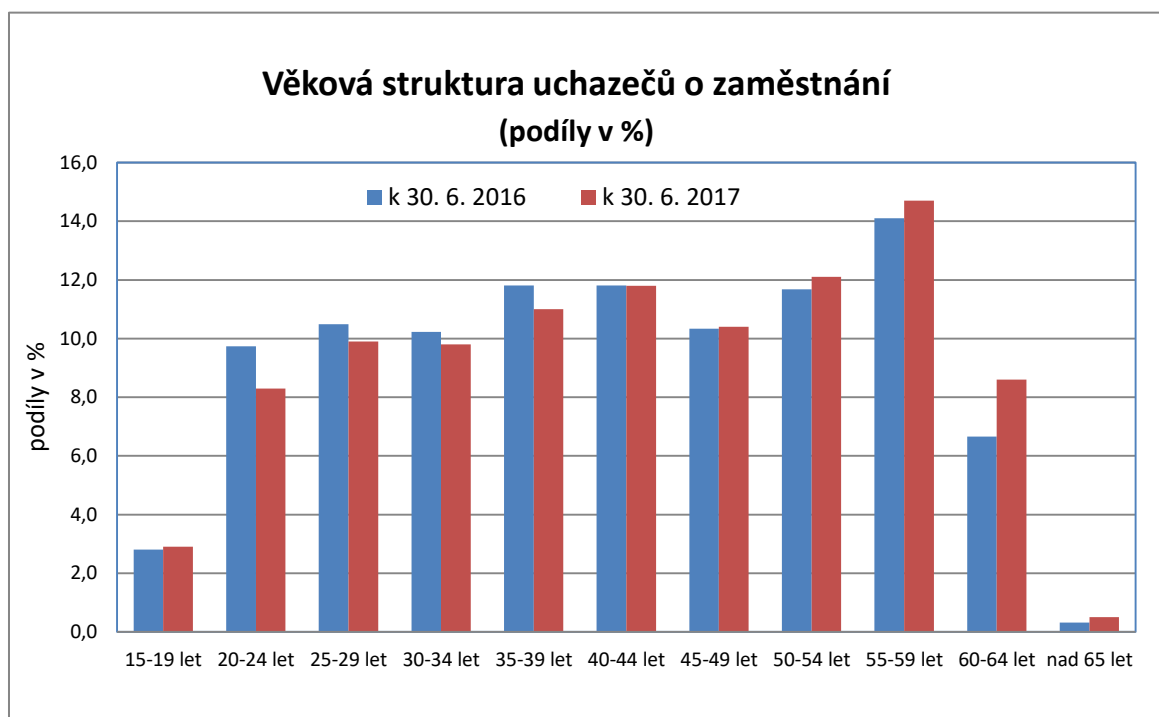
tab. č. 17

	k 30. 6. 2016		k 30. 6. 2017		meziroční rozdíl	
	v tis.	v %	v tis.	v %	v tis.	v %
Celkem	384,3	100,0	297,4	100,0	-86,9	-22,6
15-19 let	10,8	2,8	8,7	2,9	-2,1	-19,4
20-24 let	37,4	9,7	24,7	8,3	-12,7	-34,0
do 25 let	48,2	12,5	33,3	11,2	-14,9	-30,9
25-29 let	40,3	10,5	29,6	9,9	-10,7	-26,6
30-34 let	39,3	10,2	29,2	9,8	-10,1	-25,7
35-39 let	45,4	11,8	32,8	11,0	-12,6	-27,8
40-44 let	45,4	11,8	35,2	11,8	-10,2	-22,5
45-49 let	39,7	10,3	30,8	10,4	-8,9	-22,4
50-54 let	44,9	11,7	35,9	12,1	-9,0	-20,0
55-59 let	54,2	14,1	43,8	14,7	-10,4	-19,2
60-64 let	25,6	6,7	25,5	8,6	-0,1	-0,4
65 a více let	1,2	0,3	1,5	0,5	0,3	25,0
50 a více let	126,0	32,8	106,6	35,8	-19,4	-15,4

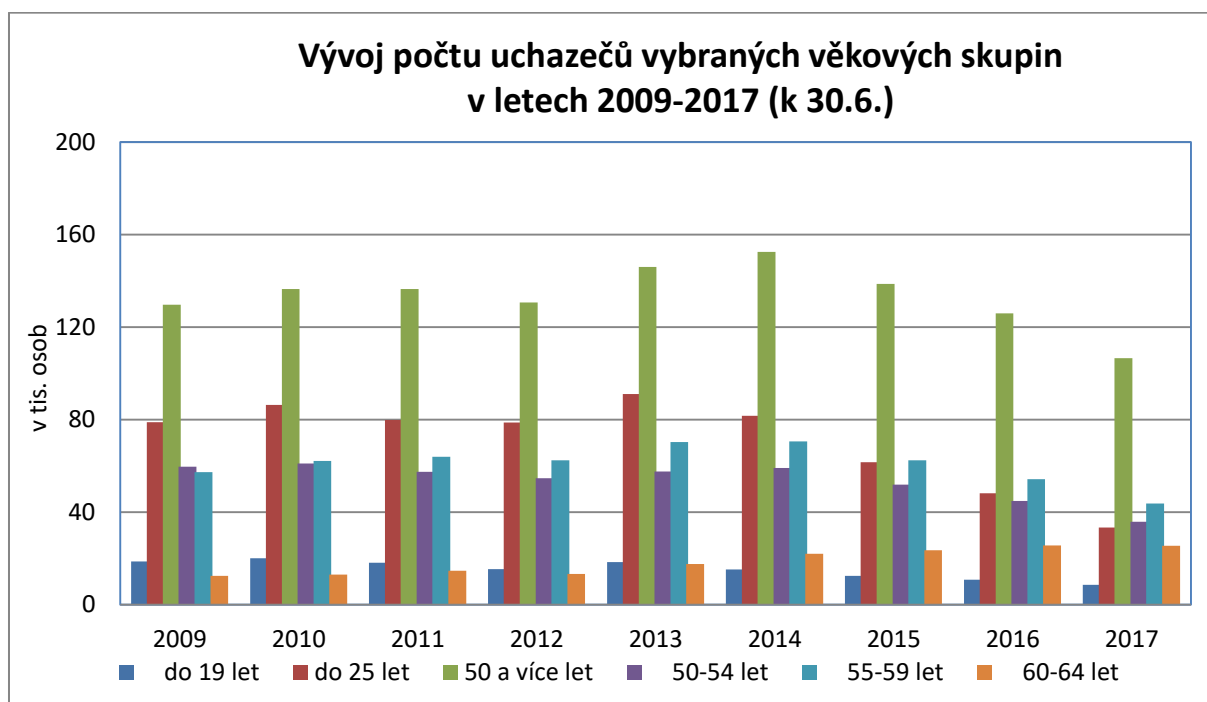
Pozn.: drobné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od uvedeného celkového počtu souvisí se zaokrouhlením hodnot na jedno desetinné místo

Počet uchazečů o zaměstnání **mladších 20 let** meziročně **poklesl** o 2,1 tis. **na 8,7 tis.** (o 19,4 %), jejich **podíl** na celkovém počtu nezaměstnaných evidovaných na ÚP ČR **nepatrně vzrostl na 2,9 %**. **Výrazněji poklesl** počet uchazečů o zaměstnání v kategorii **20-24 let**, a to o 12,7 tis., tj. 34,0 %, **podíl** této kategorie na celkovém počtu uchazečů **se proto snížil** z 9,7 % **na 8,3 %**.

Celkově tak mezinárodně sledovaná věková kategorie uchazečů o zaměstnání **do 25 let** zaznamenala pokles **o 14,9 tis.** osob. **K 30. 6. 2017** jich bylo evidováno **33,3 tis.** a jejich **podíl** na celkovém počtu nezaměstnaných **11,2 %** byl ve srovnání s polovinou roku 2016 **nižší o 1,3 p. b.** Pokles této kategorie (kromě realizovaných programů určených pro mladé) nepatrně ovlivnil i demografický vývoj (počet obyvatel ve věku 15–24 let podle měsíčních odhadů na základě bilance obyvatelstva se mezi červnem 2016 a červnem 2017 snížil o cca 3,1 %).

Nárůst podílu starších uchazečů o zaměstnání se odrazil v dalším **zvýšení průměrného věku uchazečů** o zaměstnání ze 41,9 let k 30. 6. 2016 na **42,8 let** (u žen ze 41,5 na 42,2 a u mužů ze 42,3 na 43,5 let).

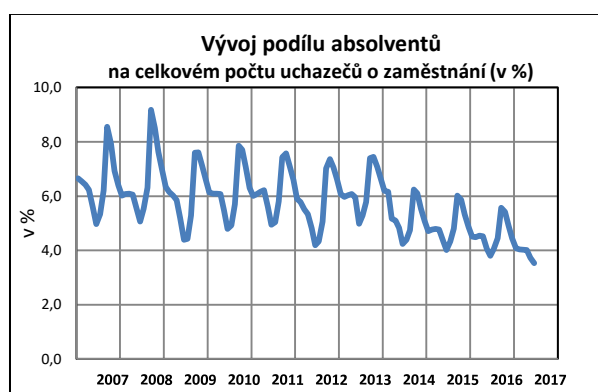
Specifické podíly nezaměstnaných osob (SPNO) podle jednotlivých věkových skupin na obyvatelstvu stejného věku jsou uvedeny v příloze č. 6.

U věkové kategorie mladých **do 25 let** dosáhl **k 30. 6. 2017** SPNO hodnoty **3,2 %** a meziročně **poklesl o 1,4 p. b.**, zatímco celkový PNO byl nižší o 1,2 p. b. (díky poklesu počtu obyvatel ve věku do 25 let naopak pokles tohoto ukazatele zpomalil). V kategorii **55–64 let** činil SPNO **4,7 %** a meziročně byl nižší pouze o 0,8 p. b.

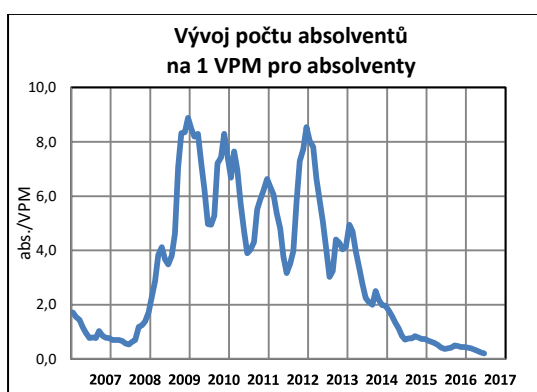
Nadprůměrnou hodnotu SPNO (více než 4,0 %) vykazaly kategorie, do nichž spadají absolventi škol a lidé v předdůchodovém věku, a to **20–29 let a 50–59 let**⁸.

Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání v mladších věkových kategoriích ovlivňuje také vývoj počtu **absolventů škol** všech stupňů vzdělání **a mladistvých** po ukončení základní školy (dále „absolventi“). **K 30. 6. 2017** jich bylo evidováno **10,5 tis.**, což je **o 4,1 tis. méně** než před rokem. **Jejich podíl** na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání **se meziročně snížil z 3,8 % na 3,5 %**. **Průměrný počet absolventů** v evidenci ÚP ČR v **1. pololetí 2017** meziročně **poklesl o 5,2 tis. na 14,0 tis.**

graf č. 14

graf č. 15

Nabídka nahlášených **volných pracovních míst** vhodných i pro absolventy na konci června 2017 **vzrostla na 51,5 tis.**, zatímco na konci 1. pololetí 2016 bylo evidováno 39,9 tis. míst. **Na jedno volné pracovní místo** vhodné i pro absolventy škol a mladistvé jich připadalo **0,2**, což je ještě **méně** než před rokem (v červnu 2016 to bylo 0,4).

⁸ **Podíl nezaměstnaných osob** vztahovaný k obyvatelstvu lépe koresponduje s absolutními počty uchazečů o zaměstnání, resp. jejich podíly na celkovém počtu uchazečů. Původně vykazované **specifické míry nezaměstnanosti** poměřované k ekonomicky aktivnímu obyvatelstvu (pracovní síle) z příslušné věkové kategorie vykazovaly vysoce nadprůměrnou hodnotu tohoto ukazatele u mladších věkových kategorií (z důvodu nízkého počtu ekonomicky aktivních mladých lidí), naopak mírně snižovaly jeho hodnotu u uchazečů o zaměstnání vyšších věkových kategorií (vzhledem k jejich vysoké ekonomické aktivitě).

Podle analýzy VPM v databázi ÚP ČR, kterou v roce 2016 provedl Národní ústav pro vzdělávání (NÚV) a uvedl také v publikaci „Uplatnění absolventů na trhu práce - 2016“⁹, bylo **nejvíce VPM vhodných pro absolventy škol a mladistvé** evidováno **ve skupinách zaměstnání řemeslníci a opraváři**, dále pro skupinu **pracovníků ve službách a prodeji, technických a odborných pracovníků a specialistů**. Na pátém místě byl počet nabídek pro skupinu zaměstnání obsluha strojů a zařízení, montéři. Jedná se o skupinu s druhým největším počtem volných míst, zaměstnavatelé ale uvedli pouze u 9 % z nich, že jsou vhodné i pro absolventy škol.

Podle oboru zaměstnání nejvíce evidovaných volných míst pro absolventy škol bylo v oblasti **výroby a provozu** (zejména pro kováře, nástrojaře a příbuzné pracovníky; montážní dělníky výrobků a zařízení a techniky ve fyzikálních a průmyslových oborech), dále v oblasti **obchodu a cestovního ruchu** (především pro provozovatele maloobchodních a velkoobchodních prodejen a prodavače, číšníky, servírky a barmany a kuchaře), v **administrativě** (na pozice pracovníků informačních služeb, tj. pracovníků v zákaznických kontaktních centrech a operátorů telefonních panelů, na které obvykle nejsou kladeny speciální požadavky na vzdělání a nepožadují praxi), ve **zdravotnictví** (na pozice lékařů, zubních lékařů, všeobecných sester a porodních asistentek, fyzioterapeutů) a v oboru **finance**.

➤ **Struktura uchazečů o zaměstnání podle délky nezaměstnanosti**

Počet dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů o zaměstnání (evidovaných déle než 12 měsíců) se meziročně snížil o 46,7 tis. (tj. o 28,6 %) na 116,7 tis. Tento pokles byl opět rychlejší proti poklesu celkové nezaměstnanosti, díky tomu se jejich podíl snížil ze 42,5 % na 39,2 %. Na poklesu se podíleli jak **nezaměstnaní v rozmezí 12–24 měsíců** (pokles o 13,2 tis. na 36,1 tis.), ale především **velmi dlouho nezaměstnaní** (s délkou evidence na ÚP ČR **24 a více měsíců**), jejichž počet **se snížil o 33,5 tis. na 80,6 tis.** V relativním vyjádření to představovalo snížení o 29,4 %.

Pokles počtu a podílu dlouhodobě nezaměstnaných jako celku byl zaznamenán již v roce 2015, ovšem **podíl uchazečů o zaměstnání nezaměstnaných 24 a více**

⁹ viz publikace Nabídka volných míst evidovaných Úřadem práce ČR se zaměřením na nabídku pro absolventy škol a mladistvé <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-132&NazevSeo=Nabidka-volnych-mist-evidovanych-Uradem-prace-CR> a Uplatnění absolventů na trhu práce - 2016 <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-141>

měsíců při poklesu jejich počtu zatím ještě rostl. Od roku 2016 ale **klesá** meziročně už i **podíl skupiny velmi dlouho nezaměstnaných**. Nadále však **tvoří značnou část** dlouhodobě nezaměstnaných, a to **69,1 %** (na konci 1. pololetí 2016 to bylo nepatrně více, a to 69,8 %).

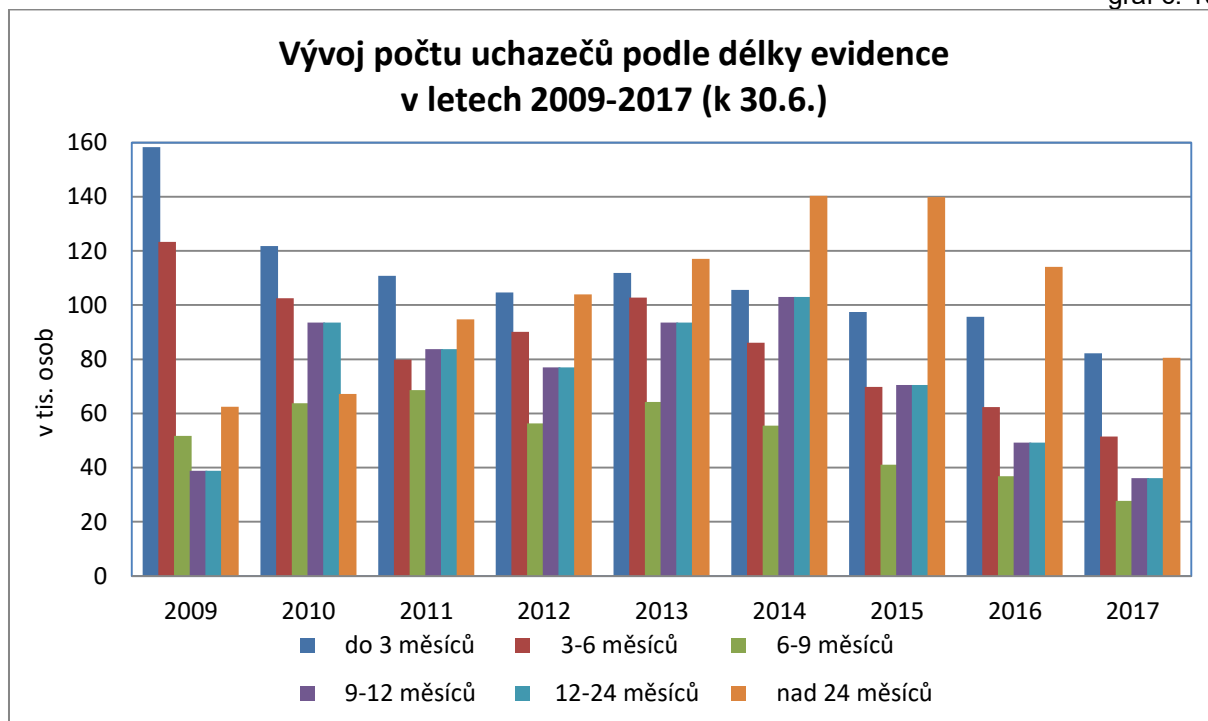
Struktura uchazečů o zaměstnání podle délky nezaměstnanosti

tab. č. 18

	k 30. 6. 2016		k 30. 6. 2017		meziroční rozdíl	
	v tis.	v %	v tis.	v %	v tis.	v %
Uchazeči celkem	384,3	100,0	297,4	100,0	-86,9	-22,6
z toho:						
do 3 měsíců	95,7	24,9	82,2	27,6	-13,5	-14,1
3-6 měsíců	62,3	16,2	51,5	17,3	-10,8	-17,3
6-9 měsíců	36,8	9,6	27,7	9,3	-9,1	-24,7
9-12 měsíců	26,2	6,8	19,3	6,5	-6,9	-26,3
12-24 měsíců	49,3	12,8	36,1	12,1	-13,2	-26,8
nad 24 měsíců	114,1	29,7	80,6	27,1	-33,5	-29,4
nad 5 měsíců	247,8	64,5	180,8	60,8	-67,0	-27,0
nad 6 měsíců	226,4	58,9	163,7	55,0	-62,7	-27,7
nad 12 měsíců	163,4	42,5	116,7	39,2	-46,7	-28,6

Pozn.: drobné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od uvedeného celkového počtu souvisí se zaokrouhlením hodnot na jedno desetinné místo

graf č. 16

V souladu s instrukcí MPSV k realizaci aktivní politiky zaměstnanosti věnuje ÚP ČR zvýšenou péči uchazečům o zaměstnání, kteří byli v evidenci již **déle než**

5 měsíců. Na konci června 2017 jich bylo evidováno **180,8 tis.**, což znamená meziroční pokles o 67,0 tis. osob, tj. o 27,0 %. Jejich **podíl** na celkovém počtu nezaměstnaných činil **60,8 %** a meziročně poklesl o 3,7 p. b.

➤ **Délka evidence uchazečů o zaměstnání**

I přes poměrně výrazný pokles počtu dlouhodobě nezaměstnaných UoZ se průměrná **délka průběžné evidence** (tj. délka evidence uchazečů o zaměstnání, kteří byli k 30. 6. 2017 registrovaní na ÚP ČR) příliš nezměnila, naopak zcela nepatrně se prodloužila. Na konci června 2016 činila 739 dní, **na konci června 2017 dosáhla 745 dní.**

Průměrná **délka ukončené evidence** (tj. délka nezaměstnanosti těch, kteří z evidence odešli) se nepatrně zkrátila. V červnu 2016 představovala 340 dní, **v červnu 2017 328 dní.**

➤ **Struktura uchazečů o zaměstnání a volných pracovních míst podle stupně vzdělání**

K 30. 6. 2017 byl zaznamenán meziroční **pokles** uchazečů o zaměstnání **ve všech vzdělanostních skupinách.**

Struktura uchazečů o zaměstnání podle vzdělání

tab. č. 19

	k 30. 6. 2016		k 30. 6. 2017		meziroční rozdíl	
	v tis.	v %	v tis.	v %	v tis.	v %
Uchazeči celkem	384,3	100,0	297,4	100,0	-86,9	-22,6
z toho:						
zákl. vzdělání (vč. neukonč.)	118,6	30,9	94,4	31,7	-24,2	-20,4
vyučen	133,8	34,8	101,8	34,2	-32,0	-23,9
středošk. bez mat.	12,4	3,2	9,4	3,2	-3,0	-24,2
vyučen s mat.	16,2	4,2	12,2	4,1	-4,0	-24,7
gymnázium	11,7	3,0	9,1	3,1	-2,6	-22,2
SOŠ s mat.	60,2	15,7	45,6	15,3	-14,6	-24,3
vyšší odb. vzdělání	3,2	0,8	2,4	0,8	-0,8	-25,0
vysokoškolské	28,2	7,3	22,6	7,6	-5,6	-19,9

Pozn.: drobné odchylky součtu osob v jednotlivých kategoriích od uvedeného celkového počtu souvisí se zaokrouhlením hodnot na jedno desetinné místo

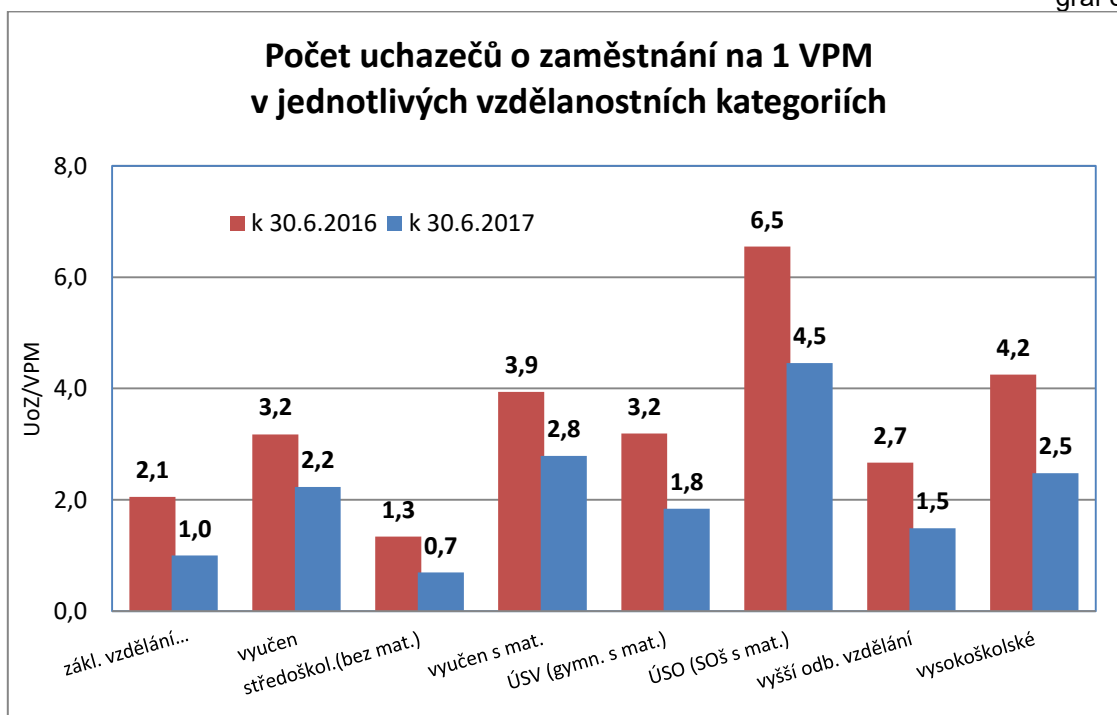
Absolutně nejvíce poklesl počet uchazečů o zaměstnání **v početně největších skupinách UoZ s vyučením** (o 32,0 tis.), **se základním vzděláním**

vč. neukončeného (o 24,2 tis.) a **se středním odborným vzděláním s maturitou** (o 14,6 tis.) Relativně podprůměrný **pokles** byl patrný pouze u uchazečů o zaměstnání **se základní vzděláním** vč. neukončeného (o 20,4 %) a **vysokoškolským vzděláním** (o 19,9 %).

Poměrné zastoupení jednotlivých kategorií na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání se příliš nezměnilo. Po **vyučených (101,8 tis., tj. 34,2 % všech UoZ)** **druhou nejpočetnější skupinou zůstávají** uchazeči o zaměstnání **se základním vzděláním** vč. neukončeného (94,4 tis. osob, tj. 31,7 % celkové nezaměstnanosti).

Rozdíly mezi kvalifikační strukturou uchazečů o zaměstnání a kvalifikačními požadavky zaměstnavatelů vyjádřené **počtem uchazečů o zaměstnání na 1 volné pracovní místo** se oproti červnu 2016 **nejvíce zmírnily** u **středního odborného vzdělání s maturitou**, u **vysokoškolského vzdělání** a u **gymnázií**.

graf č. 17

I v oblasti nezaměstnanosti si Česká republika v souvislosti s hlavními cíli Strategie Evropa 2020 stanovila národní cíle. Konkrétně se jedná o **snížení míry nezaměstnanosti mladých osob (15-24 let) o třetinu** a **míry nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací (stupeň ISCED 0–2 klasifikace vzdělání) o čtvrtinu** oproti roku 2010, tj. na cca 12,2 %, resp. 18,8 %. V současné době jsou již hodnoty obou ukazatelů pod úrovní stanovených cílů. Vzhledem k tomu, že k jejich vyhodnocení se používají mezinárodně srovnatelná data EUROSTATU

z VŠPS/LFS, konkrétní hodnoty jsou uvedeny v části V. Mezinárodní srovnání zaměstnanosti a nezaměstnanosti.

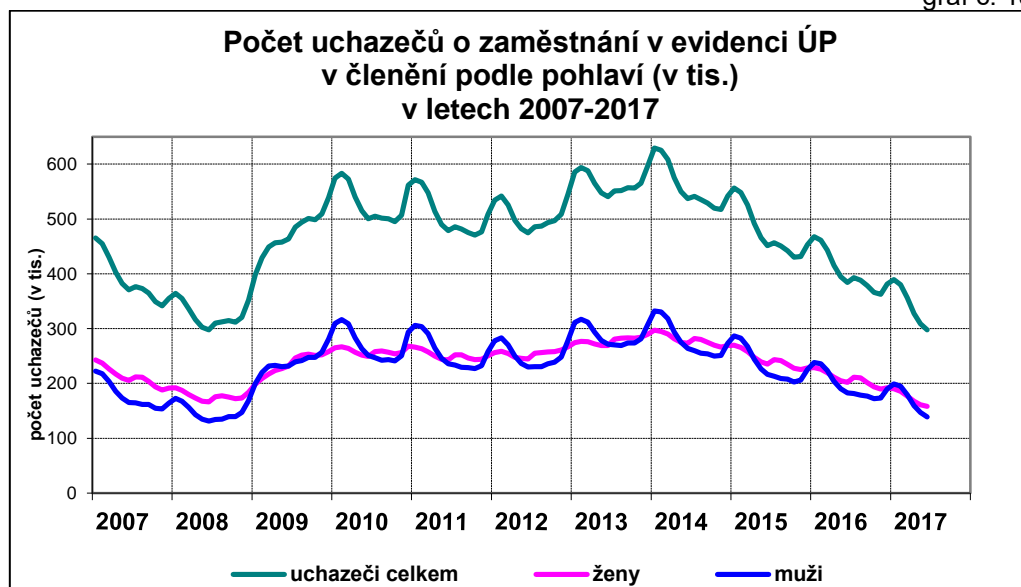
➤ Ženy a muži v evidenci ÚP ČR

Nezaměstnanost postihuje ženy větší měrou, v průměru je počet žen v evidenci ÚP ČR vyšší než mužů (výjimkou byly roky 2008 a 2009, kdy ekonomická krize postihla především odvětví s vyšší zaměstnaností mužů).

V 1. pololetí 2017 dosáhl **průměrný počet mužů v evidenci ÚP ČR 174,0 tis.**, což je o 41,8 tis. méně než v 1. pololetí 2016. Průměrný **počet žen** se snížil téměř stejně, a to o 41,4 tis. na **176,2 tis.** **Průměrný podíl žen** na celkovém počtu registrovaných nezaměstnaných se nepatrně **zvýšil na 50,3 %**, zatímco v 1. pololetí 2016 ženy tvořily 50,2 % všech uchazečů o zaměstnání.

V průběhu roku se však zastoupení mužů a žen mezi uchazeči o zaměstnání mění. Vyšší počet mužů je charakteristický zejména na přelomu roku, protože se více uplatňují v sezónně orientovaných odvětvích nebo sezónních pracích. Naopak převaha žen v evidenci ÚP ČR je typická spíše pro letní měsíce, a to v souvislosti s pracovními poměry u zaměstnanců ve školství sjednávanými na dobu určitou, nebo i s tím, že ženy při ztrátě nebo změně zaměstnání odkládají nástup do zaměstnání kvůli péči o děti až po prázdninách. Tuto skutečnost dokládá i vývoj počtu žen a mužů v evidenci ÚP ČR v následujícím grafu.

graf č. 18

K 30. 6. 2017 klesl počet mužů v evidenci ÚP ČR na **139,1 tis.**, žen bylo **158,3 tis.**, tj. o 19,2 tis. více než mužů.

Relativní ukazatel registrované nezaměstnanosti - **podíl nezaměstnaných osob**, byl na konci pololetí 2017 **u žen (4,3 %)** také vyšší než **u mužů (3,7 %)**, **průměrná hodnota** tohoto ukazatele za celé pololetí představovala **u žen 4,8 %** a **u mužů 4,6 %**.

U žen byl PNO na konci pololetí nižší než **u mužů** pouze ve věku **60 let a více** (z důvodu dřívějších odchodů žen do důchodu) a přibližně stejný v nejmladších věkových kategoriích do 25 let. Naopak **nejvíce převyšuje PNO mužů** (o 1,2 – 1,8 p. b.) ve věkové skupině **30–49 let**, do níž spadají ženy, které hůř nacházejí uplatnění na trhu práce z důvodu péče o dítě, případně péče o osobu blízkou, a v předdůchodovém věku **55–59 let** (1,5 p. b.), viz příloha č. 6.

Z celkového počtu uchazečů o zaměstnání v evidenci ÚP ČR na konci 1. pololetí 2017 bylo **54,2 tis. osob pečujících o dítě do 15 let** (18,2 % z celkového počtu uchazečů o zaměstnání). Z tohoto počtu bylo **49,7 tis. žen** (31,4 % všech žen - uchazeček o zaměstnání) a **4,5 tis. mužů** (3,2 % všech mužů – uchazečů o zaměstnání). Před rokem byl při vyšší nezaměstnanosti jejich počet i podíl nižší, celkem 50,1 tis. osob (13,0 %), z toho 46,4 tis. žen (23,0 %) a 3,7 tis. mužů (3,0 %). Vyšší hodnoty potvrzují jejich ztíženou možnost pracovního uplatnění, především žen, které tvoří 91,8 % z této kategorie uchazečů o zaměstnání.

Uchazečů o zaměstnání, kteří bezprostředně před vstupem do evidence **osobně pečovali o dítě do 4 let, se** v 1. pololetí 2017 **zaevidovalo 12,6 tis.** (5,0 % všech nově zaevidovaných UoZ), **z toho** bylo **12,4 tis. žen** (10,4 % z celkového počtu nově zaevidovaných žen). Je to méně než v průběhu 1. pololetí 2016, kdy jich přišlo do evidence celkem 15,0 tis., tj. 5,5 % všech nových UoZ, z toho bylo 14,7 tis. žen a tvořily 11,5 % všech nově příchozích žen. **Na konci června 2017** jich bylo v evidenci ÚP ČR **celkem 15,7 tis.**, tj. 5,3 % všech UoZ, z toho **15,1 tis. žen**, které představovaly 9,5 % všech uchazeček zaměstnání. Na konci června 2016 to bylo 22,1 tis. UoZ (5,8 %), žen bylo 21,4 tis. (10,6 % všech žen).

Vzhledem k převaze mužů v sezónně orientovaných odvětvích je u mužů patrná spíše opakovaná nezaměstnanost, zatímco ženy jsou více postiženy dlouhodobou nezaměstnaností. Nemalou roli v dlouhodobé nezaměstnanosti žen hrají právě faktory související s péčí o děti nebo osobu blízkou (ztížená dojíždka

do práce a práce na směny, nedostatek práce na zkrácený úvazek nebo s jinou formou uspořádání pracovní doby).

K 30. 6. 2017 bylo v evidenci ÚP ČR nepřetržitě **déle než 6 měsíců 56,3 % a déle než 12 měsíců 40,3 % žen. Naproti tomu z celkového počtu nezaměstnaných mužů** jich bylo s poslední evidencí delší **než 6 měsíců 53,6 %, déle než 12 měsíců 38,1 %**. Absolutní počty i podíly dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů o zaměstnání u obou pohlaví poklesly, u žen nepatrně méně.

Průměrná **délka průběžné evidence** se na konci pololetí 2017 **u mužů zvýšila z 724 na 745 dní, u žen poklesla ze 752 na 744 dní. Délka ukončené evidence se snížila u obou pohlaví, u mužů představovala 297 dní, zatímco na konci 1. pololetí 2016 to bylo 312 dní, u žen se snížila z 373 na 363 dní.** Podrobnější údaje o počtech a podílech mužů a žen z celkového počtu nezaměstnaných v jednotlivých kategoriích (věk, vzdělání, výše podpory v nezaměstnanosti, délka nezaměstnanosti) včetně grafického znázornění jsou uvedeny v příloze č. 8 a 9.

4. Regionální nezaměstnanost

Podíl nezaměstnaných osob vyšší než celorepublikový průměr (4,0 %) byl k 30. 6. 2017 zaznamenán v pěti krajích. **Nejvyšší** byl v **Ústeckém kraji** (6,4 %), následoval **Moravskoslezský kraj** (6,2 %).

Meziročně **se PNO snížil ve všech krajích, nejvíce v Ústeckém kraji** (o 1,9 p. b.) a dále **v Karlovarském kraji** (o 1,8 p. b.), který proto při nezaměstnanosti shodné s průměrem za ČR klesl v pomyslném žebříčku ze 4. místa na 6. místo. **Nejméně** (o 0,9 p. b.) se PNO snížil **v Hl. m. Praze**.

Největší pokles počtu uchazečů o zaměstnání zaznamenali v Ústeckém, Moravskoslezském, Středočeském a Jihomoravském kraji, ovšem v relativním vyjádření byl jejich pokles **nejvýraznější v Karlovarském** (o 30,5 %), **Plzeňském** (o 28,9 %) a **Pardubickém kraji** (o 27,5 %). Ze srovnání vývoje PNO a relativního poklesu počtu uchazečů o zaměstnání je patrné, že rozdíl ve vývoji těchto ukazatelů částečně ovlivnil také vývoj obyvatelstva (pokles obyvatel ve věku 15–64 let v Plzeňském a Pardubickém kraji patřil k nejpomalejším).

Vývoj nezaměstnanosti v jednotlivých krajích ovlivňuje zejména struktura nabídky práce ze strany zaměstnavatelů a struktura těch, co práci hledají, různá míra

uplatňování aktivní politiky zaměstnanosti, věková a vzdělanostní struktura obyvatelstva.

Nejvyšší počet volných pracovních míst nahlášených zaměstnavateli na ÚP ČR k **30. 6. 2017** byl evidován v **HI. m. Praze** (35 483), což je téměř dvojnásobek počtu VPM z června 2016, **ve Středočeském** (23 673), **Jihomoravském** (15 481) a **Pardubickém kraji** (14 507). Relativně **největší přírůstek** kromě **HI. m. Prahy** (94,8 %) byl také v **Pardubickém** (53,6 %) a **Karlovarském kraji** (40,0 %), v němž je ovšem jejich absolutní počet (5 479) nejnižší, což souvisí i s velikostí tohoto kraje.

Podíl nezaměstnaných osob a počet UoZ a VPM v krajích ČR
(seřazeno podle podílu nezaměstnaných osob k 30. 6. 2017)

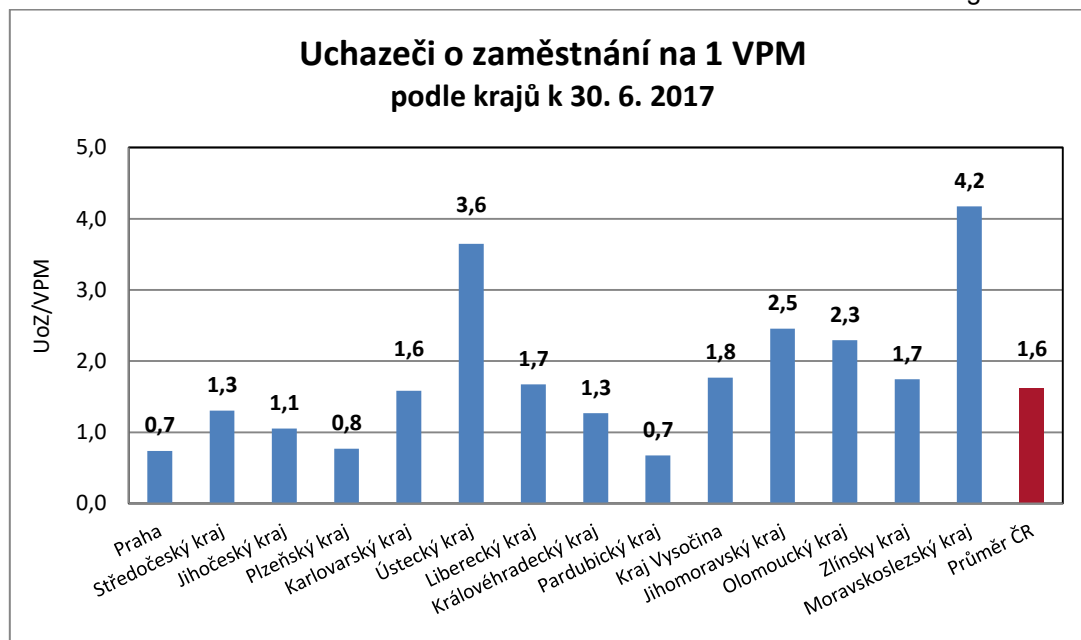
tab. č. 20

Kraj	Evidovaní uchazeči o zaměstnání		Volná pracovní místa		Podíl nezaměstnaných osob (v %)	
	k 30. 6.		k 30. 6.		k 30. 6.	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
1. Ústecký kraj	47 412	36 723	7 587	10 069	8,3	6,4
2. Moravskoslezský kraj	64 359	54 008	11 525	12 936	7,6	6,2
3. Jihomoravský kraj	47 766	38 043	11 789	15 481	5,9	4,7
4. Olomoucký kraj	25 401	19 902	7 587	8 672	5,7	4,4
5. Liberecký kraj	16 488	12 821	5 890	7 674	5,3	4,1
6. Karlovarský kraj	12 476	8 674	3 914	5 479	5,8	4,0
7. Zlínský kraj	19 143	14 263	8 154	8 176	4,7	3,5
8. Kraj Vysočina	16 249	11 966	5 258	6 766	4,8	3,5
9. Středočeský kraj	40 638	30 861	17 024	23 673	4,5	3,3
10. Praha	33 963	26 208	18 215	35 483	3,8	2,9
11. Jihočeský kraj	17 623	12 938	9 291	12 310	3,9	2,7
12. Královéhradecký kraj	14 289	10 562	6 656	8 337	3,8	2,7
13. Pardubický kraj	13 490	9 783	9 447	14 507	3,8	2,6
14. Plzeňský kraj	15 031	10 687	11 602	13 937	3,7	2,5
Celkem ČR	384 328	297 439	133 939	183 500	5,2	4,0

Vzhledem k rozdílné velikosti krajů je proto více vypovídající ukazatel počtu uchazečů o zaměstnání připadajících na 1 volné pracovní místo. **Nejnižší hodnota** tohoto ukazatele vyjadřujícího poměr **nabídky pracovní síly a poptávky po ní** byla k 30. 6. 2017 dosažena v **Pardubickém kraji** a **HI. městě Praze** (0,7) a v **Plzeňském kraji** (0,8). Pod celorepublikovým průměrem (1,6) se nacházel tento ukazatel ještě v Jihočeském (1,1), Královéhradeckém a Středočeském kraji (shodně

1,3). V Karlovarském kraji připadal na 1 VPM stejný počet UoZ jako v průměru za celou ČR. Naopak **nejnepříznivější situace** byla z tohoto pohledu **v krajích s nejvyšší nezaměstnaností**, a to **v Moravskoslezském (4,2), Ústeckém (3,6), Jihomoravském (2,5) a Olomouckém kraji (2,3 UoZ na 1 VPM).**

graf. č. 19

Ve všech krajích se meziročně snížilo v celkovém počtu uchazečů o zaměstnání zastoupení mladých do 25 let, dlouhodobě nezaměstnaných a osob, které do evidence přišly po skončení mateřské nebo rodičovské dovolené. Naopak ve všech krajích vzrostl podíl OZP a osob ve věku 50 a více let, ve většině krajů také podíl žen a mladých do 20 let. V zastoupení skupin uchazečů o zaměstnání na trhu práce znevýhodněných i nadále přetrvávají velké regionální rozdíly, ovšem s výjimkou dlouhodobé nezaměstnanosti podíly ostatních skupin ohrožených na trhu práce nejeví souvislost s úrovní nezaměstnanosti. Struktura uchazečů o zaměstnání je spíše závislá např. na struktuře obyvatelstva a míře jejich ekonomické aktivity nebo i struktuře zaměstnanosti a nabídce práce.

Podíl uchazečů o zaměstnání se základním vzděláním vč. neukončeného v ČR k 30. 6. 2017 vzrostl na 31,7 % všech uchazečů o zaměstnání. Z pohledu krajů byl **nejvyšší v Karlovarském (53,1 %) a Ústeckém kraji (48,5 %)**. Celorepubliková hodnota tohoto ukazatele byla překročena i v Libereckém, Moravskoslezském

a Královéhradeckém kraji. Nejnižší podíl osob s nejnižším vzděláním byl evidován v Kraji Vysočina (20,1 %), ve Zlínském kraji (20,4 %) a v Hl. m. Praze (20,8 %).

Podíl uchazečů o zaměstnání **do 25 let** byl v polovině roku 2017 **nejvyšší** (vyšší než 12 %) v **Pardubickém, Ústeckém, Královéhradeckém a Libereckém kraji**, nejnižší v Hl. m. Praze (9,0 %), zatímco celorepublikový průměr dosáhl hodnoty 11,2 %.

Nejvyšší zastoupení měli uchazeči o zaměstnání **ve věku 50 a více let v Kraji Vysočina, ve Zlínském, Plzeňském, Moravskoslezském a Jihočeském kraji** (více než 38 %), nejnižší bylo v Hl. m. Praze (32,1 %) a Ústeckém kraji (32,4 %), přičemž celorepublikový průměr činil 35,8 %.

Podíl uchazečů o zaměstnání - **OZP** představoval v ČR v průměru 16,6 %. **Nejvyšší podíl** zaznamenali v **Plzeňském kraji** (22,9 %) a **Kraji Vysočina** (22,6 %), nejnižší v Hl. m. Praze (9,6 %).

V Jihočeském, Středočeském a Plzeňském kraji představovaly **ženy** více než 56 % uchazečů o zaměstnání, zatímco v Moravskoslezském kraji pouze 49,7 %. Pod úrovní republikového průměru (53,2 %) bylo zastoupení žen ještě v Karlovarském, Olomouckém, Zlínském kraji a Hl. m. Praze.

V regionech s nadprůměrnou nezaměstnaností je jak absolutně, tak i relativně vyšší dlouhodobá nezaměstnanost. **Nejvyšší podíl** dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a více) měl v polovině roku **Moravskoslezský** (47,0 %), **Ústecký** (44,8 %) a **Karlovarský kraj** (43,3 % všech uchazečů o zaměstnání). Vyšší podíl dlouhodobé nezaměstnanosti než celorepublikový průměr (39,2 %) byl také v Jihomoravském a Olomouckém kraji. Nejnižší podíl evidovaly regiony s nejnižší nezaměstnaností, zejména **Pardubický** (27,6 %), **Jihočeský** (29,7 %) a **Královéhradecký kraj** (32,1 %).

V krajích s vysokou nezaměstnaností bývá i nejvyšší průměrná délka evidence uchazečů o zaměstnání, kteří byli aktuálně v evidenci ÚP ČR, tzv. **délka průběžné evidence**. K 30. 6. 2017 dosáhla **nejvyšších hodnot v Moravskoslezském** (976), **Karlovarském a Ústeckém kraji** (shodně 870 dní). Celorepublikový průměr 745 dní byl překročen také v Kraji Vysočina, Jihomoravském a Olomouckém kraji. Nejkratší délka průběžné evidence byla zaznamenána v Hl. m. Praze (477), Jihočeském (533 dní), Pardubickém (540) a Královéhradeckém kraji (546). Zatímco v šesti krajích nepatrně vzrostla (nejvíce Moravskoslezském o 26 a Jihomoravském kraji o 25 dní), v ostatních krajích se **zkrátila, nejvýrazněji**

v Pardubickém kraji (o 97dní).

Průměrná délka evidence uchazečů o zaměstnání, kteří v průběhu června 2017 již z evidence odešli, tj. **délka ukončené evidence**, byla také **nejdelší v Moravskoslezském (394), Ústeckém (386) a Olomouckém kraji (369)**, nejkratší byla v Královéhradeckém (262), Jihočeském (266) a Pardubickém kraji (269 dní). Celostátní průměr, který měl hodnotu 328 dní, překročily ještě další 3 kraje, a to Jihomoravský, Karlovarský a Kraj Vysočina. Délka ukončené evidence vzrostla pouze ve třech krajích, a to Olomouckém, Jihomoravském a Moravskoslezském kraji (o 20, 7, resp. 3 dny). Nejvíce se zkrátila ve Středočeském (o 69) a Pardubickém kraji (o 50 dní).

Podrobnější informace o zastoupení vybraných skupin uchazečů o zaměstnání v krajích a také v okresech jsou uvedeny v příloze č. 13. V přílohách jsou uvedeny i další podrobnější údaje o nezaměstnanosti za kraje a okresy ČR.

IV. Politika zaměstnanosti

1. Zaměření politiky zaměstnanosti

Hlavním východiskem v oblasti zaměstnanosti pro rok 2017 je strategie „Evropa 2020“ a na ní navazující strategie „Národní program reformy České republiky“ kladoucí si za cíl na národní úrovni dosáhnout do roku 2020 zvýšení celkové míry zaměstnanosti ve věkové skupině 20-64 let na 75 %, z čehož:

- u žen ve věku 20-64 let na 65 %,
- u starších pracovníků ve věku 55-64 let na 55 %,
- snížit míru nezaměstnanosti mladých osob ve věku 15-24 let o třetinu oproti roku 2010,
- snížit míru nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací o čtvrtinu oproti roku 2010.

S cílem zajistit plnění výše uvedených cílů vyhotovilo MPSV „Strategii politiky zaměstnanosti do roku 2020“, která byla schválena vládou České republiky usnesením č. 835 ze dne 15. října 2014. V závěru roku 2016 byl implementační dokument Strategie politiky zaměstnanosti do roku 2020, kterým byl materiál „Aktivizační opatření k řešení nepříznivé situace na trhu práce“, s ohledem na stávající vývoj trhu práce nahrazen novým implementujícím dokumentem, kterým se stal pololetně vyhodnocovaný materiál „Analýza nabídky a poptávky na trhu práce“ schválený usnesením vlády č. 1127/2016.

Realizace politiky zaměstnanosti byla v 1. pololetí 2017 ovlivněna příznivým ekonomickým vývojem, kdy HDP meziročně vzrostl v 1. čtvrtletí o 3,0 % a ve 2. čtvrtletí o 4,7 %.

Poskytování příspěvků aktivní politiky zaměstnanosti se řídí stanovenými kritérii, která jsou zakotvena v Normativní instrukci č. 15/2014 Ministerstva práce a sociálních věcí určené ÚP ČR, a která stanoví, že nástroje aktivní politiky zaměstnanosti jsou primárně určeny uchazečům o zaměstnání, kterým není pro jejich individuální charakteristiky možné zajistit zaměstnání jiným způsobem. Za nejvíce ohrožené osoby na trhu práce jsou považovány osoby zdravotně postižené. Dále pak absolventi bez praxe, mladí lidé do 30 let, osoby starší 50 let věku a rodiče, zejména matky vracející se z rodičovské dovolené. Nástroje aktivní politiky zaměstnanosti

rovněž slouží k boji se sociálním vyloučením a v neposlední řadě jsou určeny osobám vedeným v evidenci uchazečů o zaměstnání déle než 5 měsíců.

V 1. pololetí 2017 nadále pokračovala **podpora zaměstnavatelů v rámci systému investičních pobídek**. Podpora je určena na vytvoření nových pracovních míst, k rekvalifikaci nebo školení zaměstnanců.

Důležitou pomocí byl **příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením** (§ 78 zákona o zaměstnanosti).

2. Výdaje na politiku zaměstnanosti

Výdaje **ze státního rozpočtu (SR)** na **pasivní politiku zaměstnanosti v 1. pololetí 2017** dosáhly **4 331 407 tis. Kč** a byly ve srovnání s výdaji v 1. pololetí 2016 (4 483 289 tis. Kč) **o 151 882 tis. Kč, tj. o 3,4 % nižší**.

I přes výrazný pokles nezaměstnanosti se výdaje související s výplatou podpor v nezaměstnanosti snížily pouze nepatrně, a to především v důsledku nárůstu průměrné podpory v nezaměstnanosti a rostoucímu podílu věkově starších, jejichž rozhodující příjem pro výpočet nároku na podporu v nezaměstnanosti je obvykle vyšší a jejich podpůrná doba je delší.

Na aktivní politiku zaměstnanosti (APZ) bylo v **1. pololetí 2017** na MPSV a ÚP ČR vynaloženo **2 230 909 tis. Kč**, v tom MPSV 57 398 tis. Kč, ÚP ČR 2 173 511 tis. Kč. Ve srovnání s 1. pololetím 2016 **klesly výdaje na APZ o 1 502 183 tis. Kč, tj. o 40,2 %**. Snížil se objem výdajů aktivní politiky zaměstnanosti financovaných z Evropského sociálního fondu (pokles o 53,5 %), naopak výdaje financované z národních prostředků meziročně vzrostly o 75,6 %. Pokles celkového objemu výdajů na APZ souvisí zejména s výrazně pozitivním vývojem trhu práce charakterizovaným vysokou poptávkou po pracovní síle a souvisejícím snižováním počtu uchazečů o zaměstnání. Pokles prostředků z Evropského sociálního fondu na APZ v 1. pololetím 2017 v porovnání se stejným obdobím předchozího roku pak rovněž souvisel s dočerpáním finančních prostředků OP LZZ v roce 2015. V následujících letech bude proto nutné pro zabezpečení udržení stávající výše finančních prostředků počítat s postupným navyšováním národních prostředků na APZ (v roce 2016 došlo k jejich meziročnímu navýšení o 41,6 %, v 1. pololetí 2017 o 75,6 %).

Dále bylo v rámci státní politiky zaměstnanosti ze státního rozpočtu jako **příspěvek zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % osob se zdravotním postižením podle § 78 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti**, ve znění pozdějších předpisů, vynaloženo **2 669 871 tis. Kč**. Na příspěvek dle § 78 zákona o zaměstnanosti tedy bylo vynaloženo o 409 189 tis. Kč, tj. o 18,1 %, více než v 1. pololetím 2016.

Na výplatu mzdových nároků zaměstnancům při platební neschopnosti zaměstnavatele, tj. **insolvenci**, bylo vynaloženo **96 819 tis. Kč** (meziročně méně o 22 751 tis. Kč, tj. o 19,0 %).

Uvedené nástroje a opatření nejsou součástí APZ.

3. Aktivní politika zaměstnanosti realizovaná ÚP ČR

Finanční prostředky na jednotlivé krajské pobočky ÚP ČR přiděluje Generální ředitelství ÚP ČR, a to na základě kombinace ukazatelů charakterizujících trh práce.

Nejvíce prostředků na APZ je směřováno do regionů s nejhorší bilancí těchto ukazatelů. Z celkového objemu finančních prostředků ÚP ČR na APZ (včetně prostředků ESF) bylo nejvíce použito v Moravskoslezském a Ústeckém kraji, podrobněji v příloze č. 17.

Osoby zařazené na nástroje aktivní politiky zaměstnanosti (APZ) v 1. pololetí 2017

tab. č. 21

Nástroje APZ bez ohledu na zdroje financování	1. pol. 2017	
	celkem	ženy
Veřejně prospěšné práce	14 024	6 227
Společensky účelná pracovní místa (SÚPM), vč. SVČ *)	10 149	6 187
Chráněná pracovní místa (CHPM), vč. CHPM-SVČ	778	206
Příspěvek na provoz CHPM a CHPM-SVČ	108	-
Překlenovací příspěvek	69	36
Příspěvek na zapracování	1	0
Rekvalifikace celkem	10 425	5 277
<i>Zvolené rekvalifikace</i>	3 572	1 612
<i>Rekvalifikace</i>	6 853	3 666
Mentor	275	-
Příspěvek na dojížděku *)	1 621	946
Příspěvek na přestěhování *)	39	19
Osoby na APZ celkem	37 489	-

- *nesleduje se*

*) *Typy příspěvku na podporu regionální mobility.*

Rekvalifikace a poradenství

Rekvalifikace se svým zaměřením, obdobně jako v předchozích obdobích, přizpůsobovaly požadavkům trhu práce a struktuře volných pracovních míst. Využívaly se nejen pro získání nové nebo rozšíření stávající kvalifikace, ale také k jejímu zvýšení a prohloubení, včetně jejího udržování a obnovování. S ohledem na požadavky zaměstnavatelů byly ÚP ČR přednostně podporovány rekvalifikace s praktickou částí výuky a rekvalifikace směřující ke konkrétnímu pracovnímu uplatnění. Na základě poptávky zaměstnavatelů a zájmu uchazečů o zaměstnání a zájemců o zaměstnání o konkrétní rekvalifikace byly nejčastěji realizovány rekvalifikační kurzy pro získání řidičských oprávnění včetně průkazů profesní způsobilosti řidiče, dále pak kurzy směřující ke zvýšení počítačové gramotnosti a získání specializovaných PC dovedností, kurzy vedoucí k získání svářečských, strojnických aj. odborných průkazů, kurzy pro pracovníky v sociálních službách a kurzy účetnictví.

V 1. pololetí 2017 se rekvalifikovalo celkem 10 425 osob (o 2,5 tis. méně než v 1. pololetí 2016). Z toho se v rámci **zvolené rekvalifikace (ZR)** v 1. pololetí 2017 rekvalifikovalo **3 572 osob** (tj. 34,3 % z celkového počtu rekvalifikovaných), což je oproti stejnému období minulého roku o 2,0 tis., tj. o 35,7 %, méně. Meziroční pokles účastníků rekvalifikace souvisí se snižováním počtu uchazečů o zaměstnání evidovaných na ÚP ČR.

V **1. pololetí 2017** bylo na **rekvalifikace, vč. zvolených rekvalifikací, vyčerpáno 95 060 tis. Kč**, tj. **4,4 %** všech finančních prostředků čerpaných ÚP ČR (v 1. pololetí 2016 bylo vyčerpáno 141 494 tis. Kč).

Nejvíce prostředků z celkového objemu prostředků ÚP ČR vynaložených na rekvalifikace bylo na tento nástroj čerpáno v Moravskoslezském (18,9 %) a Zlínském kraji (13,1 %).

Poradenské činnosti (POR) byly v **1. pololetí 2017** zabezpečovány jak interně speciálními poradci - zaměstnanci ÚP ČR, tak externě prostřednictvím nákupu poradenských služeb. Externí poradenské služby byly využívány v těch případech, kdy daný typ poradenství nebylo možné zabezpečit ze strany ÚP ČR vlastními zaměstnanci, nebo bylo v případě potřeby nutné zvýšit kapacitu poradenství zabezpečovaného vlastními zaměstnanci ÚP ČR.

Struktura použitých nástrojů APZ v 1. pol. let 2016 a 2017 (ÚP ČR a MPSV)

tab.č.22

Nástroj APZ	Počty vytvořených míst (stav) k		Počty vytvořených míst celkem v průběhu		Počty podpořených uchazečů/osob (stav) k		Počty podpořených uchazečů/osob celkem v průběhu		Čerpání finančních prostředků v (v tis. Kč)	
	30. 6. 2016	30. 6. 2017	1. pol. 2016	1. pol. 2017	30. 6. 2016	30. 6. 2017	1. pol. 2016	1. pol. 2017	1. pol. 2016	1. pol. 2017
Rekvalifikace (vč. ESF) ¹⁾	x	x	x	x	1 381	922	12 826	9 745	141 494	95 060
Veřejně prospěšné práce	22 927	19 001	15 763	14 718	19 769	15 887	15 632	13 998	1 214 875	907 084
- vytvoření VPP	4 014	11 988	3 407	9 652	3 073	9 807	2 776	8 731	72 378	381 958
- ESF - VPP NIP	18 913	7 013	12 356	5 066	16 696	6 080	12 856	5 267	1 142 498	525 126
Společensky účelná pracovní místa	23 121	8 304	16 634	7 364	22 180	7 836	16 407	7 285	2 324 243	479 497
- zřízená u zaměstnavatelů	123	99	17	13	69	44	21	11	1 419	3 165
- zřízená u jednotlivců (OSVČ)	2 700	2 018	1 051	821	2 700	2 018	1 051	821	51 981	41 324
- vyhrazená pro konkrétního uchazeče	1 810	2 129	1 415	2 049	1 573	1 962	1 216	2 007	115 996	146 422
- ESF - SÚPM NIP	18 488	4 058	14 151	4 481	17 838	3 812	14 119	4 446	2 154 847	288 587
Zaměstnanost občanů se zdravotním postižením	2 618	2 689	431	335	1 938	2 162	627	988	26 408	19 548
- zřízení chrán. pracov. míst ²⁾	2 618	2 689	431	335	1 771	1 983	435	778	21 455	13 885
- provoz chrán. pracovních míst ³⁾	x	x	x	x	167	179	99	108	2 572	2 815
- pracovní rehabilitace	x	x	x	x	.	.	93	102	2 382	2 848
Cílené programy ESF (RIP)	469	4 515	493	3 005	437	4 588	526	4 307	10 607	296 014
Ostatní podpora zaměstnanosti									5 576	363 844
- Investiční pobídky (programy pro podporu tvorby nových pracovních míst)									4 250	57 000
- ESF OP Z ostatní (POVEZ II., Evropské služby zaměstnanosti ČR II. (EURES II.), Efektivní služby zaměstnanosti (EFES), PIPS, Predikce trhu práce, Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se ZP na volném trhu práce (OZP)) a EU EaSI									1 326	306 844
Ostatní ⁴⁾									3 959	12 464
Aktivní politika čerpaná na ÚP ČR									3 727 163	2 173 511
- APZ ESF									0	53 223
- APZ "národní"									5 929	4 175
Aktivní politika čerpaná na MPSV									5 929	57 398
Aktivní politika zaměstnanosti celkem									3 733 092	2 230 909
z toho: financování programů ESF celkem									3 349 933	1 558 123

¹⁾ včetně zvolené rekvalifikace a výdaje i vč. rekvalifikací zaměstnanců; finanční prostředky i osoby jsou uvedeny bez RIPů, které obsahuje řádek "Cílené programy ESF - RIP"

²⁾ včetně CHPM - SVČ OZP

³⁾ počet osob (zaměstnanců, OSVČ)

⁴⁾ položky ostatní zahrnují APZ jinde nespecifikovanou (nákup služeb, ostatní nástroje – příspěvek na zapracování, překlenovací příspěvek, příspěvek na podporu regionální mobility - na dojížděku a přestěhování) a čerpání z mimorozpočtových zdrojů

Interní poradenství zabezpečované zaměstnanci útvarů poradenství a dalšího vzdělávání ÚP ČR bylo zaměřeno jak na skupinové poradenské aktivity, tak především na individuální poradenství klientům. Tematicky byly poradenské aktivity zaměřeny na poradenství pro volbu povolání, příp. změnu profesní orientace, které zabezpečují především zaměstnanci Informačních a poradenských středisek (IPS), a jsou poskytovány jak žákům a studentům (případně jejich rodičům), tak zároveň i uchazečům o zaměstnání. **V rámci poradenství pro volbu povolání bylo** poradci IPS **zrealizováno celkem 2 431 skupinových akcí pro školy**, kterých se zúčastnilo **51 945 žáků, či studentů**. Dále bylo IPS v 1. pololetí 2017 uspořádáno celkem **2 113 akcí pro 16 764 uchazečů o zaměstnání**.

Dále byly v rámci poradenství realizovány **skupinové informační schůzky**, zaměřené např. na informování klientů o jejich právech a povinnostech, o nabídce služeb ÚP ČR, o rekvalifikacích a dalších nástrojích APZ, o možnostech vypracování individuálních akčních plánů apod. Skupinových informačních schůzek se v 1. pololetí 2017 uskutečnilo **celkem 2 913 s účastí 42 948 klientů**.

Individuální poradenství bylo v 1. pololetí 2017 poskytnuto celkem **58 149 klientům**. Individuální poradenství zahrnovalo celou škálu poradenských aktivit, především poradenství k volbě povolání, k rekvalifikacím, speciální, psychologické poradenství, poradenství k pracovní rehabilitaci, užití diagnostických nástrojů apod. **Bilanční diagnostika** byla interními poradci ÚP ČR poskytnuta celkem **24 klientům**. V 1. pololetí 2017 bylo v rámci **regionálních individuálních projektů (RIP)** zrealizováno zaměstnanci útvarů poradenství a dalšího vzdělávání ÚP ČR celkem **317 skupinových poradenských aktivit**. Těchto aktivit se zúčastnilo celkem **2 418 klientů**. **Individuální poradenství** bylo v rámci RIP poskytnuto celkem **4 036 klientům**. ÚP ČR ve sledovaném období rovněž realizoval i **další akce v celkovém počtu 240**. Jednalo se především o prezentace IPS na veletrzích, výstavách, burzách práce, či setkání s výchovnými poradci, rodiči žáků apod.

Externí poradenství bylo v 1. pololetí 2017 zabezpečováno prostřednictvím odborných zařízení za účelem zjišťování osobnostních a kvalifikačních předpokladů fyzických osob pro volbu povolání, pro zprostředkování vhodného zaměstnání, pro volbu přípravy k práci osob se zdravotním postižením a při výběru vhodných nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti. Skupinových poradenských aktivit zabezpečovaných externě se uskutečnilo **celkem 287 pro 2 326 klientů**. Individuální poradenství zajišťované prostřednictvím nákupu služeb bylo zrealizováno pro **406 klientů**.

Bilanční diagnostika byla oproti skupinovému či individuálnímu poradenství zajišťována převážně nákupem služeb, a to celkem pro **459 klientů**.

Významnou součástí skupinových poradenských programů jsou **Job Cluby**, které představují ucelený aktivizační poradenský program. Těchto programů bylo v 1. pololetí 2017 **realizováno 170**. Celkem bylo do programu Job Club zařazeno **1 479 klientů, z toho bylo 1 290 úspěšných absolventů**.

Stejně jako v předchozích obdobích převažovala v 1. pololetí 2017 interní realizace poradenských aktivit zaměstnanci ÚP ČR nad externě nakupovanými poradenskými činnostmi.

Veřejně prospěšné práce (VPP)

Veřejně prospěšné práce jako časově omezené pracovní příležitosti slouží zejména k aktivaci a získání či zachování pracovních návyků u té skupiny uchazečů o zaměstnání, kde z důvodu příslušnosti k rizikové skupině (nízká kvalifikace, uchazeči starší 55 let, dlouhodobě nezaměstnaní atd. - kritéria se mohou regionálně mírně odlišovat) je vysoké riziko vzniku dlouhodobé nezaměstnanosti a ztráty kompetencí rozhodných k získání a udržení zaměstnání. Jedná se o práce spočívající v údržbě veřejného prostranství, úklidu a údržbě veřejných budov a komunikací nebo obdobných činnostech ve prospěch obcí, státních a obecně prospěšných institucí. S účinností od 1. ledna 2015 došlo k novelizaci § 112 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, která prodloužila maximální dobu vytvoření VPP z 12 na 24 měsíců.

V 1. pololetí 2017 bylo vytvořeno celkem **14 745 míst na VPP** (z toho 5 093 v rámci ESF) a na nich **umístěno 14 024 uchazečů o zaměstnání**, což je o 1,6 tis. méně než ve stejném období minulého roku. **V 1. pololetí 2017 bylo vynaloženo na VPP ze SR a ESF celkem 907 084 tis. Kč** (z toho 525 126 tis. Kč v rámci prostředků ESF), tj. o 307 791 tis. Kč méně než v 1. pololetí 2016. Meziroční pokles výdajů na VPP byl způsoben snížením finančních prostředků vynaložených v rámci projektů ESF, prostředky z národních zdrojů meziročně vzrostly více než pět krát. **Podíl výdajů na realizaci VPP (41,7 % celkových výdajů ÚP ČR)** se meziročně zvýšil (v 1. pololetí 2016 představoval 32,6 %).

Tento nástroj APZ byl nejvíce využíván v Ústeckém (18,6 % finančních prostředků čerpaných ÚP ČR na VPP) a Moravskoslezském kraji (17,9 %).

Společensky účelná pracovní místa (SÚPM)

Společensky účelnými pracovními místy jsou pracovní místa, která zaměstnavatel zřizuje nebo vyhrazuje na základě dohody s ÚP ČR a obsazuje je uchazeči o zaměstnání. K SÚPM patří též pracovní místo zřízené uchazečem o zaměstnání za účelem výkonu samostatné výdělečné činnosti (SVČ).

Tato pracovní místa mají umožnit trvalé nebo dlouhodobější zaměstnání uchazečům o zaměstnání, kterým nelze v současné době zajistit pracovní uplatnění jiným způsobem.

V 1. pololetí 2017 ÚP ČR přispěl na zřízení nebo vyhrazení **10 342 pracovních míst** (z toho 7 459 v rámci prostředků ESF) a **na tato místa umístil 10 149 uchazečů o zaměstnání**. V meziročním porovnání došlo k poklesu umístěných uchazečů o zaměstnání o 6,7 tis. Na tento nástroj bylo vyčerpáno celkem **479 497 tis. Kč** (z toho 288 587 tis. Kč v rámci ESF (bez RIPů¹⁰)), meziročně o 1 844 746 tis. Kč, tj. o 79,4 % méně. Tento pokles byl ovlivněn snížením prostředků na zřízená místa u OSVČ a místa podpořená v rámci národních individuálních projektů.

Podíl výdajů na realizaci SÚPM z celkových výdajů ÚP ČR na APZ (**22,1 %**) byl podstatně nižší než v 1. pololetí 2016 (62,4 %). Projevila se tak výrazná poptávka po pracovní síle na trhu práce, kdy zaměstnavatelé jsou ochotni zaměstnat nezaměstnané osoby i bez finanční pomoci ze strany ÚP ČR, a to i v případech, kdy se jedná o některé skupiny znevýhodněných osob. Kromě vlastní potřeby pracovní síly může mít dopad rovněž nutnost okamžitého nábory pracovníků s velmi krátkým odstupem a snaha firem zabezpečit si pracovní sílu dříve než konkurence (vyřizování žádosti o finanční příspěvek může prodloužit dobu nástupu do zaměstnání, neboť je o něj potřeba požádat před uzavřením pracovní-právního vztahu). Naopak v souvislosti s ostatními nástroji se projevuje struktura osob setrvávajících v evidenci ÚP ČR, ve které setrvávají nejvíce znevýhodněné osoby na trhu práce, jejichž uplatnění v soukromém sektoru je velice obtížné i s finanční pomocí – takovéto osoby se zpravidla uplatňují prostřednictvím nástroje veřejně prospěšné práce či v případě kombinace hendikepů prostřednictvím regionálních individuálních projektů kombinujících více forem podpory.

¹⁰ Výdaje na regionální individuální projekty (RIPy) se podle jednotlivých nástrojů APZ nesledují.

Z regionálního pohledu byl nejvyšší podíl vyčerpaných finančních prostředků na SÚPM v Moravskoslezském (23,5 %), Olomouckém (11,4 %) a Jihomoravském (10,1 %) kraji z objemu prostředků vyčerpaných ÚP ČR na tento nástroj APZ, viz příloha č. 17.

Chráněná pracovní místa (CHPM)

V 1. pololetí 2017 bylo finančně podpořeno **zřízení celkem 335 nových pracovních míst**, na která bylo **umístěno od počátku roku 778 osob se zdravotním postižením (OZP)**. V těchto počtech jsou zahrnuta i místa pro OZP, které se rozhodnou vykonávat samostatnou výdělečnou činnost. Na zřízení CHPM bylo vynaloženo 13 885 tis. Kč, což je o 7 569 tis. Kč méně než v 1. pololetí 2016.

Na **částečnou úhradu provozních nákladů CHPM** (na nichž bylo zaměstnáno 108 OZP) byly vynaloženy finanční prostředky ve výši 2 815 tis., což je o 244 tis. Kč více než v 1. pololetí 2016.

Celková částka na zřízení CHPM a na provoz CHPM činila 16 700 tis. Kč, což bylo o 7 327 tis. Kč méně než v 1. pololetí 2016. Jejich **podíl** z celkových výdajů ÚP ČR na APZ **se meziročně mírně zvýšil na 0,8 %**.

Další formou podpory osob se zdravotním postižením (OZP) je **pracovní rehabilitace (PR)**, která je uskutečňována na základě individuálního plánu pracovní rehabilitace. Individuální plán pracovní rehabilitace obsahuje mimo jiné i jednotlivé formy pracovní rehabilitace a je ve své podstatě harmonogramem naplňování dohodnutého postupu vedoucího k pracovnímu uplatnění OZP. V důsledku intenzivní poradenské práce poradců pro pracovní rehabilitaci a koordinátorů zaměstnávání OZP ÚP ČR pokračoval v 1. pololetí 2017 trend zvyšujícího se zájmu o pracovní rehabilitaci ze strany OZP. ÚP ČR v součinnosti s OZP uzavřel v 1. pololetí 2017 celkem 207 individuálních plánů pracovní rehabilitace (o 89 více než v 1. pololetí 2016). Mezi nejčastěji zabezpečované formy pracovní rehabilitace patřila stejně jako v předchozím období příprava k práci (v celkovém počtu 102). **Rozsah** tohoto způsobu **podpory** osob se zdravotním postižením představoval v **1. pololetí 2017** objem **2 848 tis. Kč**, tj. o 466 tis. Kč více než ve stejném období předchozího roku.

V 1. pololetí 2017 bylo dále **vymezeno 4 395 CHPM**. Vymezování CHPM bylo realizováno v souvislosti s vazbou chráněných pracovních míst na poskytování

příspěvku podle § 78 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. Příspěvek dle § 78 zákona o zaměstnanosti lze poskytnout pouze na osoby se zdravotním postižením pracující na chráněných pracovních místech.

Méně využívané nástroje APZ

Méně využívanými nástroji aktivní politiky zaměstnanosti jsou **příspěvek na podporu regionální mobility (příspěvek na dojížděku a příspěvek na přestěhování), překlenovací příspěvek, příspěvek na zapracování a příspěvek v době částečné nezaměstnanosti.**

- **Příspěvek na podporu regionální mobility** je realizován **od dubna roku 2016**. Příspěvek byl pilotně ověřovaný podle § 106 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, nejprve v krajích Ústeckém, Jihomoravském, Olomouckém, Moravskoslezském, Karlovarském, **od července** i Královéhradeckém. Od července 2016 došlo ke změně v realizaci příspěvku, a to na základě průběžného vyhodnocení pilotního ověřování. O příspěvek tak mohou žádat uchazeči o zaměstnání evidovaní ÚP ČR déle než 5 měsíců, uchazeči o zaměstnání, jimž není možné zprostředkovat pro jejich individuální charakteristiky zaměstnání v místě jejich bydliště, či osoby, které jsou nebo byly ohroženy ztrátou zaměstnání v důsledku zaměstnavatelem ohlášeného hromadného propouštění. Příspěvek je poskytován paušálně, maximálně po dobu 12 měsíců a jeho výše je odvozena od dojezdové vzdálenosti do místa výkonu práce. **Od listopadu 2016** bylo poskytování příspěvku rozšířeno na území celé České republiky a současně byl tento nástroj doplněn o příspěvek na přestěhování a skládá se ze dvou vzájemně kombinovatelných příspěvků, a to **příspěvku na dojížděku a příspěvku na přestěhování**, který se začal poskytovat **od ledna 2017**. V **1. pololetí 2017** bylo **příspěvkem na dojížděku** podpořeno **1 621 osob** a **vynaloženo 8 983 tis. Kč** (příspěvek je vyplácen za daný měsíc zpětně), **příspěvek na přestěhování** byl poskytnut **39 osobám** (na tento příspěvek bylo **vynaloženo 1 867 tis. Kč**).
- **Překlenovací příspěvek (PP)** může ÚP ČR poskytnout osobě samostatně výdělečně činné, již byl ÚP ČR poskytnut příspěvek na zřízení SÚPM za účelem výkonu samostatně výdělečné činnosti (SVČ). Poskytování tohoto příspěvku určeného ke krytí provozních nákladů začínajících OSVČ bylo obnoveno

s platností od 1. ledna 2011. Příspěvek je poskytován jednorázově na dobu max. 5 měsíců ve výši 0,25 násobku průměrné mzdy v národním hospodářství za první až třetí čtvrtletí předcházejícího roku. V 1. pololetí 2017 bylo na tento příspěvek **vynaloženo 1 195 tis. Kč** a podpořeno bylo **69 osob**.

- **Příspěvek na zapracování (PZ)** může ÚP ČR poskytnout zaměstnavateli, který přijímá do pracovního poměru uchazeče o zaměstnání, kterému ÚP ČR věnuje zvýšenou péči. Příspěvek lze poskytovat maximálně po dobu 3 měsíců a může činit nejvýše polovinu minimální mzdy na jednu fyzickou osobu, která zapracovává přijatého uchazeče o zaměstnání. V 1. pololetí 2017 probíhalo zapracování **1 osoby**, příspěvek bude vyplacen v září 2017.
- **Příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program** slouží k podpoře zaměstnavatelů, kteří z důvodu přechodu na nový podnikatelský program nemohou zabezpečit pro své zaměstnance práci v rozsahu stanovené týdenní pracovní doby. V 1. pololetí 2017 na tento druh podpory **nebyly zaměstnavateli čerpány žádné finanční prostředky**.
- **Příspěvek v době částečné nezaměstnanosti**, který je součástí systému aktivní politiky zaměstnanosti od 1. října 2015 a ukotven v § 115 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. Uvedený nástroj je nástrojem preventivním pro případ závažných hospodářských výkyvů či živelných pohrom s výrazně negativním dopadem na trh práce. Jeho realizace je podmíněna vydáním prováděcího nařízení vlády, a to až v době, kdy nastanou skutečnosti odůvodňující aktivizaci tohoto opatření.

Podíl vybraných ohrožených skupin na trhu práce na uchazečích zařazených v rámci jednotlivých nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti v 1. pololetí 2017 zobrazuje graf č. 20.

Z grafu je patrné, že na většinu nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti byli v 1. pololetí 2017 zařazováni převážně uchazeči o zaměstnání evidovaní na ÚP ČR **déle než 5 měsíců**. Nejvyšší podíl této kategorie uchazečů o zaměstnání byl zaznamenán u příspěvku na přestěhování (94,9 %), společensky účelných pracovních míst (87,3 %), poradenství (84,0 %) a příspěvku na dojížďku (82,3 %).

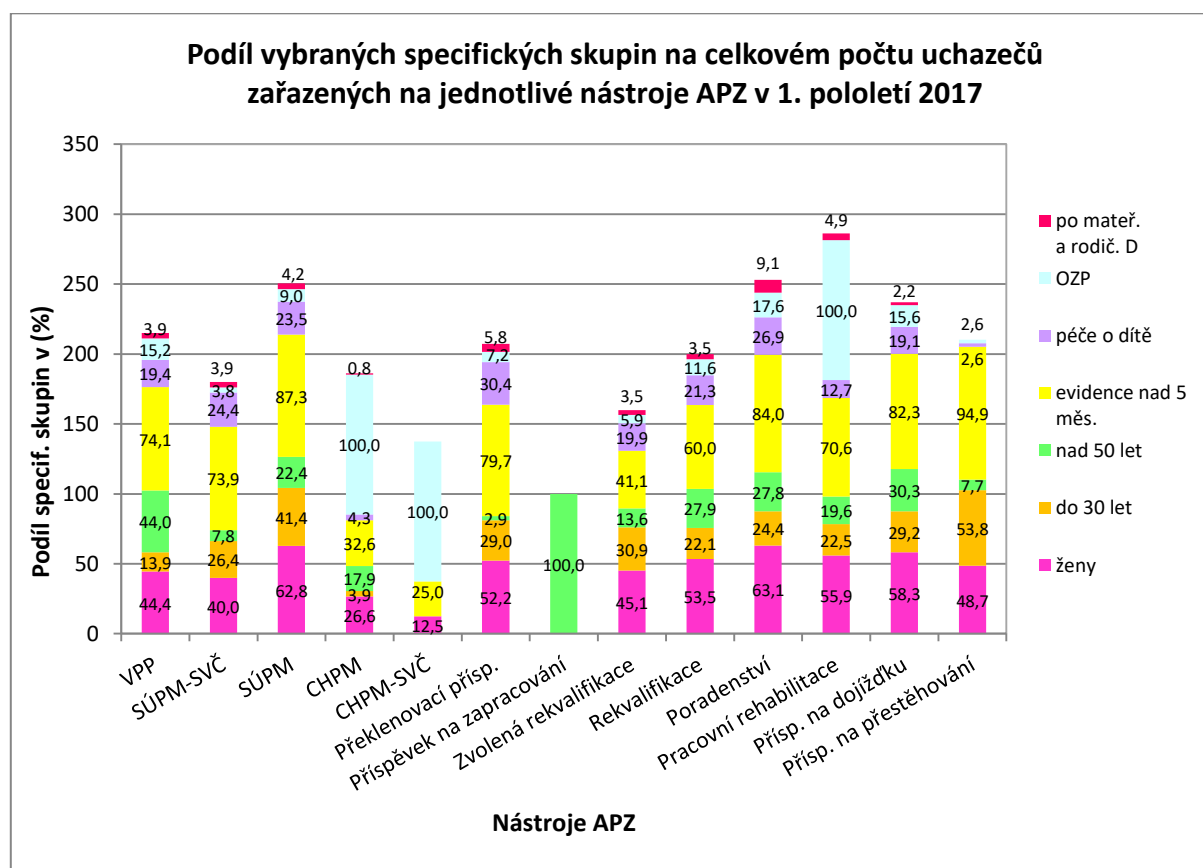
Podíl **osob se zdravotním postižením** byl nejvyšší u nástrojů přímo určených k podpoře zvýšení jejich zaměstnanosti, tj. chráněných pracovních míst, vč. samostatné výdělečné činnosti, a pracovní rehabilitace.

Uchazeči o zaměstnání **mladší 30 let** byli ve sledovaném období nejvíce zastoupeni mezi uchazeči o zaměstnání zařazenými na nástroje příspěvek na přestěhování (53,8 %) a společensky účelná pracovní místa (41,4 %).

Uchazeči o zaměstnání **starší 50 let** měli vysoké zastoupení mezi osobami umístěnými na veřejně prospěšné práce (44,0 %) a uchazeči pobírajícími příspěvek na dojížděku (30,3 %). Příspěvek na zapracování byl poskytnut jedné osobě ve věku nad 50 let (tj. 100,0 %).

Ženy převažovaly mezi uchazeči podporovanými v rámci poradenství (63,1 %), společensky účelných pracovních míst (62,8 %) a příspěvku na dojížděku (58,3 %).

graf č. 20

Pozn.: Uchazeči spadají současně do více skupin, proto je součet podílů u jednotlivých nástrojů APZ vyšší než 100%.

Co se týká kategorie **péče o dítě do 15 let**, nejvyšší podíl mezi uchazeči o zaměstnání zařazených na APZ byl zaznamenán u překlenovacího příspěvku (30,4 %), poradenství (26,9 %) a SÚPM – samostatné výdělečné činnosti (24,4 %).

Kategorie **po mateřské a rodičovské dovolené** má podobně jako kategorie péče o dítě do 15 let nejvyšší zastoupení u nástrojů poradenství (9,1 %) a překlenovací příspěvek (5,8 %).

Projekty zaměřené na podporu dlouhodobě evidovaných osob na ÚP ČR v rámci OPZ

Úřad práce ČR (ÚP ČR) realizuje prostřednictvím svých krajských poboček celkem 7 projektů přímého přidělení, kdy hlavním cílem těchto projektů (viz níže) je zvýšit zaměstnanost a zaměstnatelnost dlouhodobě evidovaných osob prostřednictvím komplexní nabídky opatření. Realizace těchto projektů, resp. naplnění jejich cílů, je kontrolováno ze strany Generálního ředitelství Úřadu práce (GŘ ÚP ČR).

Směr práce ve Středočeském kraji 2

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000015

Realizace projektu: 1. 1. 2016–31. 12. 2019

Cílová skupina: uchazeči o zaměstnání, kteří jsou vedeni v evidenci ÚP ČR nepřetržitě déle než 5 měsíců s důrazem na osoby s dobou evidence nad 12 měsíců nebo v součtu 12 měsíců v posledních dvou letech.

Rozpočet projektu: 39 841 581,- Kč

Popis projektu: Zvýšení flexibility, motivace a získání či prohloubení dovedností formou rekvalifikace, zprostředkování zaměstnání SÚPM, odstranění překážek účasti v projektu poskytnutím přímé podpory, aby se zvýšila zaměstnatelnost účastníka a ten našel trvalé zaměstnání během, nebo krátce po své účasti v projektu.

Nová šance na Vysočině

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000016

Realizace projektu: 1. 12. 2015–31. 12. 2018

Cílová skupina: Dlouhodobě a opakovaně evidovaní uchazeči o zaměstnání (nad 12 měsíců).

Rozpočet projektu: 25 987 344,- Kč

Popis projektu: Problematika dlouhodobě a opakovaně nezaměstnaných v Kraji Vysočina. Mezi klíčové aktivity projektu patří zprostředkování zaměstnání, poradenské a informační činnosti a programy, bilanční a pracovní diagnostika, rekvalifikace, rozvoj základních

kompetencí za účelem snazšího uplatnění na trhu práce, podpora aktivit k získání pracovních návyků, doprovodná opatření umožňující začlenění na trh práce, motivační aktivity.

Nová šance ve Zlínském kraji

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000023

Realizace projektu: 1. 2. 2016–31. 1. 2020

Cílová skupina: Uchazeči o zaměstnání v evidenci déle než 5 měsíců, s důrazem na osoby s dobou evidence na ÚP ČR nad 12 měsíců.

Rozpočet projektu: 63 090 389,- Kč

Popis projektu: Prostřednictvím aktivit projektu dojde k získání, obnově, doplnění nebo rozšíření znalostí a dovedností u cílové skupiny, což bude mít za výsledek zvýšení jejich zaměstnatelnosti. Snahou projektu je znovuzařazení účastníků do pracovního procesu. Mezi klíčové aktivity projektu patří bilanční diagnostika, rekvalifikace (klasické i zvolené), odborná jazyková výuka, práce na zkoušku a SÚPM.

Prostupné zaměstnávání v Olomouckém kraji

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000032

Realizace projektu: 1. 2. 2016–28. 2. 2019

Cílová skupina: Uchazeči o zaměstnání, kteří jsou evidováni v evidenci uchazečů o zaměstnání ÚP ČR déle než 12 měsíců nebo jejichž evidence na ÚP ČR je za období posledních třech let delší než 12 měsíců souhrnně, a současně vykazují alespoň 3 znaky sociálního vyloučení.

Rozpočet projektu: 50 895 388,- Kč

Popis projektu: Předmětem projektu je pomoc uchazečům o zaměstnání s dlouhodobou evidencí, kteří vykazují znaky sociálního vyloučení.

Práce a život v Jihočeském kraji

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000034

Realizace projektu: 1. 12. 2015–30. 6. 2020

Cílová skupina: Uchazeči o zaměstnání, kteří jsou v evidenci ÚP ČR 12 a více měsíců nepřetržitě a dále také uchazeči, kteří jsou v opakovaných evidencích, z nichž ta aktuální živá evidence je v délce 5 a více měsíců. Zájemci o zaměstnání, původně uchazeči o zaměstnání, kteří plnili aktivity projektu, a v průběhu postupování aktivitami se jim podařilo získat zaměstnání, ale aktivitu chtějí dokončit.

Rozpočet projektu: 44 800 776,- Kč

Popis projektu: Rozvoj klíčových kompetencí, měkkých dovedností a podpora motivace pro nastartování schopnosti a vůle pokusit se vrátit do pracovního režimu, doplnit či změnit svoji kvalifikaci a vstoupit aktivně na pracovní trh, poradenský program, rekvalifikace, individuální poradenství, umísťování na pracovní místa, podpora zahájení podnikání, doprovodná opatření.

Společně to dokážeme v Ústeckém kraji

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000040

Realizace projektu: 1. 4. 2016–31. 3. 2019

Cílová skupina: Dlouhodobě evidovaní uchazeči o zaměstnání s nízkou kvalifikací, trpící sociálním vyloučením.

Rozpočet projektu: 153 403 400,- Kč

Popis projektu: Projekt je zaměřen na uchazeče o zaměstnání evidovaných na ÚP ČR, kteří jsou ohroženi sociální exkluzí a bydlí v sociálně vyloučených lokalitách Ústeckého kraje. Tato cílová skupina se významně podílí na celkové nezaměstnanosti v Ústeckém kraji. Projekt těmto osobám nabídne řadu aktivit (zprostředkování zaměstnání, poradenské a motivační aktivity, bilanční a pracovní diagnostika, rekvalifikace).

Zpět do práce v Libereckém kraji

Reg. číslo: CZ.03.1.48/0.0/0.0/15_010/0000045

Realizace projektu: 1. 1. 2016–31. 12. 2020

Cílová skupina: Uchazeči o zaměstnání, kteří jsou v evidenci ÚP ČR déle než 5 měsíců s důrazem na osoby s dobou evidence nad 12 měsíců

nebo v součtu 12 měsíců v posledních dvou letech jako uchazeči o zaměstnání.

Rozpočet projektu: 22 500 000,- Kč

Popis projektu: Komplexní činnost s účastníky projektu zaměřená k jejich návratu na trh práce.

Informace o dalších opatřeních APZ realizovaných na úrovni MPSV i na ÚP ČR (systém investičních pobídek, další projekty zaměstnanosti podporované Evropským sociálním fondem) jsou uvedeny samostatně v následujících kapitolách 4. a 5.

4. Systém investičních pobídek

Investiční pobídky jsou jedním z nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti a jsou zaměstnavatelům poskytovány Generálním ředitelstvím Úřadu práce ČR (dále jen „GŘ ÚP ČR“) na základě zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách, ve znění pozdějších předpisů, a na základě zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. GŘ ÚP ČR poskytuje dvě formy investičních pobídek, tj. hmotnou podporu **na vytváření nových pracovních míst** a hmotnou podporu **rekvalifikace nebo školení nových zaměstnanců**.

V **1. pololetí 2017** poskytlo GŘ ÚP ČR **hmotnou podporu v rámci investičních pobídek čtyřem zaměstnavatelům ve zpracovatelském průmyslu v celkové hodnotě 57 000 tis. Kč.**

Na základě Dohody o hmotné podpoře na vytváření nových pracovních míst v rámci investičních pobídek byla hmotně podpořena **vytvořená nová pracovní místa pro 285 nových zaměstnanců**.

Z hlediska regionálního rozložení této hmotné podpory v rámci investičních pobídek byl podpořen **Ústecký kraj (75,4 %)** a **Moravskoslezský kraj (24,6 %)**.

Podrobnější údaje k uvedenému textu jsou uvedeny v tabulce přílohy č. 18 a přílohy č. 19.

5. Projekty financované z prostředků Evropského sociálního fondu

Významným zdrojem finančních prostředků na aktivity služeb zaměstnanosti je Evropský sociální fond (ESF).

V roce 2017 postupovala realizace projektů v rámci **Operačního programu Zaměstnanost (OPZ) pro programové období 2014–2020**.¹¹

Tato část si neklade za cíl popsat všechny realizované projekty, její součástí jsou ty, které mají vazbu na prostředky vyčleněné na politiku zaměstnanosti a jejichž cílem je zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti pracovní síly. Oblasti zaměstnanosti se týkají především prioritní osy a investiční priority podrobněji popsané v následujícím textu.

➤ **Prioritní osa 1 OPZ - Podpora zaměstnanosti a adaptability pracovní síly**

- **Investiční priorita 1.1 – Přístup k zaměstnání pro osoby hledající zaměstnání a neaktivní osoby, včetně dlouhodobě nezaměstnaných a osob vzdálených trhu práce, také prostřednictvím místních iniciativ na podporu zaměstnanosti a mobility pracovníků**

V investiční prioritě 1.1 OPZ, která je zaměřena na zvýšení zaměstnanosti, byla v roce 2015 vyhlášena výzva č. 03_15_001, ve které byl předložen pouze jediný projekt „**Nové pracovní příležitosti (NoPP)**“, jehož doba realizace je od 1. 4. 2015 do 31. 3. 2017 a rozpočet činí 4,011 mld. Kč, což je stejný objem jako alokace výzvy. Tento projekt navazuje na projekt „Vzdělávejte se pro růst! – pracovní příležitosti“ realizovaný v OP LZZ a je zaměřen na realizaci dvou nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, a to **společensky účelných pracovních míst vyhrazených a veřejně prospěšných prací**. Díky svým flexibilním dohodám byl jedním ze stěžejních nástrojů přesného dočerpání alokace OP LZZ. V rámci projektu bylo k 30. 6. 2017 vyčerpáno a schváleno 3,4 mld. Kč a podpořeno více než 30 tis. osob.

Dále byla v roce 2015 vyhlášena výzva č. 03_15_121, ve které byly předloženy projekty „**Nové pracovní příležitosti - veřejně prospěšné práce (NoPP – VPP)**“ a „**Nové pracovní příležitosti – společensky účelná pracovní místa vyhrazená**

¹¹ Podrobné informace o **OP Zaměstnanost** viz odkaz https://www.esfcr.cz/detail-clanku/-/asset_publisher/BBFAoaudKGfE/content/op-zamestnanost-2014-2020.

(NoPP – SÚPM)“. Oba projekty jsou realizovány od 1. 9. 2015 do 30. 6. 2018 a jsou zaměřeny na jednotlivé nástroje aktivní politiky zaměstnanosti. Alokace na NoPP – VPP byla navýšena na 3 262 500 tis. Kč a na NoPP – SÚPM činí 2 721 500 tis. Kč. V projektu NoPP – VPP bylo k 30. 6. 2017 vyčerpáno 970 mil. Kč a podpořeno více než 13 000 osob. V projektu NoPP – SÚPM bylo k 30. 6. 2017 vyčerpáno 1,5 mld. Kč a podpořeno více než 17 000 osob.

Dále byl v rámci výzvy 03_15_121 schválen v roce 2016 projekt **„Vzdělávání a dovednosti pro trh práce II“**, který je zaměřen na **poradenské činnosti a rekvalifikace** a který navazuje na projekt „Vzdělávání a dovednosti pro trh práce“ realizovaný v rámci OP LZZ. Doba realizace projektu je od 1. 1. 2016 do 30. 9. 2020 a rozpočet projektu činí 1,050 mld. Kč.

V roce 2015 byla také vyhlášena výzva č. 03_15_123, ve které byly v roce 2016 schváleny 4 projekty Fondu dalšího vzdělávání, a to **„Prohlubování kompetencí pro zvýšení zaměstnatelnosti I“** s rozpočtem ve výši 93 540 504 Kč, **„Podpora začleňování cizích státních příslušníků na trh práce“** s rozpočtem ve výši 29 599 513 Kč, **„Vzdělávání praxí pro zvýšení zaměstnatelnosti“** s rozpočtem ve výši 155 306 353 Kč a **„Cesta k uplatnění na trhu práce“** s rozpočtem ve výši 267 300 896 Kč. V roce 2017 byl dále schválen projekt Fondu dalšího vzdělávání, a to **„Prohlubování kompetencí pro zvýšení zaměstnatelnosti II“** s rozpočtem ve výši 101 151 344 Kč. Ve výzvě 03_15_123 bylo k 30. 6. 2017 vyčerpáno (dle schválených žádostí o platbu) celkem 48,1 mil. Kč.

Na základě dobrých zkušeností s realizací **regionálních individuálních projektů** v OP LZZ byly vyhlášeny výzvy v rámci OPZ, které ÚP ČR, resp. jeho krajským pobočkám, umožňují navázat realizací regionálních projektů i v rámci OPZ. Jedná se o tyto **výzvy pro ÚP ČR**:

- výzva č. 03_15_004 v IP 1.1 (**Záruky pro mladé**), v rámci které bylo předloženo a schváleno **11 projektů** v celkové výši cca 933 mil. Kč. Realizace těchto projektů však byla zahájena až v 1. pololetí 2016 a plánované ukončení je v roce 2019. Jedná se o projekty, které navazují na úspěšné projekty Odborná praxe pro mladé do 30 let realizované v OP LZZ. Alokace na tuto výzvu je 1 mld. Kč, poslední 2 projekty budou předloženy v roce 2018. Hlavním cílem těchto projektů je podpora aktivit k získání pracovních návyků a zkušeností, dalšími podporovanými aktivitami jsou poradenství, zprostředkování zaměstnání, rekvalifikace, mentoring na pracovišti. K 30. 6. 2017 bylo vyčerpáno (dle schválených žádostí o platbu) cca 70 mil. Kč.

- výzva č. 03_15_010 v IP 1.1 (**regionální individuální projekty**), kde bylo předloženo a schváleno celkem 41 projektů, ke konci roku 2016 však byly 4 projekty předčasně ukončeny ze strany příjemce, takže v realizaci je **37 projektů** v celkové výši cca 1,6 mld. Kč. Realizace projektů byla rovněž zahájena v 1. pololetí 2016 a plánované ukončení realizace některých projektů je v roce 2021. Tyto projekty jsou zaměřeny především na zvýšení zaměstnanosti podpořených osob, zejména starších, nízkokvalifikovaných, dlouhodobě nezaměstnaných, se zdravotním postižením či jinak znevýhodněných. K 30. 6. 2017 bylo vyčerpáno (dle schválených žádostí o platbu) cca 79,1 mil. Kč.

Další výzvy pro ÚP ČR byly vyhlášeny v rámci **investičních priorit 1.4.1 a 1.5**, viz subkapitoly „Investiční priorita 1.4“ a „Investiční priorita 1.5“.

V 1. pololetí 2017 pokračovala administrace **soutěžních (otevřených) výzev** pro projekty ze strany neziskových, vzdělávacích a poradenských organizací na podporu zaměstnanosti zejména **osob starších, nízkokvalifikovaných, dlouhodobě nezaměstnaných, osob se zdravotním postižením a jinak znevýhodněných**. Nejčastějšími aktivitami v těchto projektech jsou motivační kurzy, diagnostiky, vzdělávací kurzy a rekvalifikace, poradenství, odborné praxe, místa na zkoušku, zprostředkování zaměstnání a podpora pracovních míst, nejčastěji s čerpáním mzdových příspěvků. Realizovány jsou projekty regionálního i nadregionálního charakteru, v části projektů probíhá realizace ve spolupráci s partnerskými organizacemi. Nejčastějšími žadateli a příjemci v soutěžních projektech jsou neziskové organizace (občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, církevní organizace) a vzdělávací organizace, v menší míře pak školy a obce.

Ve výzvě č. 03_15_040 probíhala realizace celkem 61 projektů o objemu 274,5 mil. Kč, ve kterých byly předloženy a z velké části schváleny první zprávy o realizaci.

V březnu 2016 byly vyhlášeny i dvě průběžné výzvy k předkládání soutěžních projektů pro **Integrované územní investice (ITI)** a **Integrovaný plán rozvoje území (IPRÚ)**. Po téměř celý rok 2016 probíhalo hodnocení integrovaných strategií, na které navázalo připomínkování a následné vyhlášení výzev nositelů, příjem prvních žádostí o podporu nastal až na počátku roku 2017. Za první pololetí roku 2017 bylo předloženo celkem 12 projektových žádostí – 6 do ITI a stejný počet do IPRÚ.

V 5 případech (1x ITI a 4x IPRÚ) se podařilo zdárně absolvovat všechny fáze hodnocení a vydat právní akty v souhrnné výši 56,2 mil. Kč. Tyto projekty lokalizované na Ústecko a Liberecko brzy vstoupí do realizace. Hodnocení dalších 5 projektů stále ještě probíhá a zbylé dvě žádosti byly staženy.

Ve výzvě č. 03_16_055 pro **regionální projekty paktů zaměstnanosti v partnerství s Úřadem práce ČR** za účelem posílení regionální spolupráce místních aktérů na trhu práce při poskytování **podpory znevýhodněným skupinám uchazečů a zájemců o zaměstnání a neaktivním osobám** probíhala realizace 12 projektů o objemu 107,3 mil. Kč, projekty zahajovaly realizaci na přelomu roku 2016 a 2017.

Ve výzvě č. 03_16_053 pro projekty **ze strany neziskových organizací a obcí** na podporu zaměstnanosti **cílových skupin zvláště znevýhodněných na trhu práce** (osob s kumulacemi hendikepů, imigrantů a azylantů, osob nezaměstnaných déle než 12 měsíců, národnostních menšin, osob opouštějících zařízení institucionální výchovy či výkonu trestu odnětí svobody, osob závislých na návykových látkách) zahájilo v průběhu 1. pololetí 2017 realizaci 43 projektů (z celkových 45 projektů o objemu 187,3 mil. Kč).

V listopadu 2016 byla vyhlášena další výzva č. 03_16_068. Na základě výsledků předchozích výzev bylo přistoupeno k rozdělení celkové alokace výzvy ve výši 300 mil. Kč do čtyř dílčích alokací dle cílových skupin: A) 50 mil. Kč na skupinu osob tzv. **NEETS** (osoby mladší 30 let, kteří nejsou v zaměstnání, ve vzdělávání nebo v profesní přípravě a s dalšími charakteristikami dle textu výzvy), B) 50 mil. Kč na **národnostní menšiny**, C) 100 mil. Kč na **osoby dlouhodobě nezaměstnané** a D) 100 mil. Kč na **osoby s kumulacemi hendikepů**. Výzva byla uzavřena 15. března 2017 a bylo do ní předloženo 187 žádostí o podporu. V rámci výběrového procesu bylo doporučeno k realizaci 71 projektů v celkové výši 291 mil. Kč. Projekty zahájí realizaci v průběhu druhého pololetí 2017.

- **Investiční priorita 1.2 – Rovnost žen a mužů ve všech oblastech, a to i pokud jde o přístup k zaměstnání a kariérní postup, sladění pracovního a soukromého života a podpora stejné odměny za stejnou práci**

V rámci oblasti podpory **1.2 Rovnost žen a mužů** bylo od spuštění OPZ do konce června 2017 vyhlášeno 18 výzev. Specifickým cílem všech výzev

vyhlášených v IP 1.2 je **snížit rozdíly v postavení žen a mužů na trhu práce**. Ve třinácti výzvách probíhala v 1. pololetí 2017 realizace projektů. Projekty ze zbývajících pěti výzev předkládány a procházely hodnotícím a výběrovým procesem.

V procesu **realizace** byly v **1. pololetí 2017** projekty z následujících výzev:

- ***Podpora služeb péče o děti 1. stupně základních škol v době mimo školní vyučování mimo hl. m. Prahu (013) a Podpora služeb péče o děti 1. stupně základních škol v době mimo školní vyučování v Praze (014)***

Výzvy nabídly možnost budování zařízení, která rodičům dětí 1. stupně základní školy umožní **sladit pracovní rytmus s péčí o děti**. Mezi podporované aktivity patří zakládání a provozování zařízení, která doplňují chybějící kapacitu stávajících institucionálních forem tohoto typu (školní družiny, kluby), s dobou provozu odpovídající potřebám rodičů (oproti současné nabídce družin též v časných ranních hodinách a až do pozdního odpoledne); skupinová doprava do/ze školy zejména ve venkovských či příměstských regionech s komplikovanou dopravní obslužností (školní autobusy); zajištění doprovodu dětí na kroužky a zájmové aktivity a příměstské tábory v době školních prázdnin (tj. nepobytové).

Do výzvy 013 bylo podáno celkem 475 projektových žádostí. Podpořeno bylo **70 projektů**. Právní akty byly podepsány v celkové hodnotě 176 248 720 Kč.

Do výzvy 014 bylo podáno celkem 54 projektových žádostí. K realizaci bylo doporučeno **13 projektů**. Celkem byly uzavřeny právní akty v hodnotě 22 954 173 Kč.

- ***Podpora vybudování a provozu zařízení péče o děti předškolního věku pro podniky i veřejnost mimo hl. m. Prahu (035) a Podpora vybudování a provozu zařízení péče o děti předškolního věku pro podniky i veřejnost v hl. m. Praze (036)***

Výzvy podporují vznik a provoz zařízení poskytujících pravidelnou péči o dítě od narození, resp. od 1 či 3 let věku, do zahájení povinné školní docházky za účelem **zapojení rodičů do pracovního procesu**. Služba hlídání a péče o dítě je

poskytována v kolektivu dětí mimo domácnost dítěte. Obsahem služby hlídání a péče o dítě je zajištění potřeb dítěte a výchova, rozvoj schopností a kulturních i hygienických návyků dítěte. Podporována jsou zařízení péče o děti pro zaměstnance i pro veřejnost.

Ve výzvě 035 bylo celkem podáno 400 žádostí, 353 žádostí bylo podpořeno. Celkové uznatelné náklady na podpořené žádosti činí 1 096 096 888 Kč. Kapacita podpořených zařízení je **4 829 míst**. Bylo podpořeno 193 zcela nových zařízení, 36 transformovaných zařízení a 124 zařízení, která již splňovala hygienické požadavky na provoz. U všech zařízení bude podpořeno 24 měsíců provozu.

Ve výzvě 036 bylo celkem podáno 69 žádostí, 61 žádostí bylo podpořeno. Celkové uznatelné náklady na podpořené žádosti činí 203 654 905 Kč. Kapacita podpořených zařízení je **943 míst**. Bylo podpořeno 18 zcela nových zařízení, 14 transformovaných zařízení a 29 zařízení, která již splňovala hygienické požadavky na provoz. U všech zařízení bude podpořeno 24 měsíců provozu.

- Systémové projekty na podporu rovnosti žen a mužů (009)

Ve výzvě je realizováno následujících 5 projektů.

Projekt „**Podpora implementace dětských skupin**“ je realizovaný MPSV. Projekt byl zahájen 1. 1. 2016, délka realizace je 36 měsíců a rozpočet činí 59 113 135 Kč. V rámci projektu bude podpořeno vybudování a provoz dětských skupin prostřednictvím poskytnutí komplexního poradenství a metodické podpory poskytovatelů dětských skupin s cílem vytvořit síť poskytovatelů a zvýšit dostupnost služeb péče o děti v dětské skupině a dále vytvoření systému kvality dětských skupin s cílem zvýšit jejich kvalitu.

Projekt „**Rovnost žen a mužů na trhu práce se zaměřením na (ne)rovné odměňování žen a mužů**“ je dalším ze systémových projektů realizovaných MPSV. Hlavním cílem projektu je zahájit proces snižování rozdílu v odměňování žen a mužů v ČR, propojit hlavní aktéry/ky tohoto jevu za účelem změnit současnou neuspokojivou situaci, zvýšit povědomí o problému a o jeho komplexnosti a navrhnout a v praxi ověřit inovativní nástroje a přístupy k řešení dané problematiky. Zastřešující klíčovou aktivitou projektu bude tvorba strategického dokumentu na vládní úrovni tzv. Akční plán pro snižování rozdílu pro snižování rozdílu

v odměňování žen a mužů v ČR. Projekt byl zahájen 1. 1. 2016, délka realizace je 60 měsíců a rozpočet činí 84 900 109 Kč.

Realizátorem projektu „**Podpora implementace služby péče o děti od šesti měsíců do čtyř let v tzv. mikrojeslích a pilotní ověření služby**“ je MPSV. Projekt se prostřednictvím podpory mikrojeslí a pilotního ověření nové veřejné služby péče o nejmenší děti v mikrojeslích zaměřuje na zlepšení nabídky cenově dostupných a kvalitních zařízení a služeb péče o děti za účelem zvýšení zaměstnanosti rodičů s malými dětmi, specificky žen, a usnadnění slučitelnosti pracovního a soukromého života. Prostřednictvím projektu by rovněž mělo dojít k podpoře vzdělávání za účelem zvýšení kvality a odbornosti pečujících osob. Projekt byl zahájen 1. 1. 2016, délka realizace je 36 měsíců a rozpočet činí 15 640 680 Kč. V rámci projektu byla v červenci 2017 rezortní radě předložena žádost o podstatnou změnu projektu (prodloužení projektu o dalších 24 měsíců).

Projekt „**Implementace Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014-2020 a související aktivity**“ je realizovaný Úřadem vlády ČR. Projekt se zaměří na řešení nerovností žen a mužů v ČR. K tomu by mělo dojít prostřednictvím systémového nastavení genderové agendy, zejména implementací Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v ČR a dalších dokumentů. Projekt by měl zlepšit institucionální zabezpečení rovnosti žen a mužů na úrovni vlády a prosazování gender mainstreamingu například lepším sběrem statistických dat či implementací standardu genderového auditu. Projekt prohloubí gender agendu směrem k EU, OSN a dalším mezinárodním organizacím. Projekt byl zahájen 1. 2. 2016, délka realizace je 59 měsíců a rozpočet činí 43 901 297 Kč.

Hlavním cílem projektu „**Koordinace opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života na úrovni krajů**“ je zlepšit koordinaci místních a celostátních politik na podporu rodin, a tím podpořit či vytvořit na regionální (lokální) úrovni příznivé podmínky pro fungování rodin. Během realizace projektu bude vytvořen základ systémového uchopení rodinné politiky na krajské, případně obecní úrovni a bude posílena spolupráce mezi MPSV a kraji či obcemi v této oblasti. Snahou projektu je zaměřit systematickou pozornost na potřeby rodin při plánování aktivit krajů. Příjemcem je MPSV. Předpokládaná realizace projektu bude probíhat od 1. 1. 2017 do 31. 12. 2019, předpokládaný rozpočet projektu je 87 339 492 Kč.

- ***Soutěžní projekty na podporu rovnosti žen a mužů v ČR mimo hl. město Prahu (061) a Soutěžní projekty na podporu rovnosti žen a mužů v hl. městě Praze (062)***

Výzvy 061 a 062 podporují **aktivity v oblastech**: komplexní podpora vedoucích ke zlepšení postavení na trhu práce žen ve věku 55 a více let, žen ohrožených na trhu práce a osob pečujících o malé děti či jiné závislé osoby; podpora opatření vedoucích k odstranění projevů diskriminace na trhu práce na základě pohlaví a podpora aktivit vedoucích k vyššímu zapojení mužů do péče o děti a další závislé osoby.

Do výzvy 061 bylo podáno celkem 412 projektových žádostí. Celkový finanční objem předložených žádostí o podporu byl 1 408 539 011 Kč. Podpořeno bylo **101 projektů** s celkovým rozpočtem 351 098 519 Kč.

Do výzvy 062 bylo podáno celkem 75 projektových žádostí s celkovým finančním objemem 234 326 930 Kč. Podpořeno bylo **10 projektů** s celkovým rozpočtem 33 210 598 Kč.

- ***Pilotní ověření péče o nejmenší děti v mikrojeslích v ČR (mimo hl. m. Prahu) (126) a Pilotní ověření péče o nejmenší děti v mikrojeslích v Praze (127)***

Výzvy 126 a 127 nabízí možnost budování a provoz mikrojeslí, tj. zařízení péče o děti ve věku od 6 měsíců do 4 let, s kapacitou 4 děti. Mikrojesle umožní rodičům sladit pracovní rytmus s péčí o děti a současně přináší pracovní uplatnění pro pečující osoby v těchto zařízeních. Výzvy podporují aktivity: vybudování a provozování mikrojeslí, vzdělávání pečující osoby v mikrojeslích a spolupráci na pilotním ověření služby mikrojeslí s MPSV v projektu „Podpora implementace služby péče o děti od šesti měsíců do čtyř let v tzv. mikrojeslích a pilotní ověření služby“.

Ve výzvě 126 bylo podáno 105 projektových žádostí. Jednání výběrové komise u výzvy 126 proběhlo ve dnech 14.–15. 9. 2016. Výběrová komise doporučila k financování 50 projektů v celkové výši 86 359 314 Kč. Alokace výzvy 126 byla v listopadu 2016 navýšena na 121 719 996 Kč.

Ve výzvě 127 bylo předloženo 7 projektových žádostí, všech 7 projektů bylo podpořeno. Celková výše podpořených projektů ve výzvě 127 činí 13 169 867 Kč.

- **Implementace Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014 – 2020 (méně rozvinuté regiony) (027) a Implementace Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014 – 2020 Praha (028)**

Finanční alokace výzvy 027 činí 130 mil. Kč, výzvy 028 činí 170 mil. Kč. Výzvy jsou zaměřeny na podporu orgánů veřejné správy při přijímání opatření vyplývající z Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014–2020. Tato opatření mohou být směřována jak na věcnou agendu, kterou má daná instituce v gesci, tak na její vlastní fungování z hlediska personálního a organizačního.

Příjem projektových žádostí probíhal od 10. 9. 2015 do 31. 12. 2016. Do Výzvy 27 bylo předloženo 31 projektových žádostí, celkový finanční objem předložených žádostí o podporu činil 92 731 666 Kč. 15 projektů bylo finančně podpořeno, uzavřeny byly právní akty v celkové hodnotě 52 530 370 Kč. Ve výzvě 28 bylo předloženo 21 projektových žádostí, podpořeno bylo 11 projektů v celkové výši 60 322 756 Kč.

- **Realizace genderových auditů u zaměstnavatelů – méně rozvinuté regiony (050), Praha (051)**

Podporovanou aktivitou výzev 050 a 051 je realizace genderového auditu u zaměstnavatele s alespoň deseti zaměstnanci (myšleno v přepočtu na celé úvazky v okamžiku uzavření smlouvy o provedení auditu). Audit musí odpovídat standardu genderového auditu vydanému Úřadem vlády. Výstupem projektu bude závěrečná zpráva odpovídající požadavkům uvedeného standardu za každý provedený audit v rámci projektu.

Finanční alokace výzvy 051 činí 4,5 mil. Kč, u výzvy 050 je to 27,0 mil. Kč. Příjem projektových žádostí byl zahájen 10. 9. 2016, žádosti bylo možné předkládat do 30. 12. 2016.

Do výzvy 050 bylo předloženo 23 projektových žádostí. Podpořeno bylo 22 projektových žádostí v celkové výši 22 944 451 Kč. Do výzvy 051 bylo předloženo 5 projektových žádostí, všechny projektové žádosti byly podpořeny v celkové výši 4 803 491 Kč.

- ***Podpora vzniku a provozu dětských skupin pro podniky a veřejnost mimo hl. m. Prahu (132)***

Výzva platila od 30. 11. 2016. Příjem žádostí o podporu byl zahájen 1. 2. 2017. Finanční alokace výzvy činila 350 mil. Kč. V dubnu 2017 byla alokace výzvy navýšena na 927 879 631 Kč tak, aby mohly být podpořeny všechny obdržené žádosti, které zároveň úspěšně prošly procesem formálního hodnocení a hodnocení přijatelnosti.

Výzva podporuje vznik a následný provoz dětských skupin za účelem zapojení rodičů do pracovního procesu. Služba hlídání a péče o dítě je poskytována v kolektivu dětí mimo domácnost dítěte. Obsahem služby hlídání a péče o dítě je zajištění potřeb dítěte a výchova, rozvoj schopností a kulturních i hygienických návyků dítěte.

Podporována budou zařízení péče o děti pro zaměstnance i pro veřejnost.

V 1. pololetí 2017 byly vyhlášeny následující 4 výzvy.

- ***Podpora zařízení péče o děti na 1. stupni základních škol v době mimo školní vyučování mimo hl. město Prahu (077) a Podpora zařízení péče o děti na 1. stupni základních škol v době mimo školní vyučování v hl. městě Praze (078)***

Výzvy podporují zařízení péče o děti na 1. stupni základních škol v době mimo školní vyučování, která rodičům dětí 1. stupně základní školy umožní sladit pracovní rytmus s péčí o děti. Podpora v rámci této výzvy je určena pouze pro podporu zařízení péče o děti mimo režim vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání.

Výzvy byly vyhlášeny dne 29. 5. 2017, příjem žádostí o podporu bude ukončen 29. 9. 2017. Finanční alokace výzvy 077 je 258 mil. Kč, u výzvy 078 činí alokace 34 mil. Kč.

- ***Implementace doporučení genderového auditu u zaměstnavatelů mimo Prahu (130) a Implementace doporučení genderového auditu u zaměstnavatelů v Praze (131)***

Výzvy podporují aktivity směřující k zavádění opatření vedoucích ke zlepšení podmínek pro uplatňování rovných příležitostí žen a mužů a sladování pracovního

a rodinného života u zaměstnavatelů. Zaváděná opatření vychází z výstupů provedeného genderového auditu (v rámci výzev 50 a 51, nebo vlastního auditu odpovídajícího standardu provedeného v posledních 3 letech).

Příjem žádostí o podporu byl zahájen 20. 4. 2017, ukončen bude 21. 12. 2018. Finanční alokace výzvy 130 činí 180 mil. Kč, u výzvy 131 je finanční alokace 30 mil. Kč.

- **Investiční priorita 1.3 - Pomoc pracovníkům, podnikům a podnikatelům přizpůsobovat se změnám**

V investiční prioritě 1.3 byly v první polovině 2017 realizovány projekty v šesti výzvách. Specifickým cílem všech výzev bylo zvýšit odbornou úroveň znalostí, dovedností a kompetencí pracovníků a soulad kvalifikační úrovně pracovní síly s požadavky trhu práce. Druhým specifickým cílem u většiny výzev bylo také zvýšit adaptabilitu starší pracovníků.

V rámci výzvy č. 002 „**Budování kapacit sociálních partnerů**“ bylo realizováno celkem 12 projektů. Příjemci byli sociální partneři definováni Radou hospodářské a sociální dohody ČR, organizace zaměstnavatelů (Svaz průmyslu a dopravy ČR, Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR, Českomoravská konfederace odborových svazů, Asociace samostatných odborů) a odborové organizace, které mají uzavřenou kolektivní smlouvu vyššího stupně. Projekty byly zaměřeny na posilování sociálního dialogu, rozvoj spolupráce mezi zaměstnavateli a zaměstnanci, rozvoj a podporu spolupráce sociálních partnerů a dalších relevantních subjektů na řešení dlouhodobých problémů v oblasti rozvoje lidských zdrojů na regionální, odvětvové (sektorové) a národní úrovni, a zvyšování povědomí o sociálním dialogu na všech jeho úrovních. Celková alokace projektů je 270 478 206 Kč.

Do konce června 2017 probíhal příjem žádostí o finanční příspěvek v rámci projektu „**Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců II**“ (**POVEZ II**) výzvy č. 022 s rozpočtem 3 499 850 000 Kč, který realizuje Úřad práce ČR. Tento projekt navázal na sérii projektů, jež byly v ČR realizovány od roku 2009 s cílem podpořit odborný rozvoj zaměstnanců. Přímo navázal na projekt "Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců", který se osvědčil jako jeden z nástrojů podpory dalšího

vzdělávání v ČR a posilování konkurenceschopnosti pracovní síly na českém trhu práce. Cílovou skupinou projektu byli zaměstnavatelé ve smyslu § 7 Zákoníku práce, a to prostřednictvím svých zaměstnanců či potenciálně nových zaměstnanců. Cílovou skupinou byly rovněž fyzické osoby – OSVČ a nestátní neziskové organizace. Projekt umožňuje zaměstnavatelům získat příspěvek na vzdělávání zaměstnanců a refundaci jejich mezd po dobu školení. Ke dni 30. 6. 2017 bylo podáno 22 463 žádostí v celkové částce 2 750 049 098 Kč. Nyní je příjem žádostí pozastaven, opětovné spuštění příjmu žádostí je plánováno na září 2017.

V první polovině roku 2017 měli oprávnění žadatelé nadále možnost předkládat své žádosti do **výzvy č. 054 pro organizační složky státu a jimi řízené/zřízené příspěvkové organizace**, které mají ve své působnosti podporu některých specifických oblastí ekonomiky a zároveň jsou vhodnými subjekty k realizaci projektů dalšího vzdělávání zaměstnanců v příslušných oblastech. Jedná se o průběžnou nesoutěžní výzvu pro předem definovaný okruh oprávněných žadatelů/příjemců. Celková finanční alokace této výzvy je 726 387 000 Kč. V rámci výzvy plánuje předložit Česká centrála cestovního ruchu – CzechTourism projekt s názvem „Vzdělávání v cestovním ruchu“; Národní ústav pro vzdělávání projekt „Implementace systému mistrovské zkoušky a mistrovských kvalifikací v ČR“, MPO projekt „Zvýšení odborné úrovně znalostí a dovedností v sektoru stavebnictví prostřednictvím koncepčního vzdělávání“ a MPO ve spolupráci s příspěvkovou organizací CzechInvest projekt „EduTech Transfer“. Žádný z oprávněných žadatelů však dosud projekt nepředložil.

Počátkem roku 2017 začaly své projekty v rámci výzvy č. 044 s názvem **„Podpora zaměstnanců ohrožených propouštěním“** realizovat krajské pobočky ÚP ČR v Jihlavě s vymezenou alokací 50 mil. Kč a v Ostravě s alokací 50 mil. Kč. Projekty byly zaměřené především na poradenské a informační aktivity v oblasti kariérového poradenství, orientaci na trhu práce pro propouštěné zaměstnance, vzdělávací a rekvalifikační programy pro zaměstnance podniků procházejících restrukturalizací nebo končící svoji činnost, vzdělávací programy pro zaměstnance ohrožené propouštěním a podporu zaměstnávání propouštěných zaměstnanců.

V kolové výzvě č. 043 **„Podnikové vzdělávání zaměstnanců“** se zjednodušeným vykazováním výdajů formou jednotkových nákladů na vzdělávání byl v lednu 2017 zahájen proces vydávání právních aktů. Vzhledem k velkému množství kvalitně připravených žádostí v zásobníku projektů byla v dubnu 2017 navýšena

finanční alokace výzvy z původních 1,5 na 2 mld. Kč. V období od ledna do června 2017 se podařilo uzavřít cca 1 000 právních aktů v celkové výši přibližně 1,75 mld. Kč a proces vydávání právních aktů i nadále pokračoval. Ve stejném období někteří příjemci předkládali již první zprávy o realizaci projektu a žádosti o platbu. Byly schváleny a proplaceny výdaje v celkové výši cca 10 mil. Kč.

Na přelomu roku 2016 a 2017 byla ukončena fáze hodnocení přijatelnosti a formálních náležitostí žádostí podaných do výzvy č. 60 s názvem „**Vzdělávání – společná cesta k rozvoji!**“. Doporučeno k financování bylo 75 projektových žádostí a se všemi úspěšnými žadateli byly podepsány právní akty. Od února 2017 byly vypláceny první zálohové platby a příjemci, kterými jsou profesní a podnikatelská sdružení a zastřešující organizace nestátní neziskových organizací, tak mohli začít realizovat vzdělávací projekty určené pro zaměstnance svých členských organizací. Výzva 060 je druhou výzvou s realizací projektů v režimu zjednodušeného vykazování výdajů formou jednotkových nákladů na vzdělávání a celková finanční alokace výzvy je 560,5 mil. Kč.

- **Investiční priorita 1.4 – Modernizace institucí trhu práce, jako jsou veřejné a soukromé služby zaměstnanosti a přispívání k adaptaci na potřeby trhu práce, včetně prostřednictvím opatření pro zlepšení nadnárodní mobility pracovníků a programů mobility a lepší spolupráce mezi institucemi a příslušnými zúčastněnými stranami**

Investiční priorita 1.4 specifický cíl 1, který je zaměřený na zvýšení kapacity, komplexnosti a kvality služeb poskytovaných institucemi veřejných služeb zaměstnanosti, je realizován prostřednictvím dvou výzev. Výzva č. 03_15_011 byla vyhlášena pro předkládání **systemových projektů Úřadu práce ČR**. V rámci této výzvy jsou realizovány nebo připravovány následující projekty.

- „**Efektivní služby zaměstnanosti**“ (**EFES**) – cílem projektu je zefektivnění služeb poskytovaných ÚP ČR prostřednictvím zajištění kvalitního zázemí a podmínek zaměstnancům ÚP ČR a zkvalitnění a posílení přenosu informací a služeb směrem ke klientům a pracovníkům ÚP ČR. Projekt je v realizaci od 1. 2. 2016 s plánovaným ukončením k 31. 8. 2020, rozpočet projektu je 898,4 mil. Kč.

- „**Evropské služby zaměstnanosti II (EURES II)** – záměrem projektu je podpořit mezinárodní evropskou pracovní mobilitu prostřednictvím rozšíření, modernizace a zkvalitnění poskytování služeb EURES v ČR v souvislosti s reformou evropské sítě EURES. Realizace projektu byla zahájena 1. 2. 2016 a je plánována do 30. 9. 2020, rozpočet projektu dosahuje výše 251,9 mil. Kč.
- „**Podpora informačních a poradenských středisek ÚP ČR (PIPS)** – projekt je zaměřen na rozvoj, modernizaci a podporu Informačních středisek pro volbu povolání a změnu zaměstnání ("IPS") za účelem zabezpečení standardizovaných služeb v oblasti kariérového poradenství. Na projekt byl uzavřen právní akt s rozpočtem ve výši 383,8 mil. Kč, realizace projektu byla zahájena k 1. 1. 2017 a předpokládaná doba trvání projektu je 60 měsíců.
- „**Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce (OZP)** – cílem projektu je zabezpečit realizaci standardizovaných služeb v oblasti poradenství pro OZP a jejich současným či potenciálním zaměstnavatelům. Projekt je zaměřen na rozvoj systému práce s OZP při hledání pracovního uplatnění a na podporu zvyšování zaměstnanosti OZP na volném trhu práce prostřednictvím nastavení systému práce s touto ohroženou cílovou skupinou. Fyzická realizace projektu byla zahájena 1. 6. 2017 a předpokládané ukončení projektu je 31. 5. 2021. Na projekt byl uzavřen právní akt s rozpočtem ve výši 241,4 mil. Kč.

Ve výzvě č. 03_15_122, určené pro předkládání **systémových projektů MPSV, VÚPSV a SÚIP**, jsou v současnosti realizovány dva následující projekty (několik dalších plánovaných projektů je ve fázi příprav projektových žádostí).

- „**Vyhodnocování účinnosti a efektivity realizace APZ**“ – hlavním cílem projektu je vypracovat a nastavit komplexní a vnitřně provázaný informační, analytický a monitorovací systém vyhodnocování nástrojů a opatření aktivní politiky zaměstnanosti pro veřejné služby zaměstnanosti, který postihne především dopady implementace jednotlivých nástrojů a opatření na zaměstnanost a zaměstnatelnost účastníků APZ. Příjemcem je Výzkumný ústav práce a sociálních věcí. Na projekt byl uzavřen právní akt s rozpočtem ve výši 45,3 mil. Kč, realizace projektu byla zahájena k 1. 1. 2017.
- „**Predikce trhu práce (Kompas)** – projekt je zaměřen na vytvoření udržitelného systému spolehlivých predikcí a monitoringu trhu práce, který bude propojovat národní a regionální úroveň a jehož výsledky budou reflektovat podstatné dopady

technologických trendů na trh práce a specifika regionálního vývoje. Příjemcem projektu je MPSV, projekt byl schválen s rozpočtem 349 mil. Kč. Realizace projektu byla zahájena 1. 1. 2017, plánované ukončení projektu je k 31. 12. 2020.

Investiční priorita 1.4 specifický cíl 2 OPZ Zvýšení kvality systému dalšího vzdělávání se zaměřuje na předkládání systémových nesoutěžních projektů přímého přidělení na **rozvoj a zavedení plošných opatření v oblasti dalšího vzdělávání v kompetencích resortů MPSV a MŠMT**. Podporováno je provazování systémů uznávání výsledků neformálního vzdělávání a informálního učení, zavádění prvků kvality do vzdělávacího procesu, zpracování analýz a prognóz kvalifikačních potřeb na trhu práce, realizace systémového kariérového poradenství v celoživotní perspektivě a podpora nástrojů pro párování potřeb trhu práce a nabízené pracovní síly.

Pro předkládání **systémových záměrů na rozvoj dalšího vzdělávání** byla vyhlášena výzva č. 03_15_020. Působí zároveň mezi investiční prioritou (dále IP) 1.4.2 OPZ a IP 3.1.5 **Zvýšení kvality vzdělávání a odborné přípravy** včetně posílení jejich relevance pro trh práce **Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání „komplementarita“**, tedy vzájemná doplňkovost opatření obsažených v předkládaných projektech obou resortů. **Cílovou skupinou** jsou **instituce trhu práce a jejich zaměstnanci** (MPSV, Úřad práce ČR, Fond dalšího vzdělávání, Státní úřad inspekce práce) a relevantní aktéři na trhu práce a jejich zaměstnanci.

V rámci této výzvy jsou realizovány nebo připravovány následující projekty.

- **„Rozvoj systémové podpory digitální gramotnosti“** - záměrem projektu je vytvořit pro cílovou skupinu, tj. pro instituce, které se podílejí na naplňování opatření Digitální strategie 2020 a pro aktéry na trhu práce (zaměstnavatelé, sociální partneři a poskytovatelé vzdělávání), systémové prvky podpory, které zvýší efektivitu a dostupnost dalšího vzdělávání v oblasti digitální gramotnosti. Projekt realizuje Fond dalšího vzdělávání s rozpočtem 53,7 mil. Kč a období realizace projektu je 1. 9. 2016–31. 8. 2020.
- **„Technický a informační rozvoj kariérového poradenství jako nástroje dalšího vzdělávání“** - cíle projektu směřují především ke zkvalitnění a usnadnění práce kariérových poradců prostřednictvím vytvoření integrovaného systému JOBHUB, který nabídne všem pracovníkům služeb zaměstnanosti, kariérovým poradcům neveřejné povahy i samotným klientům kariérového

poradenství širokou škálu technické, metodické a informační podpory napříč všemi segmenty trhu práce. Realizátorem projektu je Fond dalšího vzdělávání. Rozpočet projektu je 39,8 mil. Kč a období realizace projektu je 1. 12. 2016–30. 11. 2019.

- **„Vytvoření systému mistrovské zkoušky a mistrovských kvalifikací v ČR“**
- cílem projektu je vytvoření systému mistrovské zkoušky v ČR jako nástroje vzdělávání a uznávání řemeslného mistrovství v jednotlivých oborech a přispět tak ke zlepšení kvality systému dalšího vzdělávání v oblasti řemesel i k zavádění prvků kvality do samotného vzdělávacího procesu. Realizátorem projektu je Národní ústav pro vzdělávání (NÚV). Rozpočet projektu je 109,57 mil. Kč. Po intenzivním jednání o finální podobě právního aktu se zástupci MŠMT a NÚV došlo k dohodě a vytvoření samostatné Smlouvy o zpracování osobních údajů mezi MPSV a NÚV. Období realizace projektu bude probíhat od 1. 11. 2017-31. 10. 2021.
- **„Zvyšování kvality a efektivity systému dalšího vzdělávání ve spolupráci se zaměstnavateli“** – záměrem je přizpůsobení nástrojů dalšího vzdělávání, se zaměřením na rekvalifikace, současným a budoucím požadavkům trhu práce a těsnější zapojení zaměstnavatelů do tohoto projektu. V projektu budou navržena systémová doporučení, jež povedou ke změnám procesů v přípravě, realizaci a vyhodnocení nového nástroje APZ - modularizovaných rekvalifikací, a dále k návrhu legislativních změn týkajících se materiálů k zaměstnanosti a trhu práce. Příjemcem je MPSV, realizace projektu je 1. 10. 2017-31. 12. 2020 a rozpočet projektu je 183,1 mil. Kč.
- **„Rozvoj systému dalšího vzdělávání zaměstnavatelů a zaměstnanců v oblasti digitálních kompetencí“** - cílem projektu je vytvořit systémový nástroj pro podporu rozvoje Digitálních Kompetencí (dále jen „DK“). Projekt vytvoří nástroj Smart Online Systém (dále jen „SOS“) pro podporu dalšího vzdělávání zaměstnavatelů a zaměstnanců v oblasti digitálních kompetencí. SOS, který využije prostředí DigiPortálu vznikající v projektu Rozvoj systémové podpory digitální gramotnosti, se bude skládat ze 4 součástí: DK – SOS, Q – SOS (autoevaluační nástroj), MET – SOS (metodická doporučení), EDU – SOS (vzdělávací programy), které představují online nástroje umožňující pružně reagovat na změny v digitálních technologiích a přizpůsobovat se jim. Žadatelem

projektu je Fond dalšího vzdělávání. Rozpočet projektu je 44,981 mil. Kč a období realizace projektu je plánováno od 1. 10. 2017 do 31. 3. 2021.

- **Investiční priorita 1.5 - Trvalé začlenění mladých lidí na trh práce, mimo jiné pomocí „záruky pro mladé lidi“, a to zejména těch, kteří nejsou ve vzdělávání, v zaměstnání nebo v profesní přípravě, včetně těch mladých lidí, kterým hrozí sociální vyloučení, a mladých lidí z marginalizovaných komunit**

V rámci investiční priority 1.5 byly vyhlášeny dvě výzvy **pro Ústecký a Karlovarský kraj**.

Ve výzvě č. 03_15_003 pro ÚP ČR jsou krajskými pobočkami v Ústí nad Labem a v Karlových Varech realizovány **2 projekty**, které byly schváleny v roce 2015, realizace aktivit byla zahájena v 1. pololetí 2016. Projekty jsou zaměřeny na trvalé začlenění mladých lidí na trh práce, mimo jiné také pomocí „**záruky pro mladé lidi**“, a to zejména těch, kteří nejsou ve vzdělávání, v zaměstnání nebo v profesní přípravě, včetně těch mladých lidí, kterým hrozí sociální vyloučení, a mladých lidí z marginalizovaných komunit.

Na základě soutěžní (otevřené) výzvy č. 03_15_116 byly na konci roku 2015 předloženy a schváleny **3 projektové žádosti** (dva projekty jsou realizovány v Ústeckém kraji a jeden projekt v Karlovarském kraji). Projekty jsou zaměřeny obdobně jako projekty krajských poboček v Ústí nad Labem a Karlových Varech na mladé lidi mladší 30 let (tj. do 29 let včetně), kteří nejsou v zaměstnání, ve vzdělávání nebo v profesní přípravě, žijící ve způsobilém regionu, kteří jsou nezaměstnaní nebo neaktivní (včetně dlouhodobě nezaměstnaných) nezávisle na tom, zda jsou registrováni na ÚP ČR jako uchazeči o zaměstnání či nikoli. Mezi aktivity realizované v těchto projektech patří: zprostředkování zaměstnání osobám z cílové skupiny, poskytování poradenské činnosti, poskytování rekvalifikací, motivační aktivity atp.

Do poloviny roku 2017 probíhala realizace všech pěti podpořených projektů, pokrok v realizaci projektů je však menší než očekávaný. V případě výzvy 03_15_116 bylo důvodem posunu zahájení realizace projektových aktivit pozdější předložení žádostí a delší proces jejich věcného hodnocení. V případě výzvy

03_15_003 bylo pozdější zahájení realizace aktivit způsobeno nedostatečným zajištěním personálních kapacit projektových týmů ÚP ČR kvůli nutnosti realizovat výběrová řízení dle Zákona o státní službě. Realizaci projektů dále komplikuje situace na trhu práce, která prošla od roku 2012 zásadní změnou. Míra nezaměstnanosti mládeže v regionu NUTS II Severozápad poklesla a příjemci nyní obtížně získávají cílovou skupinu a bojují s naplněním výsledkových indikátorů. Proto nadále probíhá intenzivní komunikace a jednání s příjemci, kteří předložili odhady čerpání jednotlivých projektů dle naplánovaných žádostí o platbu. Část změn již byla schválena, a to napříč všemi projekty realizovanými v obou výzvách. V případě výzvy č. 03_15_116 se jednalo o posílení propagačních aktivit projektů, změny v klíčových aktivitách odborného a rekvalifikačního vzdělávání, úpravy realizačních týmů v podobě zintenzivnění jejich terénních prací a o úpravy rozpočtů v souvislosti s navýšením počtu členů realizačních týmů a zavedením nových aktivit v klíčových aktivitách. U výzvy č. 03_15_003 došlo taktéž k posílení propagačních aktivit projektů a dále ke změnám směrnic GŘ ÚP, rozšíření doprovodných opatření u klíčových aktivit Stáže do zahraničí a Návrat do vzdělávání a zavedení dalších forem doprovodných opatření. V obou výzvách je, kromě dalších změn směrnic GŘ ÚP, plánováno prodloužení termínů realizace o dva měsíce, a to do 31. 12. 2018. K 30. 6. 2017 bylo podpořeno 2 288 osob, objem schválených žádostí o platbu činil 2 532 077 EUR, což představuje 8,25 % alokace na specifický cíl.

➤ **Prioritní osa 2 OPZ – Sociální začleňování a boj s chudobou**

V prioritní ose 2 OPZ byla od 27. 8. 2015 do 29. 6. 2018 vyhlášena průběžná uzavřená výzva č. 03_15_016 „Výzva pro systémové projekty realizované MPSV – sociální podnikání“ s celkovou alokací 25 mil. Kč.

V rámci této výzvy je realizován projekt „**Podpora sociálního podnikání v ČR pokračuje**“. Účelem podpory je poskytování poradenských služeb v segmentu sociálního podnikání včetně zprostředkování stáží, realizace mezinárodní spolupráce v oblasti sociálního podnikání, mainstreamingové aktivity v oblasti sociálního podnikání. Datum zahájení projektu 1. 12. 2016, datum ukončení projektu 30. 11. 2021. Na realizaci projektu byl schválen rozpočet v celkové výši 20 218 944 Kč.

➤ **Prioritní osa 3 OPZ – Sociální inovace a mezinárodní spolupráce**

V rámci prioritní osy 3 OPZ mohou být vyhlášeny výzvy týkající se specifických nových řešení souvisejících se zaměstnaností nebo se k tématu může vztahovat některý z realizovaných projektů výzev zaměřených obecně na podporu inovací.

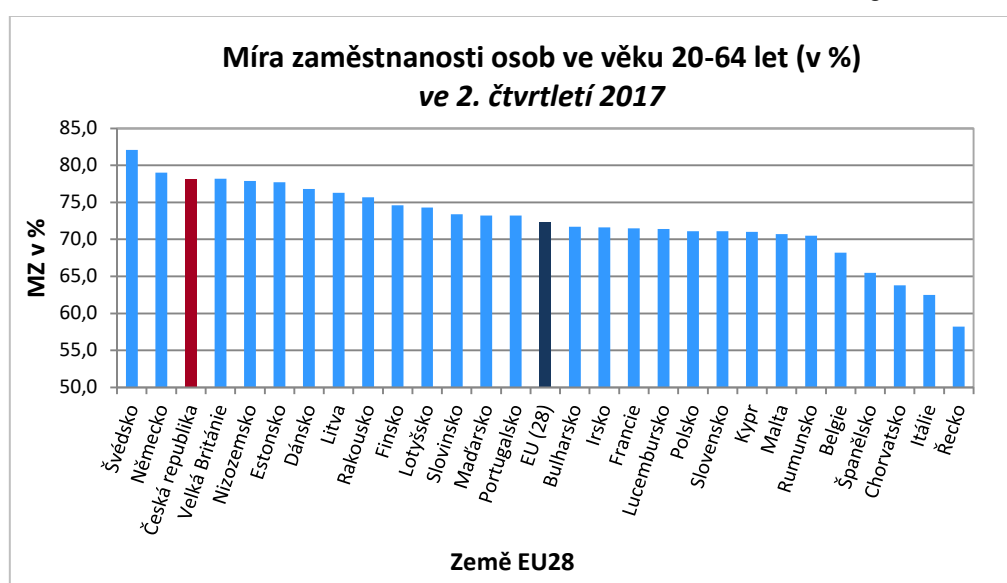
V prioritní ose 3 OPZ byla od 3. 8. 2015 do 30. 10. 2015 vyhlášena výzva č. 32 **„Mezinárodní mobilita pro znevýhodněnou mládež“** s celkovou alokací 120 mil. Kč. Podporovanou aktivitou výzvy je mezinárodní mobilita pro znevýhodněnou mládež, která zahrnuje vzdělávací a motivační aktivity, zahraniční stáže pro cílovou skupinu, poradenství a intenzivní následnou podporu cílové skupiny pro vstup na trh práce nebo do dalšího vzdělávání či odborné přípravy po jejím návratu do České republiky. V 1. pololetí 2016 byly uzavřeny právní akty u 18 projektů určených k realizaci. Realizaci zahájilo 17 z nich, 1 z podpořených projektů od realizace odstoupil. V 2. polovině roku 2016 probíhal v projektech nábor cílové skupiny a realizovaly se převážně aktivity směřující k přípravě cílové skupiny na zahraniční stáže a aktivity spojené s věcným i organizačním zajištěním stáží. V 1. pololetí 2017 už probíhaly samotné zahraniční stáže a tři podpořené projekty úspěšně ukončily realizaci dle naplánovaného harmonogramu. Byla zahájena evaluace výzvy, proběhla první kola dotazníkových šetření a první kolo fokusních skupin s účastníky a příjemci. Dle dosavadních ověřených výsledků lze očekávat, že budou překročeny hodnoty nastavených indikátorů (429 podpořených osob, 308 úspěšných absolventů zahraniční stáže). Ukončené projekty vykazují v závěrečných zprávách o realizaci i nadprůměrnou úspěšnost při zaměstnávání účastníků po jejich účasti v projektových aktivitách, která není sledována v rámci povinných indikátorů. Ze tří již ukončených projektů jsou k dispozici následující data: 73 podpořených osob (plánováno 70), 45 účastníků, kteří získali kvalifikaci a úspěšně ukončili stáž (plánováno 39), 34 účastníků našlo zaměstnání v ČR, 3 znovu nastoupili do školy, aby si dokončili vzdělání, 2 účastníci našli zaměstnání v zahraničí.

V. Mezinárodní srovnání zaměstnanosti a nezaměstnanosti

V této části jsou shrnuty poslední dostupné **vybrané ukazatele trhu práce** podle EUROSTATu (Statistický úřad Evropské unie)¹², viz přílohy č. 21, 22 a 23. V materiálu jsou použita data aktuální k termínu jeho zpracování.

Celková **míra zaměstnanosti (MZ) osob ve věku 20–64 let v EU 28** v předešlých třech letech začala opět meziročně růst, v roce 2016 dosáhla hodnoty 71,0 %, ve **2. čtvrtletí 2017** hodnota MZ vzrostla na **72,3 %**. V **ČR** míra zaměstnanosti nepřetržitě roste již od roku 2011, v roce 2016 hodnota tohoto ukazatele meziročně vzrostla o 1,9 p. b. na 76,7 %, ve **2. čtvrtletí 2017** byla naměřena hodnota **78,2 %**. V rámci **Strategie Evropa 2020** je stanoven národní cíl ČR dosáhnout do roku 2020 zvýšení celkové míry zaměstnanosti ve věkové skupině 20–64 let na **75 %**. Lze předpokládat, že tento cíl bude splněn. Česká republika zaujímá 3. nejvyšší míru zaměstnanosti v rámci EU 28. Nejvyšší míru zaměstnanosti ve 2. čtvrtletí 2017 naměřili ve Švédsku (82,1 %) a Německu (79,0 %), nejnižší v Řecku (58,2 %), viz graf č. 21.

graf č. 21

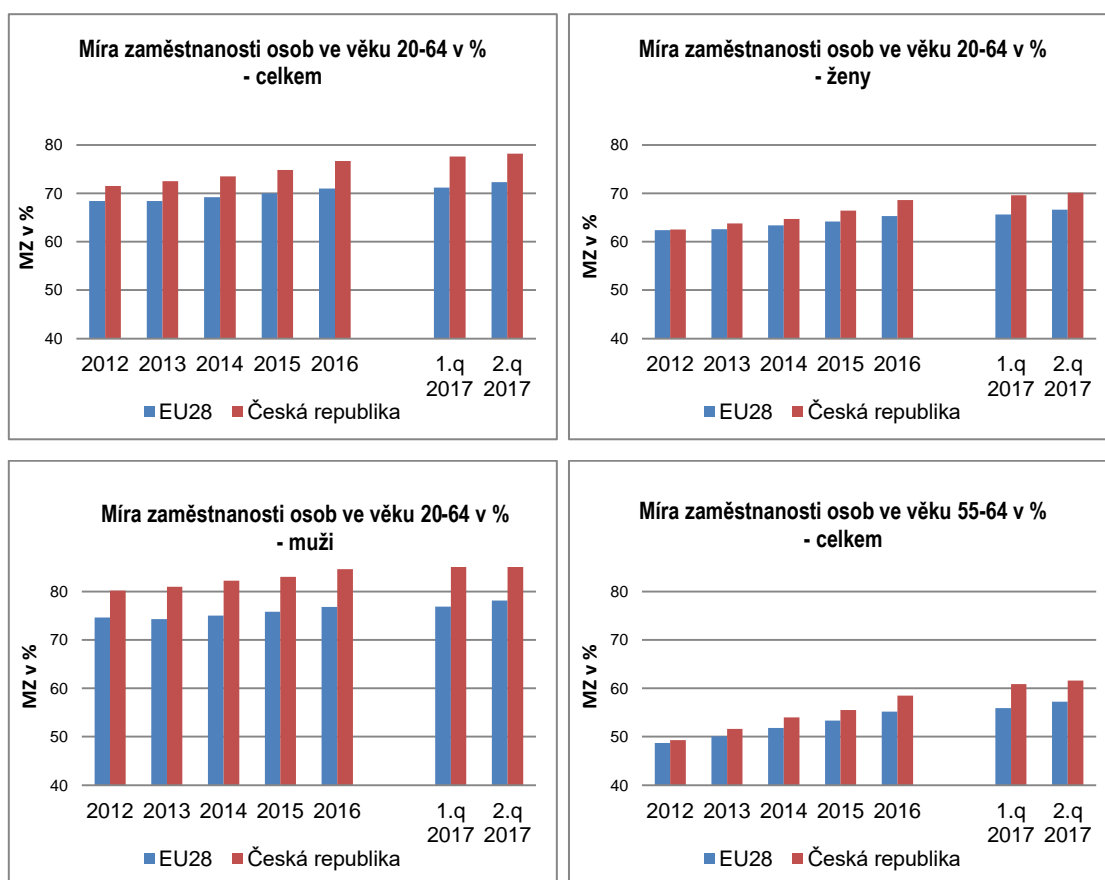

¹² Údaje EUROSTATu ze sekce Obyvatelstvo a sociální podmínky – převážně se jedná o data zpracovaná na základě primárních dat z LFSS jednotlivých členských zemí (Labour Force Sample Survey), viz <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>. Ukazatele zpracovává EUROSTAT na základě primárních dat z LFS jednotlivých členských států EU tak, aby zabezpečovaly mezinárodní srovnání mezi jednotlivými členskými státy. Údaje za ČR v této části se proto mohou lišit od údajů z VŠPS ČSÚ použitých v analýze.

Trendy ve vývoji **míry zaměstnanosti žen ve věku 20–64 let** v **EU 28** i v **ČR** v posledních letech odpovídají trendům ve vývoji celkové míry zaměstnanosti. Míra zaměstnanosti žen ve věku 20-64 let v **EU 28** v roce 2016 meziročně rostla rychlejším tempem než v roce 2015, a to o 1,1 p. b. na 65,3 %, ve **2. čtvrtletí 2017** vzrostla na **66,6 %**. V **ČR** hodnota tohoto ukazatele ve sledovaném období rostla rychleji než celkový průměr v EU 28, v roce 2016 meziročně vzrostla o 2,2 p. b. na 68,6 % a ve **2. čtvrtletí 2017** byla naměřena míra zaměstnanosti žen **70,1 %**, což byla 10. nejvyšší hodnota v porovnání s ostatními členskými státy EU 28 (ve Velké Británii a Finsku byla MZ žen totožná, a to 73,0 %). V rámci **Strategie Evropa 2020** je stanoven národní cíl ČR míry zaměstnanosti žen ve věku 20–64 let na **65 %**, který se s největší pravděpodobností podaří splnit. V EU 28 patří mezi státy s **nejvyšší mírou zaměstnanosti žen** Švédsko (80,0 %), nejnižší míra zaměstnanosti žen byla zaznamenána v Řecku (48,8 %).

graf č. 22

Srovnání vývoje míry zaměstnanosti v EU 28 a ČR

Míra zaměstnanosti žen ve věku 15-64 let v České republice v roce 2016 dosahovala hodnoty **64,4 %**, v **EU 28** činila **61,3 %**. V **České republice** byla míra

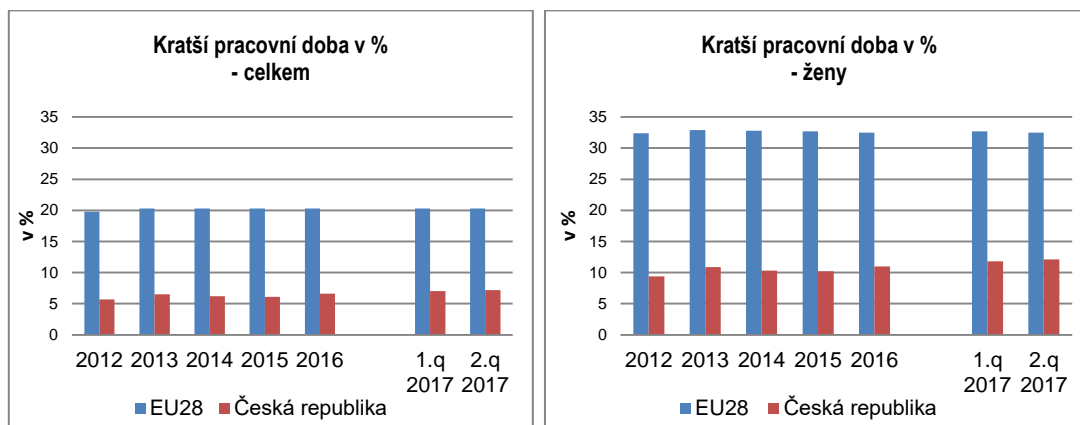
zaměstnanosti žen s dětmi v předškolním věku, tj. do 6 let (45,2 %), značně nižší než **míra zaměstnanosti žen bez dětí (70,6 %)**. V **EU 28** není rozdíl tak výrazný, **míra zaměstnanosti žen s dětmi v předškolním věku** v roce 2016 činila **61,4 %** a **žen bez dětí 65,0 %**.

Trend **míry zaměstnanosti mužů ve věku 20–64 let** byl v EU 28 i ČR v období 2011 až 2013 rozdílný, zatímco v EU 28 míra zaměstnanosti mužů klesala, v ČR naopak plynule rostla. V roce 2014 v EU 28 vzrostla na 75,0 % a vrátila se tak na hodnotu z roku 2011, v ČR pokračoval růst na 82,2 %. V následujících dvou letech míra zaměstnanosti mužů v EU 28 i ČR rostla, v roce 2016 vzrostla v EU 28 na 76,8 %, v ČR na 84,6 %. Ve **2. čtvrtletí 2017 v EU 28 vzrostla** míra zaměstnanosti mužů na **78,1 %**, v **ČR se zvýšila na 86,1 %** a dosahovala **nejvyšší hodnoty v rámci EU 28**.

Míra zaměstnanosti osob ve věku 55-64 let v EU 28 i v ČR od roku 2011 plynule roste, přičemž tempo růstu hodnoty tohoto ukazatele je v ČR vyšší než průměr za EU 28. V **EU 28** ve **2. čtvrtletí 2017** činila **57,2 %**. Míra zaměstnanosti starších osob v **ČR** je dlouhodobě vyšší než průměr za EU 28, ve **2. čtvrtletí 2017** dosáhla hodnoty **61,6 %**, což byla 10. nejvyšší míra zaměstnanosti starších osob v rámci EU 28. V rámci **Strategie Evropa 2020** je stanoven národní cíl ČR zvýšení míry zaměstnanosti starších pracovníků ve věku 55–64 let na **55 %**. **Nejvyšší míra zaměstnanosti starších osob** byla ve 2. čtvrtletí 2017 naměřena ve Švédsku (76,7 %), nejnižší v Řecku (38,0 %).

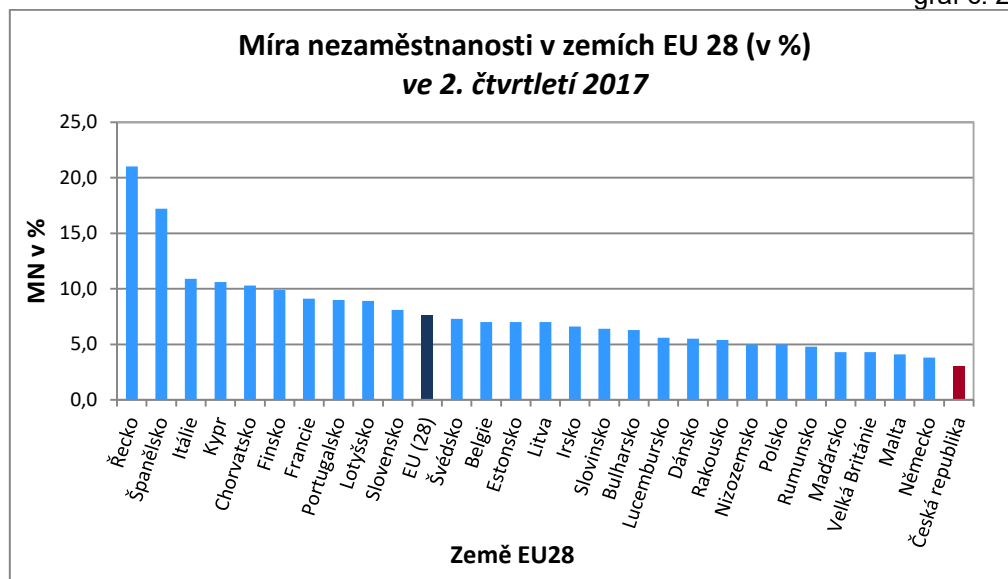
Pracovní úvazky na dobu určitou v roce 2016 v **EU 28** mělo 14,2 % zaměstnaných, ve **2. čtvrtletí 2017** podíl nepatrně vzrostl na **14,4 %** (oproti stejnému období minulého roku se nezměnil). V **ČR** je podíl osob s pracovními úvazky na dobu určitou dlouhodobě podprůměrný, jejich podíl v roce 2016 činil 10,2 %, ve **2. čtvrtletí 2017** se snížil na **10,1 %**. Největší podíl v rámci EU 28 byl naměřen ve Španělsku a Polsku, nejnižší v Rumunsku, Litvě, Lotyšsku a Estonsku.

Srovnání kratší pracovní doby v EU 28 a ČR

Ještě výraznější je rozdíl mezi průměrem EU 28 a ČR v podílu pracujících **na kratší pracovní dobu**. Tato forma pracovního úvazku v **EU 28** v posledních letech (2013-2016) stagnovala na úrovni 20,3 %, ve **2. čtvrtletí 2017** dosáhla rovněž hodnoty **20,3 %** (ženy 32,5 % a muži 9,9 %). **V ČR** tento ukazatel po nárůstu v letech 2012 (5,7 %) a 2013 (6,5 %), v roce 2014 i 2015 poklesl na 6,2 %, resp. 6,1 %. V roce 2016 se hodnota tohoto ukazatele zvýšila nad úroveň z roku 2013 (6,6 %). Ve **2. čtvrtletí 2017** byl zaznamenán nárůst na **7,2 %** (ženy 12,1 % a muži 3,4 %). Aktuálně má ČR společně s Polskem 5. nejnižší podíl kratší pracovní doby v rámci EU 28, nižší podíl vykazalo Slovensko, Chorvatsko, Maďarsko a Bulharsko. Podíl vyšší než 28 % dosahují v Nizozemsku a Rakousku. V Nizozemsku tvoří podíl kratších úvazků 50,6 %, což je 2,5 krát více než průměr EU 28, u žen dokonce 76,0 %.

Míra nezaměstnanosti (MN) v ČR je dlouhodobě podprůměrná, v posledních letech navíc vykazuje pozitivnější tendenci ve vývoji oproti MN EU 28. Zatímco míra nezaměstnanosti **EU 28** v roce 2016 meziročně klesla o 0,8 p. b. na 8,6 % a ve **2. čtvrtletí 2017** na **7,6 %**, v **ČR** klesala míra nezaměstnanosti v důsledku příznivého ekonomického vývoje rychleji. V roce 2016 se hodnota tohoto ukazatele snížila o 1,1 p. b. na 4,0 %, ve **2. čtvrtletí 2017** klesla na **3,0 %**, což byla **nejnižší hodnota v rámci EU 28**. Naopak nejvyšší MN byla tradičně v Řecku a Španělsku (nad 17,0 %).

V roce 2016 pokračoval pokles míry nezaměstnanosti žen v EU 28 (z 9,5 % na 8,8 %) i v ČR (z 6,1 % na 4,7 %). Ve 2. čtvrtletí 2017 MN žen v EU 28 představovala 7,8 %, v ČR meziročně poklesla na 3,7 %. Česká republika tak v rámci EU 28 zaujímá 3. nejnižší míru nezaměstnanosti žen.

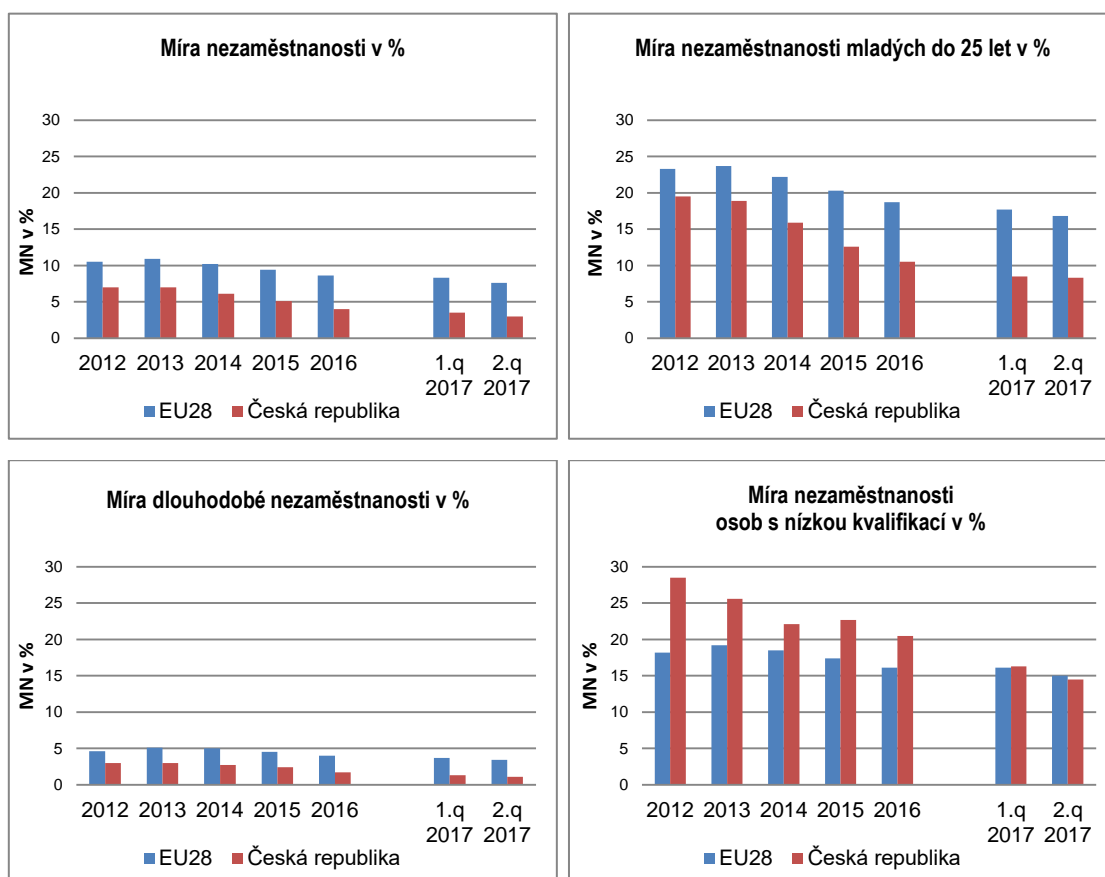
Míra nezaměstnanosti mužů v EU 28 v roce 2016 meziročně klesla na 8,4 %, v ČR se snížila na 3,4 %. Ve 2. čtvrtletí 2017 dosáhla v EU 28 hodnoty 7,5 %, v ČR se snížila na 2,4 % a stejně jako v předchozích dvou letech byla nejnižší v rámci EU 28.

Míra nezaměstnanosti mladých ve věku do 25 let (vztaženo k pracovní síle ve stejném věku) v roce 2016 meziročně klesla v EU 28 na 18,7 %, ve 2. čtvrtletí 2017 se snížila na 16,8 %. V ČR je míra nezaměstnanosti mladých dlouhodobě podprůměrná, přičemž dynamika poklesu je v posledních letech větší než tempo poklesu evropského průměru. V roce 2016 pokračoval meziroční pokles na 10,5 %, ve 2. čtvrtletí 2017 se míra nezaměstnanosti mladých snížila na 8,3 %. ČR vykázala 2. nejnižší míru nezaměstnanosti mladých do 25 let v rámci zemí EU 28, stejně jako ve stejném období předchozího roku. Nejnižší míru nezaměstnanosti mladých vykázalo Německo (7,0 %), naopak k zemím s nejvyšší hodnotou MN mladých v rámci EU 28 patří Řecko (43,6 %) a Španělsko (39,5 %). V rámci **Strategie Evropa 2020** je stanoven národní cíl ČR snížit míru nezaměstnanosti u mladých osob ve věku 15-24 let o třetinu oproti roku 2010, tj. na 12,2 %.

Pokud jde o **míru nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací** (stupeň ISCED 0-2 mezinárodní klasifikace vzdělání), je národním cílem ČR v rámci **Strategie Evropa 2020** její snížení do roku 2020 o jednu čtvrtinu, tj. **na cca 18,8 %**. V **EU 28** se v roce 2016 snížila o 1,3 p. b. na 16,1 %, ve **2. čtvrtletí 2017** se meziročně snížila na **15,0 %**. V předchozích letech patřila nezaměstnanost osob s nízkou kvalifikací v **ČR** na rozdíl od celkové míry nezaměstnanosti a míry nezaměstnanosti mladých k nejvyšším v EU 28, v roce 2016 činila 20,5 % (7. nejvyšší v rámci EU 28). Ve **2. čtvrtletí 2017** se hodnota tohoto ukazatele výrazně meziročně snížila **o 6,5 p. b. na 14,5 %, což byl nejvyšší pokles v rámci EU 28** a ČR tak zaujímala až 14. místo. MN osob s nízkou kvalifikací byla nejvyšší na Slovensku (28,5 %) a ve Španělsku (25,1 %). Nejpříznivější situace byla na Maltě a v Rumunsku, kde byl tento ukazatel pod úrovní 7,0 %.

graf č. 25

Srovnání míry nezaměstnanosti v EU 28 a ČR

Míra dlouhodobé nezaměstnanosti (podíl nezaměstnaných déle než 12 měsíců na pracovní síle) po dlouhodobém nárůstu v období 2009-2013 začala v **EU 28** postupně klesat. V roce 2016 byla zaznamenána hodnota 4,0 %.

Ve **2. čtvrtletí 2017** se míra dlouhodobé nezaměstnanosti snížila na **3,4 %**. **Česká republika** patří k zemím s nejnižší mírou dlouhodobé nezaměstnanosti, v roce 2016 zaznamenala 3. nejnižší hodnotu spolu s Německem, tj. 1,7 %, ve **2. čtvrtletí 2017** klesla na **1,1 %**, **což byla nejnižší hodnota v EU 28**, která byla také vykázána ve Velké Británii a Dánsku. Nejvyšší dlouhodobá nezaměstnanost byla naměřena v Řecku (15,7 %).

Ukazatel **míry volných míst** (procentní podíl volných míst k součtu volných a obsazených míst) dosáhl v roce 2016 v **EU 28** hodnoty 1,8 % (průměr EU 28 vykazuje EUROSTAT pouze bez zahrnutí primárního sektoru), ve **2. čtvrtletí 2017** se míra volných pracovních míst v EU 28 zvýšila na **2,0 %**. Míra volných míst v **ČR** v roce 2016 dosáhla hodnoty 2,9 %, ve **2. čtvrtletí 2017** vzrostla na **3,7 %**, což je nejvíce z jednotlivých zemí, které data pro tuto statistiku poskytují. Nejnižší hodnotu zaznamenalo Bulharsko (0,8 %).

Z výše uvedeného vyplývá, že **ČR vykazuje vyšší hodnoty než průměr EU 28 u míry zaměstnanosti všech kategorií sledovaných ve Strategii Evropa 2020 a zaostává ve využívání kratší pracovní doby.**

Celková míra nezaměstnanosti, míra nezaměstnanosti mladých a dlouhodobě nezaměstnaných je pod průměrem EU 28, míra nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací byla dlouhodobě nadprůměrná, v 1. čtvrtletí 2017 byla těsně nad průměrem EU 28 a ve **2. čtvrtletí 2017 klesla pod průměr EU 28.**

VI. Očekávání ve vývoji zaměstnanosti a nezaměstnanosti

V roce 2014 došlo k pozitivnímu obratu v ekonomickém vývoji, HDP meziročně vzrostl o 2,7 %, v roce 2015 meziroční růst HDP zrychlil na 5,3 %. V roce 2016 tempo růstu HDP zpomalilo na 2,6 %. Zpomalení tempa růstu v roce 2016 bylo dáno mimo jiné nesouladem nabídky a poptávky na trhu práce, a tím i nedostatkem pracovníků téměř ve všech odvětvích národního hospodářství, zejména v technických oborech. V 1. pololetí 2017 meziroční růst HDP zrychlil (v 1. čtvrtletí 2017 meziročně vzrostl o 3,0 % a ve 2. čtvrtletí 2017 o 4,7 %). Zaměstnanost podle Výběrových šetření pracovních sil (dále jen „VŠPS“) dále meziročně rostla, a to v 1. čtvrtletí 2017 o 1,5 %, ve 2. čtvrtletí 2017 o 1,3 %.

Základní informace o dalším vývoji na trhu práce podle VŠPS za 3. čtvrtletí 2017 zveřejní ČSÚ formou Rychlé informace počátkem listopadu 2017 (publikace s podrobnými výsledky bude zveřejněna až koncem prosince 2017).

Další vývoj na trhu práce zatím vykazují pouze výsledky z odvětvových statistik, podle nichž meziročně **vzrostl průměrný evidenční počet zaměstnanců** v podnicích s 50 a více zaměstnanci **v průmyslu v červenci o 1,9 %, v srpnu také o 1,9 %**. **Průmyslová produkce v červenci 2017** meziročně reálně **vzrostla o 3,3 %, v srpnu 2017 o 5,8 %**. Tržby z průmyslové činnosti v běžných cenách v červenci meziročně vzrostly o 7,0 %, v srpnu o 5,5 %.

Ve **stavebnictví** byl **v červenci 2017** zaznamenán **meziroční pokles počtu zaměstnanců o 1,7 %, v srpnu o 1,3 %**. **Stavební produkce se** meziročně **zvýšila v červenci o 1,8 %, v srpnu o 1,9 %**.

Z konjunkturálního očekávání ekonomické situace respondentů v **průmyslu** je zřejmé, že se hodnocení celkové ekonomické situace v září zhoršilo, hodnocení celkové i zahraniční poptávky se meziměsíčně nezměnilo. Respondenti očekávají pro příští tři měsíce mírné zvýšení tempa růstu výrobní činnosti a také zaměstnanosti. Celkově se důvěra v průmyslu v září mírně meziměsíčně zvýšila, meziročně se nezměnila.

Ve **stavebních podnicích** se hodnocení současné ekonomické situace v září zvýšilo, stejně tak i hodnocení současné poptávky po stavebních pracích. Respondenti očekávají pro příští tři měsíce téměř neměnnost tempa růstu stavební činnosti a také zaměstnanosti. Celkově se důvěra ve stavebnictví meziměsíčně i meziročně zvýšila.

V **odvětví obchodu** se hodnocení celkové ekonomické situace v září oproti minulému měsíci snížilo, očekávání pro období příštích tří i šesti měsíců je nižší. Celková důvěra v obchodě se meziměsíčně snížila, meziročně je vyšší.

Hodnocení celkové ekonomické situace **ve vybraných odvětvích služeb** (vč. bankovního sektoru) se v září nezměnilo, hodnocení poptávky se zlepšilo, očekávání poptávky po službách pro příští tři měsíce se nezměnila. Celkově se důvěra v těchto odvětvích oproti předchozímu měsíci mírně zvýšila, meziročně se zvýšila.

Podle doposud zveřejněných predikcí makroekonomických indikátorů **Ministerstva financí ČR (MF ČR)** „Makroekonomická predikce ČR červenec 2017“ a **České národní banky (ČNB)** „Zpráva o inflaci III/2017“ **v roce 2017** předpovídá ČNB zrychlení růstu HDP na **3,6 %**, **v roce 2018** tempo růstu HDP o **3,2 %**, MF ČR předvídá **v roce 2017** růst HDP **3,1 %**, **v roce 2018** o **2,9 %**. **MPSV** odhaduje **v roce 2017** meziroční nárůst HDP v intervalu od **2,9 %** do **3,5 %**, **v roce 2018** meziroční nárůst HDP v intervalu od **2,3 %** do **3,3 %**.

MF ČR očekává v roce 2017 **nárůst zaměstnanosti** o **1,4 %** a v roce 2018 zpomalení nárůstu na **0,4 %**. **ČNB** ve své predikci¹³ předpokládá v roce 2017 růst zaměstnanosti o **1,6 %**, v roce 2018 nárůst o **0,6 %**. **MPSV** s ohledem na dosavadní vývoj odhaduje v roce 2017 nárůst zaměstnanosti o **1,3 %** a v roce 2018 o **0,5 %**.

Příznivá ekonomická situace pozitivně ovlivňuje vývoj na trhu práce, zvyšuje se počet volných pracovních míst a klesá počet evidovaných uchazečů o zaměstnání na ÚP ČR. Současně se v důsledku nesouladu nabídky a poptávky po práci projevuje na trhu práce nedostatek zaměstnanců.

V 1. pololetí 2017 byl průměrný počet **volných pracovních míst** hlášených na ÚP ČR **153,4 tis.** Ve 3. čtvrtletí 2017 počet volných míst plynule rostl, v červenci jich bylo hlášeno **188,1 tis.**, v srpnu **199,3 tis.** a v září **206,1 tis.**

Vzhledem k příznivé ekonomické situaci dosáhl v 1. pololetí 2017 počet evidovaných **uchazečů o zaměstnání** průměrné hodnoty **350,1 tis.**, což bylo o **83,2 tis.** méně než ve stejném období předchozího roku. Počty uchazečů o zaměstnání v červenci 2017 (**303,1 tis.**), srpnu 2017 (**296,8 tis.**) a září 2017 (**285,0 tis.**) meziročně poklesly, přičemž tempo poklesu jejich počtu se zrychlovalo.

¹³ V materiálu „Zpráva o inflaci III/2017“ ČNB uvádí hodnoty za jednotlivá čtvrtletí let 2017 a 2018, predikce růstu zaměstnanosti ČNB na roky 2017 a 2018 je odhadnuta na základě průměru čtvrtletí daného roku.

Ve 3. čtvrtletí 2017 se průměrný počet uchazečů o zaměstnání meziročně snížil o 90,5 tis.

Na jedno volné místo připadlo v červenci 1,6 uchazečů o zaměstnání (tj. výrazně méně než v červenci 2016, kdy hodnota tohoto ukazatele dosáhla 2,9), v srpnu (1,5) a září (1,4).

Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu dosáhl v 1. pololetí 2017 průměrné hodnoty 4,7 %. V červenci 2017 byla hodnota tohoto ukazatele na úrovni 4,1 %, v srpnu 2017 klesla na 4,0 % a v září 2017 dále klesla na 3,8 %.

Vzhledem k nesouladu nabídky a poptávky na trhu práce a nedostatku pracovníků na trhu práce očekáváme zpomalení tempa poklesu průměrného podílu nezaměstnaných osob na obyvatelstvu v dalším období, tj. **průměrný podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu v roce 2017** dosáhne hodnoty **4,3 %**, **v roce 2018** se nezaměstnanost bude pohybovat v intervalu **4,1-4,4 %**. **V roce 2017** odhaduje **ČNB** hodnotu tohoto ukazatele **4,2 %**, **MF ČR 4,4 %**, **v roce 2018** předpokládá **ČNB** pokles na **3,8 %**, **MF ČR** pokles na **3,7 %**. Pokles podílu bude zmírňován poklesem obyvatelstva v produktivním věku (15–64 let), k němuž se při výpočtu tohoto ukazatele počet uchazečů o zaměstnání poměruje.

Metodické poznámky

Zaměstnanost

MPSV pro hodnocení vývoje na trhu práce využívá pro oblast zaměstnanosti údaje ČSÚ především z Výběrových šetření pracovních sil (VŠPS).

Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS)

Předmětem šetření ve VŠPS jsou domácnosti bydlící v náhodně vybraných bytech. Šetření podléhají všechny osoby obvykle bydlící ve vybraném bytě, přičemž není rozhodující a není ani sledováno, mají-li zde pobyt trvalý, přechodný, dlouhodobý nebo nehlášený. U osob mladších než 15 let se sledují základní údaje týkající se vztahu k osobě v čele domácnosti, věku, pohlaví, národnosti a státní příslušnosti. Za osoby starší 15 let se vyplňují další otázky, které popisují jejich uplatnění na trhu práce. Šetření se nevztahuje na osoby bydlící dlouhodobě v hromadných ubytovacích zařízeních. Z toho důvodu jsou údaje za určité skupiny obyvatelstva, zejména za cizí státní příslušníky žijící a pracující na území republiky, k dispozici v omezené míře. Podle doporučení EUROSTATu lze údaje za tyto osoby získat buď z administrativních zdrojů, nebo zvláštním šetřením organizovaným zásadně mimo rámec VŠPS.

Zaměstnaní jsou všichni ve věku 15 a více let, kteří během referenčního týdne příslušeli do kategorie placení zaměstnaní nebo zaměstnaní ve vlastním podniku. Pro účely zjišťování je pojem práce interpretován jako práce **alespoň po dobu jedné hodiny** v referenčním týdnu. Za zaměstnané jsou považováni i **učni**, kteří dostávají mzdu, plat nebo odměnu podle stejného principu jako jiné osoby. Obdobně **studenti**, osoby **pobírající důchod**, osoby v domácnosti a další osoby zabývající se především mimoekonomickými aktivitami, **kteří** však v referenčním období **byli navíc v zaměstnání, jsou také považováni za zaměstnané**. Do skupiny zaměstnaných naopak nejsou automaticky zahrnovány osoby na rodičovské dovolené, jejichž postavení má podle metodiky Mezinárodní organizace práce (ILO) odlišný charakter.

Nezaměstnanost

Pro nezaměstnanost MPSV využívá údaje ČSÚ z VŠPS a statistiky MPSV z administrativních dat úřadů práce.

Rozdíly v metodě zjišťování údajů o počtu registrovaných uchazečů o zaměstnání po linii úřadů práce a zjišťování počtu nezaměstnaných podle výsledků VŠPS:

Velikost souboru

- MPSV - úplná evidence registrovaných uchazečů o zaměstnání.
- ČSÚ VŠPS - výběrový soubor (ve 2. čtvrtletí roku 2017 necelých 0,6 % všech trvale obydlených bytů v ČR, v nichž bylo více jak 53 tis. respondentů všech věkových skupin, z nich je necelých 46 tis. respondentů ve věku 15 a více let.). Všechny údaje z výběrového souboru jsou převáženy na věkovou strukturu obyvatelstva podle demografické projekce středních čtvrtletních stavů pro výběrové šetření pracovních sil.

Způsob zjišťování

- MPSV - podmínky registrace a vyřazování uchazečů o zaměstnání jsou spolu s definicí uchazeče o zaměstnání stanoveny zákonem o zaměstnanosti.

O zprostředkování se občan uchází u krajské pobočky Úřadu práce, v jejímž správním obvodu má bydliště.

- ČSÚ VŠPS - dobrovolné anonymní zjišťování za osoby obvykle bydlící (nikoliv trvale bydlící) ve vybraných bytech. Shodně s metodikou EUROSTATu nejsou zjišťovány údaje za osoby bydlící mimo byty, tedy ani za osoby bydlící v hromadných ubytovacích zařízeních.

Obsah ukazatelů

- MPSV - uchazeč o zaměstnání je podrobně vymezen zákonem o zaměstnanosti. **Uchazečem o zaměstnání** může být (pokud zákon nestanoví jinak) pouze fyzická osoba s trvalým bydlištěm na území ČR, která osobně požádá o zprostředkování vhodného zaměstnání krajskou pobočku Úřadu práce ČR a které nebrání v zařazení do této evidence překážky uvedené v ustanovení § 25 zákona o zaměstnanosti, např. není v pracovním nebo obdobném vztahu nebo nevykonává samostatnou výdělečnou činnost. Z evidence uchazečů o zaměstnání je uchazeč o zaměstnání vyřazen, mimo jiné, jestliže bez vážných důvodů odmítne nastoupit do vhodného zaměstnání nebo úmyslně maří součinnost s krajskou pobočkou Úřadu práce ČR při zprostředkování zaměstnání. Evidence na Úřadu práce ČR je ukončena např. nástupem do zaměstnání nebo na základě vlastní žádosti uchazeče o zaměstnání. Zákon nevylučuje, aby uchazeči o zaměstnání byli např. osoby dočasně práce neschopné, na rodičovské dovolené, nebo ti, jimž byl přiznán starobní důchod. Zařazení a vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání nebrání ani výkon činnosti na základě pracovního nebo služebního poměru nebo výkon činnosti na základě dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti, pokud měsíční výdělek nebo odměna nepřesáhne polovinu minimální mzdy (tzv. nekolidující zaměstnání), nesmí však být překážkou pro poskytování součinnosti ÚP ČR při zprostředkování vhodného zaměstnání a pro přijetí nabídky vhodného zaměstnání. Uchazečem o zaměstnání může být i fyzická osoba soustavně se připravující na budoucí povolání, pokud získala v rozhodném období zaměstnáním nebo jinou výdělečnou činností dobu důchodového pojištění v délce alespoň 12 měsíců.
- MPSV ve snaze maximálně přiblížit metodiku registrované nezaměstnanosti metodice ILO zavedlo ukazatel tzv. **dosazitelní uchazeči o zaměstnání**. Jedná se o uchazeče o zaměstnání, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa, tj. evidovaní nezaměstnaní, kteří nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí zaměstnání. Za dosažitelné se nepovažují uchazeči o zaměstnání ve vazbě, v pracovní neschopnosti, uchazeči o zaměstnání zařazení na rekvalifikační kurzy nebo vykonávající krátkodobé zaměstnání, a dále uchazeči o zaměstnání, kteří pobírají peněžitou pomoc v mateřství nebo kterým je poskytována podpora v nezaměstnanosti po dobu mateřské dovolené.
- ČSÚ VŠPS - nezaměstnaní jsou podle metodiky ILO a metodiky EUROSTATu všichni ve věku 15 a více let, kteří ve sledovaném období (referenčním týdnu) souběžně splňovali tři nutné podmínky:
 - nebyli zaměstnaní,
 - hledali aktivně práci,
 - byli připraveni k nástupu do práce, tj. během referenčního období byli k dispozici okamžitě nebo nejpozději do 14 dnů pro výkon placeného zaměstnání nebo zaměstnání ve vlastním podniku.

Pokud osoby nesplňují alespoň jednu ze tří uvedených podmínek, jsou klasifikovány jako zaměstnané nebo ekonomicky neaktivní. Jedinou výjimkou je skupina osob, které práci nehledají, protože ji našly a jsou schopny nástupu nejpozději do 3 měsíců. Tyto osoby jsou podle definice EUROSTATu zařazeny rovněž mezi nezaměstnané.

Jestliže do konce roku 1997 převyšoval počet nezaměstnaných vymezených podle mezinárodní definice počet registrovaných uchazečů o zaměstnání na úřadech a od roku 2000 do 3. čtvrtletí roku 2001 byl rozdíl mezi oběma ukazateli minimální, tak od 4. čtvrtletí 2001 počet registrovaných uchazečů o zaměstnání na úřadech práce výrazně převyšoval počet nezaměstnaných zjišťovaných ve výběrovém šetření statistiky podle ILO.

Ve 2. čtvrtletí 2017 činil průměrný počet registrovaných uchazečů o zaměstnání podle skutečné evidence na ÚP ČR 320,8 tis. osob, z toho 297,3 tis. dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let, srovnatelný ukazatel zjištěný výběrovým šetřením (počet nezaměstnaných dle VŠPS 158,8 tis.) se tedy lišil o 162,0 tis. resp. o 138,5 tis.

Rozdíly jsou jednak v jiném způsobu zjišťování po obou liniích, odlišném metodickém vymezení registrovaných uchazečů o zaměstnání a nezaměstnaných podle mezinárodní definice ILO a v tzv. nevýběrové chybě, která je průvodním znakem prakticky všech statistických zjišťování u domácností. Je nutné zdůraznit diferenci mezi pojmem registrovaný uchazeč o zaměstnání a nezaměstnaným podle mezinárodní definice ILO. Zatímco registrovaný uchazeč o zaměstnání je vždy definován národní legislativou, nezaměstnaný podle definice ILO je vymezen jasnými kritérii, která umožňují mezinárodní srovnatelnost výše zjištěných výsledků šetření. Vazba mezi oběma ukazateli není bezprostřední. Na jedné straně se vyskytují případy nezaměstnaných, kteří si nehledají práci prostřednictvím úřadů práce (ve 2. čtvrtletí 2017 to bylo 32,9 tis. osob) a na druhé straně značná část registrovaných uchazečů o zaměstnání nesplňuje podmínky dané mezinárodní definicí pro nezaměstnanost (např. uchazeči o zaměstnání s tzv. nekolidujícím zaměstnáním jsou v rámci VŠPS považováni za zaměstnané, uchazeči z řad studentů soustavně se připravujících na budoucí povolání jsou v případě VŠPS ekonomicky neaktivní).

Zásadní diference mezi oběma zdroji je v absolutní hodnotě počtu registrovaných uchazečů o zaměstnání a počtu nezaměstnaných. Projevuje se několik faktorů:

1. Od roku 2002 byl plně **harmonizován dotazník VŠPS se standardem EUROSTATu včetně pořadí otázek** kladených respondentovi. Prioritou je dotaz na **ekonomickou aktivitu respondentů v referenčním týdnu**. Jestliže respondent uvedl, že v tomto týdnu **pracoval alespoň 1 hodinu, je striktně podle metodiky ILO klasifikován jako osoba v zaměstnání**. Teprve poté následuje otázka o registraci na úřadu práce. ČSÚ nemá možnost vzhledem k nutnosti dodržení anonymity a dobrovolnosti účasti ve výběrovém šetření porovnávat zjištěné údaje s jinými zdroji, např. s evidencí ÚP ČR.
2. Relativně vyšší **míra neodpovědí** je způsobena vysokým podílem prázdných bytů ve výběrovém souboru a hlavně kategorickým odmítnutím spolupráce. Na základě struktury odmítnutých odpovědí při opakovaných návštěvách je třeba předpokládat, že sociální skladba domácností, které nechtěly spolupracovat, se částečně liší od sociální struktury vyšetřených domácností a je v nich nadprůměrně zastoupena skupina nezaměstnaných, kteří odmítají komunikovat v rámci výběrového šetření.

Rozdíly údajů o nezaměstnanosti mezi oběma zdroji jsou obvyklé. Z porovnání s členskými a ostatními kandidátskými zeměmi EU vyplývá, že diference mezi obecnou mírou nezaměstnanosti z VŠPS a registrovanou mírou nezaměstnanosti v ČR je nižší než ve většině těchto zemí. Rozdíl mezi obecnou mírou nezaměstnanosti a mírou registrované nezaměstnanosti je v řadě zemí značný a lze z toho usuzovat, že oboustranné statistické odchýlení je důsledkem především odlišností v legislativě a míře aktivní politiky zaměstnanosti a dalších oblastí sociální politiky jednotlivých zemí. Přitom je třeba poznamenat, že řada členských zemí EU obě míry nezaměstnanosti oficiálně nepublikuje.

V rámci výběrového šetření jsou zjišťovány údaje i za **osoby, které nepracují, aktivně práci nehledají a nesplňují tak podmínky ILO pro nezaměstnané**, ale přitom uvádějí, že by chtěly pracovat. Ve 2. čtvrtletí roku 2017 činil jejich počet 120,1 tis. osob, tj. o 6,3 tis. méně než ve stejném období roku 2016. Většina osob, které by chtěly pracovat, však nemůže ihned nastoupit do případného zaměstnání. Nejpozději do 14 dnů je totiž schopno nastoupit jen 35,4 tis. osob.

Základem pro rozhodování v oblasti nezaměstnanosti je zásadně úplná evidence úřadů práce. Výběrové šetření pracovních sil, které je pro členské země EU závazné, tyto administrativní údaje doplňuje a poskytuje mezinárodně srovnatelné ukazatele v požadovaném rozsahu a frekvenci.

Od července 2004 do prosince 2012 počítalo MPSV míru registrované nezaměstnanosti jako podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání evidovaných na ÚP ČR k pracovní síle, tj. součtu počtu zaměstnaných v národním hospodářství s jediným nebo hlavním zaměstnáním podle výsledků výběrových šetření pracovních sil – VŠPS, počtu pracujících cizinců ze třetích zemí s platným povolením k zaměstnávání, zaměstnaných občanů EU registrovaných ÚP ČR a cizinců s platným živnostenským oprávněním, registrovaných dosažitelných neumístěných uchazečů o zaměstnání (občanů ČR a občanů EU (EHP)), vedených úřady práce.

Srovnávání nebo záměna obecné míry nezaměstnanosti ČSÚ a míry registrované nezaměstnanosti MPSV a jejich nesprávná interpretace, pracovní síla pro výpočet míry registrované nezaměstnanosti tvořená kombinací údajů z více zdrojů, patřily mezi důvody pro zavedení **nového relativního ukazatele registrované nezaměstnanosti, podílu nezaměstnaných osob, který srovnává počty dosažitelných uchazečů k obyvatelstvu ve věku 15–64 let.**

Definice výpočtu podílu nezaměstnaných osob:

$$\text{Podíl nezaměstnaných osob (ve věku 15–64 let)} = \frac{\text{UoZ}_{15-64 \text{ let}}}{\text{P}_{15-64 \text{ let}}}$$

UoZ_{15-64 let} – počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 - 64 let

P_{15-64 let} – počet obyvatel ve věku 15-64 let

Změna, která vstoupila v platnost počínaje lednem 2013, se týká pouze ukazatele míry registrované nezaměstnanosti. **MPSV i nadále jako doposud vykazuje celkové počty uchazečů o zaměstnání a počty dosažitelných uchazečů.** Vzhledem k tomu, že nový ukazatel má kvůli odlišné definici jinou úroveň a je s původním ukazatelem registrované nezaměstnanosti i obecné míry nezaměstnanosti nesrovnatelný, pro sledování jejího vývoje byla do úrovně okresů zpětně dopočtena časová řada (viz http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/casove_rady).

Seznam použitých zkratk:

APZ	aktivní politika zaměstnanosti
CZ-ISCO	Klasifikace zaměstnání
CZ-NACE	Odvětвовá klasifikace ekonomických činností
ČNB	Česká národní banka
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ČSÚ	Český statistický úřad
EAO	ekonomicky aktivní obyvatelstvo
EHP	Evropský hospodářský prostor
ESF	Evropský sociální fond
EU 28	Evropská unie (28 zemí)
EUROSTAT	Statistický úřad Evropského společenství
GP	grantový projekt
GŘ ÚP ČR	Generální ředitelství Úřadu práce České republiky
HDP	hrubý domácí produkt
CHPM	chráněné pracovní místo
ILO	Mezinárodní organizace práce
IPS	informačně poradenské středisko
LFS	Labour Force Survey (VŠPS – Výběrové šetření pracovních sil)
MEA	míra ekonomické aktivity
MF ČR	Ministerstvo financí České republiky
MN	míra nezaměstnanosti
MO	Ministerstvo obrany
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MV	Ministerstvo vnitra
MZ	míra zaměstnanosti
NH	národní hospodářství
NIP	národní individuální projekt
NUTS3	Nomenklatura územních statistických jednotek, úroveň kraj
NÚV	Národní ústav pro vzdělávání
OP LZZ, OP Z	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost, Operační program Zaměstnanost
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
OZP	osoba se zdravotním postižením
p. b.	procentní bod
PMS	Probačně mediační služba
PNO	podíl nezaměstnaných osob
PvN	podpora v nezaměstnanosti
RIP	regionální individuální projekt
RHSD	Rada hospodářské a sociální dohody
SIP	systemový individuální projekt/system investičních pobídek
SPNO	specifický podíl nezaměstnaných osob
SPZ	státní politika zaměstnanosti
SR	státní rozpočet
SÚIP	Státní úřad inspekce práce
SÚPM	společensky účelná pracovní místa
SVČ	samostatná výdělečná činnost
ÚP ČR	Úřad práce České republiky
VOŠ	vyšší odborné vzdělání
VPM	volné pracovní místo
VPP	veřejně prospěšné práce
VŠPS	Výběrové šetření pracovních sil
VÚPSV	Výzkumný ústav práce a sociálních věcí